

ఓ మ్, ప ర బ్ర హ్మ జే స మః.

ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధఫల పురుషార్థసిద్ధిప్రదంఃగు

తొమ్మిదధ్యాయములుగల

సత్యనారాయణ ప్రతకల్పము.

[సత్యనారాయణ అష్టోత్తరము, సహస్రనామసహితము.]

ఈ గ్రంథము

కీ॥ శే॥ వా తం డ్ర డి గా నై స

చల్లా లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిగారిచే

ఆంధ్రీతాత్పర్య సహితముగా వ్రాయబడి,

వారి జ్యేష్ఠ పుత్రుడగు సుబ్బారాయశాస్త్రిచే

లక్ష్మీ న ర సిం హ ము ద్రాక్షర శా ల యం దు

ముద్రింపించి పంపబడియె.

మ చి లీ ప ట్ట ణ ము.

(పృథమ ముద్రణము ౧౯౧౧ ప్రతులు.)

దీని వెల 1-4-0.

[రిజిస్టర్డ్ కాపీ హెల్డ్.]

1959.

[పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.]

ఓమ్, పరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామి.

విషయ సూచిక

	పుట.		పుట.
పూజాప్రయోగః	1.	2. అధ్యాయము	64.
౧. అధ్యాయము	27.	౩. అధ్యాయము	71.
౨. అధ్యాయము	35.	౪. అధ్యాయము	82.
3. అధ్యాయము	40.	అథనరగ్రహసోత్తరమ్	98.
౪. అధ్యాయము	49.	భగవత్ స్తుతిః	100.
౫. అధ్యాయము	56.	అష్టోత్తరమ్	102.
౬. అధ్యాయము	59.	సహస్రనామావళిః	104.

విషయములు సమాప్తము.

ఓం పరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీ గణేశాయ నమః.

శ్రీ సత్యనారాయణ పూజావిధిః.

ప్రతిసంక్రాంతౌ పౌర్ణమాస్యాం చైకాదశ్యాం యస్మిన్-స్మిన్
ద్వినే సాయంకాలే అథవా దివాభాగే పూర్వయామే యజమానః
పత్న్యాసహ మంగళస్నానాదికం కృత్వా- సంధ్యావందనాది నియ
మానంతరం బ్రాహ్మణా బంధూంశ్చహూయ-భేరిమందంగవాద్య
ఘోషైస్స స్తివాచక మంగళపాఠక పుణ్యాంగనాద్యాః ప్రజ్వలై స్సహ
దేవాలయే, పుణ్యక్షేత్రే, పుణ్యనదీతీరే, సింధుతీరే, వనేవా అథవా
స్వగృహేవా సత్యనారాయణపూజాదికం కుర్యాత్ || తత్ర స్థలశుద్ధిం
కృత్వా ప్రార్థనే గోమయేనానులిప్య | రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య |
రంభాస్తంభాదిభిరలంకృత్య | తదుపరి పీఠం నిశ్చిప్య || తస్మధ్యేష్టదళ
పద్మం లిఖత్వా || తత్ర నూతనవస్త్రద్వయమాసాద్య | తదుపరి పంచ
ప్రస్థ పరిమిత తండులంవా, యథాశక్తి తండులంవా నిధాయ | తదుపరి
ప్రణవోచ్చరణంకృత్వా లిఖత్వా (ఓమ్) తత్ర యథాశక్తి తామ్ర
కలశం నిధాయ | తత్కలశే తండులంపూర్వయిత్యా | కలశేపంచపల్ల
వాని నారికేళంచ నిధాయ | నూతనవస్త్రమావేష్ట్య | చతుర్దిక్షోదీపా
రాధనానికృత్వా | ప్రణమ్య వక్ష్యమాణ పూజాప్రయోగ ప్రకా
రేణ సత్యనారాయణ పూజాదికం కుర్యాత్ | ఏతద్వీతం కతా
బహుఫల ప్రదమితి వక్తవ్యమ్ ||

ఈ వ్రతమునకు కావలసిన వస్తువులు.

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, పోకలు, ఖర్జూరకాయలు,
వళాగ్రాలు, సాంభ్రాణి, హారతికర్పూరం, సత్యనారాయణ ప్రతిమ ౧,
కొబ్బరికాయలు, ఆవునెయ్యి, పంచదార, పటికిబెల్లం, గోధుమచూర్ణం

అఱటిఫలములు, పుష్పములు, కలశమునకు చెంబు ౧, రవిక ౧, బియ్యము, పంచామృతములు, మామిడిమండలు, సుగంధద్రవ్యములు పీటలు, మంటపారాధనకు బట్టలు, శక్తిలేని పక్షంబున మఱియొక యథాశక్తి వస్త్రము, శోభనద్రవ్యము లన్నియును జాగ్రత పర్చవలెను. పురోహితునికి తమశక్తికొలది సంతోషపర్చవలెను. ప్రతకథను జెప్పవారికి నూతన వస్త్రాభరణములు సమర్పించుట శ్రీయోభివృద్ధి యనఁబడును.

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రతమ్.

మంటపస్య పశ్చాత్పాజ్జుఖముపవిశ్య । ఆచమ్య... ఆదా గణపతిపూజా ॥ శ్లో ॥ యశ్చివోనామరూపాభ్యాం యాదేవీసర్వమంగళా । తయోస్సంస్కరణాత్పుంసాం సర్వతోజయమంగళమ్ ॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ । ప్రసన్నవదనంధ్యాయే తస్య విఘ్నోపశాంతయే ॥ ... సర్వేభ్యోమహాజనేభ్యోనమః ॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ శుభతిథౌ శ్రీమాన్ ... గోత్రః ... నామధేయః, శ్రీమతః ... గోత్రోద్భవస్య ... నామధేయస్య (మమ) ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమోపాత్త దురిశ్చయద్వారా శ్రీ లక్ష్మీసహిత సత్యనారాయణ ప్రీత్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధఫల పురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం, మనోభీష్టసకల సంవత్సమృద్ధ్యర్థం శ్రీ లక్ష్మీసమేత సత్యనారాయణ పూజాంగత్వేన శ్రీ మహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యే ॥ ఇతి సంకల్ప్య ॥ చతుర్దిక్షా దీపారాధనానికృత్వా ॥

విధిప్రకారేణ గణాధిపతిపూజాంకృత్వా ॥ ఆచమ్య... .. ప్రీత్యర్థం శ్రీలక్ష్మీసమేత సత్యనారాయణపూజాంకరిష్యే ॥ పూజాంగత్వేన ప్రతిమాశోధనంకరిష్యే ॥ శ్లో ॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః శర్కరేణఫలైస్సహ । ప్రత్యుశసంప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయేత్తతః ॥

మంత్రః ॥ ఆప్యాయస్య సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణియం భవావాజస్య సంగధే । దధిక్రావణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరస్వస్య వాజినః । సురభినో ముఖాకరత్పాణ ఆయుగ్ంసి తారిషత్ ॥ శుక్రమశి

జ్యోతిరసి తేజోఽసి దేవోవస్సవితో తువనాత్వచ్చిద్రేణ పవిత్రేణ
 వసోస్సూర్యస్యరశ్మిభిః॥ మధువాతాఋతాయతే మధుక్షరంఽసింధవః
 మాధ్వీర్నస్సంతోష్వషధీః మధున క్తముతోషసి । మధుమత్పాథివగ్ం
 రజః । మధుద్వారస్తునఃపితా । మధుమానోఽవనస్పతి ర్మధుమాగ్ం
 అస్తుసూర్యః । మాధ్వీర్నావోభవంతునః ॥ తాశ్శర్కరాభవన్తచ్చ
 ర్కరాణాగ్ం శర్కరత్వమ్ । వజ్రోవైశర్కరాః । పశుగ్నిర్వచ్చర్క-
 రాభిరగ్ని పరిమిణోతి । వజ్రేణైవాస్మైఽసూన్వరిగృహ్లాతి । తస్మా
 ద్వజ్రేణవశవః పరిగృహీతాస్తస్మాత్తేయా నస్థేయసోనోపహరతే త్రిస-
 ప్రాభిఃపశుకామస్య॥ యాఃఫలనిర్యా అఘోఽపుష్పాయాశ్చపుష్పణీః॥
 బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానోముంచం త్వగ్ంహసః॥ ఓమ్॥ ఆపోహిష్ఠా
 మయోభువ... ఆపోజనయథాచనః॥ ఇతి పంచామృతేన శుద్ధోదకేనచ
 ప్రత్యౌశ్య॥ మంటపస్థానే చతుర్దిక్ష దీపారాధనానికుర్యాత్ ॥

ఆదా గణపతిమావాహ్యః॥ శ్లో॥ ఉత్తమాగణనాధస్య పూజా
 సంపత్కరీశుభాభక్తాభీష్టప్రదాతస్మాత్ ధ్యాయేత్తంవిఘ్ననాయకం॥
 మంత్రఃగణానంత్యా... సాధనం॥ గణపతిమావాహాయామిష్ఠాప... మి

అథ వీరపూజాంకరిష్యే ॥ పాగ్ద్వారే - ద్వారశ్చియైనమః,
 ఛాత్రేనమః, విఛాత్రేనమః, దక్షిణద్వారే - ద్వారశ్చియైనమః,
 చండాయనమః, ప్రచండాయనమః, పశ్చిమద్వారే - ద్వారశ్చియై-
 నమః, జయాయనమః, విజయాయనమః, ఉత్తరద్వారే - ద్వారశ్చి-
 యైనమః, బలాయనమః, ప్రబలాయనమః, మధ్యేచిచ్ఛక్త్యైనమః,
 మహాశక్త్యైనమః, సత్త్వాయనమః, రజసేనమః, తమసేనమః, ప్రతే-
 భ్యోనమః, పుష్పేభ్యోనమః, దళేభ్యోనమః, కేసరేభ్యోనమః, తన్న-
 ధ్యే కర్ణికాయైనమః, తన్నధ్యే దళకళాత్మనే వహ్నిమండలాయనమః
 వహ్నిమండలాధిపతయే బ్రహ్మణేనమః, తన్నధ్యే ద్వాదళకళాత్మనే
 సూర్యమండలాయనమః, సూర్యమండలాధిపతయే విష్ణువేనమః, తన్న-
 ధ్యే షోడశకళాత్మనే రుద్రాయనమః, షోడశకళాత్మనే చంద్రమండ-
 లాధిపతయే సర్వేశ్వరాయనమః, తన్నధ్యే సౌవణ్యమంబపాయనమః,

తస్మాద్యే సహస్రదశ పద్మాయనమః, తస్మాద్యే కల్పవృక్షాయనమః,
తస్మాలే నవరత్నఖచిత సింహాసనాయనమః ॥

అథ బ్రహ్మమంటపే బ్రహ్మణమావాహ్యమ్ ॥ శ్లో॥ బ్రహ్మణం
రక్తశౌరాజ్యం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షుస్కుండికాఽభీతి
వరపాణింవిచిన్తయే॥ మంత్రః॥ బ్రహ్మదేవానాంపదవీః కవినామృషిర్వి
ప్రాణాం మహిషౌమృగాణాం॥ స్యేనోగృధ్రాణాం స్వధితిర్వనానాం
సోమః పవిత్రమత్యేతిరేభక ॥ బ్రహ్మణంసాంగం...మి॥ శ్లో॥ వాణీ
సర్వజగద్ధాత్రీ సర్వవిద్యాప్రదాయినీ ॥ జిహ్వోగేవసమేలక్ష్మీ సుస్థిరా
కమలాసనే॥ మం॥ ప్రణోదేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతి ధీనామవిత్స్య
వతు॥ సరస్వతీమావాహాయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

శ్లో॥ గరుత్మద్యాహనారూఢం శంఖచక్రధరంహరిమ్ । పీతాంబ
రం హృదిధ్యాయేత్సర్వాభీష్టస్యసిద్ధయే॥మం॥ విష్ణోరరాటమసి...విష్ణో
ర్భువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా॥ విష్ణుంసాంగం...మి॥

అథ శ్రీసత్యనారాయణ పతిమామాదాయ॥శ్లో॥ఆగచ్ఛదేవదేవేశ
లక్ష్మ్యోసహజనార్దన । ఇమాంమయాకృతాం పూజాంగృహాణ సుర
పూజిత॥ మంత్రః॥ఓం నారాయణాయ విద్మహేవాసుదేవాయధీమహి ।
తనోవిష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ శ్రీసత్యనారాయణ సాంగం...మి॥
శ్లో॥ క్షీరాబ్ధిపుత్రికేదేవి సర్వదేవసుపూజితే । మత్పూజాం గృహాణ
దేవేసి సుస్థిరాకమలాసనే॥ మం॥ సక్తుమివతిత...వాచి॥ లక్ష్మీమా...
యామి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలాపరివృతం వహ్నిమండలమధ్యగం । ధ్యా
యేత్కళాదశయుతం శక్తిధారిణమీశ్వరమ్॥ మం॥ కదుక్రిడాయప్రచే
తసే...హృదే॥ ఇతికేచిత్ ॥ ఓమ్సమశ్శంభవేచ... శివతరాయచ॥
రుద్రంసాంగం...మి॥ శ్లో॥ గౌరీంసువణవణాభాం స్వణాపద్మ
సువాసినీమ్ । పాశాఙ్కుశధరాం భూతిధరాంచ శివవల్లభామ్॥ మం॥
గౌరీమిమాయ...వ్యోమక॥ గౌరీమా...మి॥

శ్లో॥ దేవేశభక్తసులభ సర్వావరణసంయుత । యావత్త్వాం
పూజయిష్యామి తావత్త్వంసుస్థిరోభవ॥ ఇతిసంప్రార్థ్య॥ తతఃనవగ్రహా
రాధసం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ సూర్యారిష్టేతుసంపాప్తై సూర్యపూజాంచకారయేత్ ।

సూర్యధ్యానం ప్రవక్ష్యామి అత్యపిఞ్ పశాంతయే॥

౧॥ అకృష్ణే నేత్యస్య మంత్రస్య హిరణ్యస్థూపఋషిః । సవితా
దేవతా । త్రిష్టుప్చందః । యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా
సహిత సూర్యగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే సూర్యగ్రహారాధనే వినియోగః॥

శ్లో॥ వేదీమధ్యే లలితకమలే కర్ణికాయాం రథస్థ స్సప్తాశ్లోఽ-
రో-౭రుణదుచివపు స్సప్తరజ్జర్విబాహుః । గోత్రేమ్యే బహువిధ
గుణే కాశ్యపాఖ్యేప్రసూతః । కాళింగాఖ్యేవిషయజనితః ప్రాజ్ఞుఖః
పద్మహస్తః । పద్మాసనఃపద్మకరోద్విబాహుః పద్మద్యుతి స్సప్తతురంగ
వాహః । దివాకరో లోకవపుఃకిరిటీ మయిప్రసాదం విదధాతుదేవః॥
మం॥ ఓం అకృష్ణేన రజసా వర్తమానోనివేత యన్నమృతం మర్త్యంచ
హిరణ్యయేనసవితారధేనా దేవోయాతిభువనానిఽశ్వత్థా॥ ఓం భూర్భు
వస్సువః । సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ । సూర్యగ్రహం । రక్తవణాం । రక్త
గంధం । రక్తపుష్పం । రక్తమాల్యాంబరధరం । రక్తచ్ఛత్రీధ్వజరథ
ఽతాకాదిశోభితం । దివ్యరథసమారూఢం । మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం ।
ప్రాజ్ఞుఖం । పద్మాసనస్థం । ద్విభుజం । సప్తాశ్వం । సప్తరజ్జం । కళింగ
దేశాధిపతిం । కాశ్యపసగోత్రం । ప్రభవసంవత్సర మాఘశుక్ల సప్త
మ్యాం । కృత్తికానక్షత్రేజాతం । సింహారాశ్యధిపతిం । భానువార
ప్రయుక్తం । కీరీటీసం సుఖాసీసం పత్నీపుత్రీపరివార సమేతం గ్రహ
మండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే । మధ్యేవర్తులాకారమండలే సూర్య
గ్రహమావాహయామి ప్లావయామి పూజయామి॥ శ్లో॥ జటిలం హేమ
మారాధ్యం శక్తిస్వస్తికధారిణం । వరదాభయహస్తంచ ధ్యాయేద్వ
హ్నింజపారుణమ్॥ మం॥ ... అగ్నిందూతంవృణీమహే హోతారం
విశ్వవేదనం । అస్యయజ్ఞస్య సుక్రతుం ॥ సూర్యగ్రహేధి దేవతాం
అగ్నిం । సాంగం । సాయుధం । సవాహనం । సశక్తిపత్నీపుత్ర పరివార
సమేతం । సూర్యగ్రహస్య దక్షిణతః అగ్నిమావాహయా... మి॥ శ్లో॥
జ్వాలామాలా వృతంరుద్రం వహ్నిమండలమధ్యగం । ధ్యాయేత్కళా
దళియుశం శక్తిస్వస్తికధారిణమ్॥ మం॥ కర్దుద్రాయప్రచేతసే మీడుప్త

మాయతవ్యసే । వోచేమశంతమగ్ంహృదే । సూర్యగ్రిహ ప్రత్యధి
దేవతాం నుదగ్రిం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నిపుత్ర పరి
వారసమేతం సూర్యగ్రహస్యోత్తరతః దుద్రమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ చంద్రానిష్ఠేతుసంపాప్తై చంద్రపూజాంచకారయేత్ ।

చంద్రభ్యాసంప్రవత్సోమి మనఃపీఠోపశాంతయే॥

౧॥ ఆప్యాయస్సేత్యస్య మంత్రస్య । గౌతమఋషిః । చంద్రో
దేవతా ॥ గాయత్రీచ్ఛందః । యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా
సహిత చంద్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే చంద్రగ్రహారాధనే వినియోగః॥
శ్లో॥ ఆగ్నేయభాగేనరథోదశాశ్వ శాచ్ఛ్రుతేయజోయామునదేశజశ్చ ।
ప్రత్యజ్జుఖస్తశ్చతురశ్రపీతే గదాధరాంగోహిమవత్స్వభావః॥ శ్వేతాం
బరశ్వేతవపుః కిరీటీ శ్వేతమృత్పింద్రంధరోద్విబాహుః ॥ చంద్రో౨
మృతాత్మావరదఃకిరీటీ శ్రేయానిమహ్యంవిదధాతుదేవః॥మం॥ఆప్య
యస్వసమేతుతే విశ్వతస్సామవృష్టియం । భవావాజస్య సంగధే॥
ఓంభూర్భువస్సువః ॥ చంద్రగ్రహహాగచ్ఛ । చంద్రగ్రహం శ్వేత
వర్ణం శ్వేతగంధం శ్వేతపుష్పం శ్వేతమాల్యావరధరం శ్వేతచ్ఛత్ర
ధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం । పదక్షిణీ
కుర్వాణం దశాశ్వరథవాహనం ప్రత్యజ్జుఖం ద్విభుజం । దండధరం
యామునదేశాధిపతిం । ఆత్రేయసగోత్రం । సామ్యసంవత్సరే । కార్తిక
మాసే శుక్లపక్షే దశమ్యాం । ఉత్తరాభాద్రాపక్ష త్రేజాతం । కర్కా
టకరాశ్యధిపతిం । ఇందువాసర ప్రయుక్తం । కిరీటినం । సుఖానీనం
పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నన్నిధికరణే । సూర్య
గ్రిహస్యా౨గ్యేయదిగ్భాగే । సమచతురశ్రమండలే । చంద్రగ్రహ
మావాహయా : మి॥ శ్లో॥ ధవళంమకరారూఢం పాశపాణిం ప్రచేత
నం । శాంతాయుధం సుశాంతంచ చింతయేద్ధ్యానగోచరమ్॥మం॥ ఓం
అఘ్నమేసోమోఅబ్రవీదంతర్విశ్వానిభేషజా । అగ్నించ విశ్వశంభువ
మాపశ్చ విశ్వభేషజః॥ చంద్రగ్రహాధిదేవతా అపః సాంగాః సాయు
ధాః సవాహనాః సశక్తి పుత్రపరివారసమేతాః॥ చంద్రగ్రహస్య దక్షి
ణతః అపః ఆవాహయామి స్థాపయా...మి॥ శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణ వర్ణా

భాం స్వర్ణపద్మసువాసినం । పాశాంకుశధరాం భూతిధరాం ధ్యాయామి
వల్లభామ్॥ మం॥ గౌరీమిమాయ సలిలానితత్వ త్యేకపదీ ద్విపదీసా చతు
ష్పదీ । అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమేవ్యోమః॥
చంద్రగ్రహప్రత్యధి దేవతాం॥ గౌరీం సాంగాం సాయుధాం సవాహ
నాం । సశక్తి పుత్రపరివారసమేతాం । చంద్రగ్రహసౌత్తరతః॥ గౌరీ
మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

శ్లో॥ కుజారిష్టేతుసంప్రాప్తే కుజపూజాంచకారయేత్ ।

కుజధ్యానంప్రవక్ష్యామి రోగపీడోపశాంతయే॥

3॥ అగ్నిర్మూర్ధ్నైత్యస్య మంత్రస్య॥ విరూపఋషిః । అంగారక
గ్రహోదేవతా । త్రిష్టుప్చందః । యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధి
దేవతా సహితాంగారక గ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అంగారక గ్రహరాధనే
వినియోగః॥ శ్లో॥ యామ్యేగదాశక్తిధరశ్చ శూలీవరప్రదో యామ్య
ముఖోఽతిరిక్తః । కుజస్త్వవంతీవిషయస్త్రికోణస్తస్మిన్ భరద్వాజ
కులేప్రసూతః । రక్తాంబరో రక్తవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమో
గదాభృత్ । ధరాసుతశ్చక్తిధరశ్చ శూలీ సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాం
తః॥ ఓం అగ్నిర్మూర్ధ్నాదివః కకుత్స్థతిః పృథివ్యాలయం । అవాగ్ం
రేతాగ్ంసి జన్వతి । ఓం భూః...వః । అంగారకగ్రహే హగన్చ॥
అంగారకగ్రహం॥ రక్తవర్ణం॥ రక్తగంధం । రక్తపుష్పం । రక్తమా
ల్యాంబరధరం । రక్తచ్ఛత్రధ్వజ రథపతాకాదిశోభితం । దివ్యరథ
సమారూఢం । మేరుప్రదక్షిణీకుర్వాణం । మేషవాహనం । దక్షిణాభి
ముఖం । చతుర్భుజం । గదాశూల శక్తిధరం । అవంతిదేశాధిపతిం॥
భారద్వాజసగోత్రం రాక్షసనామసంవత్సరే ఆషాఢమాసే కృష్ణపక్షే
చతుర్దశ్యాం మృగశిర్షాసక్షత్రేజాతం । మేషవృశ్చక్ర రాశ్యధిపతిం॥
భౌమవాసరప్రయుక్తం॥ కిరీటీనం సుఖాసీనం పత్నిపుత్ర పరివార సమే
తం । గ్రహమండలై పృథివీ మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య దక్షిణ
దిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే అంగారకగ్రహ మావాహయామి
స్థాపయా...మి॥ శ్లో॥ చిత్రవర్ణాంధరాంసౌమ్యా సర్వసస్యాలయాం
శుభాం । చింతయేద్భక్తిమాసృక్త బలయ్యక్తకరాంబుజామ్ ॥ మం ॥

ఓమ్॥ సోనాపృథివీ భవాన్మక్షరా నివేశనీయచ్ఛాన శ్శర్మసప్రీథాః॥
అంగారకగ్రహాధిదేవతాం పృథివీం సాంగాం సాయుధాం సవాహనాం
సశక్తిపుత్ర పరివారసమేతాం అంగారకగ్రహస్య దక్షిణతః॥ పృథివీ
మా...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధస్పటికసంకాంశం సహస్రాదిత్యవర్చసం । నీలజీ
మూతసంకాంశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ మం॥ త్కేత్రస్య పతినావయ
గ్ంహితేనేవ జయామసి । గామశ్వం పోషయిత్వాసనో మృడాతీదృ
శే॥ అంగారకగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం త్కేత్రపాలకం సాంగం । సాయు
ధం । సవాహనం । సశక్తిపత్నిపుత్రపరివారసమేతం । అంగారకగ్రహస్యో
త్తరతః । త్కేత్రపాలక మావాహయామి స్థాపయా...మి॥

శ్లో॥ బుధాగ్నిప్రేతుసంప్రాప్తే బుధపూజాంచకారయేత్ ।

బుధధ్యానంప్రవక్ష్యామి బుద్ధి పీడోపశాంతయే॥

౪. ఉద్బుద్ధ్యస్త్యేత్యస్య మంత్రస్య నారాయణఋషిః । బుధ
గ్రహోదేవతా, త్రిష్టుప్తుండః॥ యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవ
తాసహిత బుధగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బుధగ్రహారాధనే వినియోగః॥

శ్లో॥ ఉద్బుద్ధభూమాగధజోహరిష్ఠ శ్చాచ్రతేయగోత్ర శ్శరమండ
లఘః॥ సఖిద్గచర్మోరుగదాధరోజ్జ స్త్వీశానభాగే వరదస్సుపీతః॥ పీతాం
బరః । పీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసామ్యః । చర్తాసిద్ధ్యకో
మసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢో వరదోబుధశ్చ॥ ఓ ॥ ఉద్బుద్ధస్వా
గేష ప్రితిజాగృహ్యేన మిష్టాపూర్తైసగ్ం సృజేథామయంచ । పునః
కృణ్వగ్స్తా పితరంయువాన మన్వాతాగ్ంసీ త్వయితంతుమేతం॥ ఓం
భూ...వః । బుధగ్రహేహగచ్ఛ । బుధగ్రహం । పీతవర్ణం । పీతగం
ధం । పీతపుష్పం । పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాది
శోభితం ధివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం । సింహవా
హనం । ఉద్బుద్ధభుం । మగధదేశాధిపతిం । చతుర్భుజం । ఖడ్గచర్మాంబర
ధరం । ఆత్రేయసగోత్రం । ఆంగీరసనామ సంవత్సరే మార్గశీర్షమాసే
శుక్లపక్షే సప్తమ్యాం పూర్వాభాద్రాపదాక్షతేభాతం । కన్యామిధున
రాశ్యధిపతిం । సామ్యవాసరప్రయుక్తం కిరీటినం సుఖాసీనం । పత్ని
పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్య

గ్రహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే భాణాకారమంశతే బుధగ్రహమావాహ
యామి స్థాపయా...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుం శంఖపద్మసుదర్శనగదా
ధరం । ధ్యాయేహం నీలగౌరాంగం పద్మస్థకమలాపతిమ్॥ మం॥ ఓం
ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధేపదం । సమూహమస్యపాగ్ంసురే ।
బుధగ్రహానిదేవతం విష్ణుంసాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపతీ
పుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్య దక్షిణతః విష్ణుమావాహయా...
మి॥ శ్లో॥ పీతపద్మాసనాసీనం చతుర్భుజంకిరీటినం । చింతయేశంఖ
చక్రాభ్యాం గదాధారిణమచ్యుతమ్॥ మం॥ సహస్రశీర్షా...ద్వశాంగు
లం॥ బుధగ్రహప్రత్యధిదైవతం నారాయణం సాంగం సాయుధంసవా
హనం సశక్తిపతీపుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్యోత్తరతః నారా
యణ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

శ్లో॥ గుర్వరిష్టేతుసంప్రాప్తే గురుపూజాంచకారయేత్ ।

గురుధ్యానంప్రవక్ష్యామి పుత్రపీఠోపశాంతయే॥

౫॥ బృహస్పతే అతియదర్యోత్యస్య మంత్రస్య । గృతన్నమద
ఋషిః॥ బృహస్పతిగ్రహోదేవతా । త్రిష్టుప్చందః । యజమానస్యాధి
దేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత బృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బృహ
స్పతిగ్రహారాధనే వినియోగః॥ శ్లో॥ సామ్యేసుద్ధిర్థే చతురశ్రపీఠే
రథేక్షిరాః పూర్వముఖస్వభావః । దండాక్షమాలా జలపాత్రధారీ
సింధ్యాఖ్యదేశే వరదస్సురేశః । కనకాంబరః కనకవపుఃకిరీటీ చతు
ర్భుజోదేవగురుఃప్రశాంతః । దీధాసిదండంచ కమండలుంచ । తథా
క్షుసూత్రాద్గరదోస్తుమహ్యం ॥ ఓం బృహస్పతే అతియదర్యో అర్హా
ద్ద్యుమద్విభాతిక్రతుమజ్జనేషు । యద్దీదయచ్చవసర్తప్రజా తతదస్మా
సుద్రవిణం ధేహిచిత్రం॥ ఓం భూర్భువస్సువః॥ బృహస్పతిగ్రహేహాగ
చ్చ । బృహస్పతిగ్రహం, కనకవణం, కనకగంధం, కనకపుష్పం,
కనకమాల్యాంబరధరం, కనకఛత్ర ద్వజరథపతాకాదిశోభితం, దివ్య
రథసమారూఢం, మేరుప్రదక్షిణీమూర్వాణం, పూర్వాభిముఖం, పద్మా
సనస్థం । చతుర్భుజం । దండాక్షమాలాధారిణం । సింధుద్వీపదేశాధి
పతిం అంగీరసగోత్రం । ధాతృసంవత్సర వైశాఖమాసే కష్టపక్షే

చతుర్థ్యాం భరణీశ్చ తేజాతం । ధనుర్ద్విసరాశ్యధిపతిం గురువార
ప్రయుక్తం । కిరీటీనం సుఖాసీనం । పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహ
మండలే ప్రవిష్ట మప్కిన్నధికరణే సూర్య గహస్యోత్తరదిగ్భాగే దీప్త
చతురశ్రమండలే బృహస్పతిగ్రహమా...మి॥ శ్లో॥ బహ్మణంరక్త
గౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షస్రీకుండికాభీతి వర
పాశింవిచింతయే॥ మం॥ ఓం బ్రహ్మజ్జ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమత
స్సురుచోవేనతవః । సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ణోస్సతశ్చయోని
మసతశ్చవినః॥ బృహస్పతిగ్రహాధిదైవతం బ్రహ్మణం సాంగం సాయు
ధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్ర పరివారసమేతం బృహస్పతిగ్రహస్య
దక్షిణతః బ్రహ్మణమావాహయామి స్థాపయా...మి॥ శ్లో॥ ఇంద్ర
మైరావతారూఢం వజ్రాయుధధరంక్రతుం । పూర్వదిక్పాలకందేవం
స్వదేవమస్మత్ప్రేమమ్॥ మం॥ ఇంద్రంవోవిశ్వత స్పరిహవామహేజనే
భ్యః । అస్మాకమస్తుకేవలః॥ బృహస్పతిగ్రహప్రత్యధిదైవతం ఇంద్రం
సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నీపుత్ర పరివారసమేతం బృహ
స్పతి గ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ శుక్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే శుక్రపూజాంచకారయేత్ ।

శుక్రధ్యానంప్రవక్ష్యామి పత్నీపీఠోపశాంతయే॥

౬॥ శుక్రంతే అన్యదిత్యస్య మంత్రస్య । భరద్వాజఋషిః ।
శుక్రగ్రహోదేవతా, త్రిష్టుప్చండః । యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధి
దేవతాసహిత శుక్రగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే శుక్రగ్రహారాధనే విని
యోగః॥ శ్లో॥ ప్రాచ్యాంభృగుర్భోజకటి ప్రదేశేనభార్గవః పూర్వ
ముఖస్యభావః॥ సపంచకోణేశరథాధిరూఢో దండాక్షమాలా వరదో
బుపాత్రః ॥ శ్వేతాంబరశ్వేతవపుః కిరీటీచతుర్భుజో దైత్యగురుః
ప్రశాంతః॥ దధాసిదండంక కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్వరదోఽ
స్థుమహ్యమ్॥ మం॥ ఓం శుక్రంతే అన్యద్యజతంతే అన్యద్విషురూపే
అహసీద్యారివాసి॥ విశ్వాహిమాయా అవసిన్వధావో భద్రాతేపూష
న్నిహరాతిరస్తు॥ ఓంభూర్భువస్సువః॥ శుక్రగ్రహేహాగచ్ఛ । శుక్రగ్ర
హం॥ శ్వేతవర్ణం॥ శ్వేతగంధం॥ శ్వేతపుష్పం॥ శ్వేతమాల్యాంబరధరం॥

శ్వేతచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం
ప్రదక్షిణీకుర్వాణం పూర్వాభిముఖం । పద్మాననస్థం । చతుర్భుజం
దండాక్షమాలాజటావల్మలధారిణం కాంభోజదేశాధిపతిం భార్గవస
గోత్రం । పార్థివసంవత్సరే శ్రావణమాసే శుక్లపక్షే ద్వాదశ్యాం
జేష్ఠానక్షత్రజాతం తులావృషభరాశ్యధిపతిం భృగువారప్రయుక్తం
కిరీటినం సుఖాసీనం । పుత్రీతరివారసమేతం । గృహమండలే । ప్రవిష్ట
మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగే పంచకోణాకార మండ
లే శుక్రగృహమావాహయా...మి॥ శ్లో॥ సింహాసనస్థాంద్విభుజాం
స్వతాఽభాంచసుసుందరీం శిలాసనాంశచీంధాయే రక్తాంబుజకరాంబు
జామ్॥ మం॥ ఓం ఇంద్రాణీ మాసునారిషుసుపతీ మహామశ్రవం నవ్యా
స్యాఅపరంచన జరసామరతేవతిః । శుక్రగ్రహాధిదేవతా మింద్రాణీం
సాంగం సాయుధాం సహవాహనాం సశక్తిపుత్రీపరివార సమేతాం
శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీమావాహయామి స్థాపయామి...
మి॥ శ్లో॥ ఇంద్రసింహం చతుర్భాహుం సహస్రనయనోజ్జ్వలం । వజ్రాం
కుశాదిసంయుక్తపాణింధ్యాయేత్సుసంయుతమ్॥మం॥ ఇంద్రమరుత్వంత
ఇహవాహినోమం యథాశాస్త్రాతే అపిబసుతస్య । తవప్రణీతీ తవశూ
రశర్మన్యా వివాసంతికవయస్సుయజ్ఞాః ॥ శుక్రగృహ ప్రత్యధిదేవతం
ఇంద్రమరుత్వంతం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపతీపుత్ర
పరివారసమేతం శుక్రగ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహ
యామి స్థాపయామి పూజయామి॥

శ్లో॥ శవ్యరిష్టేతుసంప్రాప్తే శనిపూజాంచకారయేత్ ।

శనిధ్యానంప్రవక్ష్యామి ప్రాణిపీడోపశాంతయే॥

2॥ శమగ్నిరగ్నిభిరిత్యస్యమంత్రస్య । ఇళిమిళిముషిః । శనై శ్చర
గృహోదేవతా ఉష్ణిక్చందః । యజమాన్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా
సహిత శనై శ్చరగృహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే శనై శ్చరగృహారాధనే వినియో
గః॥ శ్లో॥ చాపాసనోగృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్యజ్ముఖఃకాశ్యపజః ప్రతీ
చ్యాం సశూలచాపేషువరప్రదశ్చ సారాష్ట్రదేశేప్రభవశ్చశౌరీ నీల
ద్యుతిరీలవపుఃకిరీటీ గృధ్రస్థితశ్చాపకరోధనుష్ఠాన్ । చతుర్భుజస్సూ

ర్యసుతః ప్రశాంత స్సచాస్తుమహ్యం వరమందగామి॥ మం॥ శమ
గ్నిరగ్నిభిస్సరచ్చన్న స్తప్రతుసూర్యః శంవాతోవాత్స్వరపా అపశ్రిధః॥
ఓంభూర్భువస్సువః॥ శనైశ్చరగ్రహేహాగచ్ఛ॥ శనైశ్చరగ్రహం॥ నీల
వణం॥ నీలగంధం॥ నీలపుష్పం॥ నీలమాల్యాంబరధరం॥ నీలచ్ఛత్రధ్వజ
రథ పతాకాదిశోభితం॥ దివ్యరథసమారూఢం॥ మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వా
ణం॥ చాపాసన్నం॥ ప్రత్యఙ్ముఖం॥ గృధ్రధం॥ చతుర్భుజం॥ శూలాయుధ
ధరం॥ సారాష్ట్రదేశాధిపతిం॥ కాశ్యపసగోత్రం॥ విశ్వామిత్రఋషిం
ప్రమోదూతసంవత్సర పుష్యమాసే కృత్తికామాసే అష్టమ్యాం స్వాతీనక్ష
త్రేజాతం మకరకుంభం రాశ్యధిపతిం॥ మందవార్జపయుక్తం కిరీటినం
సుఖాసీనం పత్నిపుత్రపరివారసమేతం॥ గ్రహమండలే॥ ప్రవిష్టమస్మిన్న
ధికరణే॥ సూర్యగ్రహస్యపశ్చిమదిగ్భాగే॥ ధనురాకారమండలే శనైశ్చర
గ్రహమా...మి॥ శ్లో॥ దండపాణింయమందేవం మహిషోత్తమ వాహ
నం॥ యమునాభ్రాతరంప్రీత్యా యమమవాహయామ్యహమ్॥ మం॥
యమాయసోమగ్ం సుసుతయమాయజహుతాహవిః యమగ్ంహ య
జ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో ఆరంకృతః॥ శనైశ్చరగ్రహాధి దైవతం॥
యమం॥ సాంగం॥ సాయుధం॥ సవాహనం సశక్తిపత్నిపుత్రపరివారసమే
తం॥ శనైశ్చరగ్రహస్య॥ దక్షిణతః॥ యమమవాహ...మి॥ శ్లో॥ విగి
చింవాకృతింశ్వేతం పంకజాసనమచ్యుతం॥ అక్షసృక్కుండికాభీతి వర
పాణింవిచింతయే॥ మం॥ ప్రజాపతేనత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని
పరితాబభూవ యత్కామాస్తే జహుమస్తన్నోఅస్తు॥ వయగ్స్స్యామ
పతయోరయీణామ్॥ శనైశ్చరగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం ప్రజాపతిం
సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపత్నిపుత్ర పరివార సమేతం
శనైశ్చర గ్రహస్యోత్తరతః॥ ప్రజాపతి మావాహయామి స్థాప
యామి పూజయామి॥

శ్లో॥ రాహ్వరిష్టేతుసంప్రాప్తై రాహుపూజాంచకారయేత్ ॥

రాహుధ్యానం ప్రవత్స్యామి చక్షుఃపీఠోపశాంతయే॥

౮॥ కయానశ్చిత్రేతస్య మంత్రస్య వామదేవఋషిః॥ రాహ
గ్రహోదేవతా॥ గాయత్రీఛందః॥ యజమానస్యా...సహిత రాహు

గ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే రాహుగ్రహారాధనే వినియోగః॥ శ్లో॥ పైతీ
 ససోబర్బరదేశజాత శూర్పాసనస్సింహగతస్వభావః॥ యామ్యాసనో
 నైర్మతిదిక్కురాళో వరప్రదశ్శూల సచర్మఖడ్గః॥ నీలాంబరో నీలవపుః
 కిరీటీ కరాళవక్త్రః కరవాలశూలీ ॥ చతుర్భుజశ్చర్మ రథశ్చరాహు
 స్సింహాధిరూఢో వరదోఽస్తుమహ్యమ్॥ మం॥ ఓం కయాసశ్చిత్రీ ఆభు
 వదూతీ సదావృధస్సఖా । కయాశచిష్టయావృతా ॥ ఓం భూర్భువస్సు
 వః॥ రాహుగ్రహేహగచ్ఛ । రాహుగ్రహం । నీలవణం । నీలగంధం ।
 నీలపుష్పం । నీలమాల్యాంబరధరం । నీలచ్ఛత్రం । ధ్వజరథపతాకాదిశోభి
 తం । దివ్యరథ సమారూఢం । మేరుమప్రదక్షిణీమర్వాణం । సింహాసనం ।
 నై ఋతిముఖం శూర్పాసనస్థం । చతుర్భుజం కరాళవక్త్రం । ఖడ్గచర్మ
 వాకరం । పైతీససగోత్రం । బర్బరదేశాధిపతిం । రాక్షస సంవత్సర
 భాద్రపదమాసే కృష్ణపక్షే । చతుర్దశ్యాం హస్తానక్షత్రేజాతం । భాను
 వారే । సింహరాశిప్రయుక్తం । కిరీటినం సుఖాసీనం । పుత్రపరివారసమే
 తం గ్రహమండలే । ప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య నై ఋతి
 దిగ్భాగే శూర్పాకారమండలే రాహుగ్రహ మావాహయామి స్థాప
 యా...మి॥ శ్లో॥ నిలోత్పలదళశ్యామాం దీర్ఘశృంగోప శోభితాం ।
 మూర్ధజంపాశదండంచ దధానాం సర్వమంగళామ్॥ ఓం ఆయంగాః పృ
 చ్ఛిర్నరక్రమీదసనన్తాతరంపునః । పితరంచప్రియంధువః॥ రాహుగ్రహాధి
 దేవతాంగాం సాంగాం సాయుధాం సవాహనాంసశక్తి పుత్రపరివార
 సమేతాం రాహుగ్రహస్య దక్షిణతః గామావాహయామి స్థాపయా
 ...మి॥ శ్లో॥ కిరీటినంద్విబాహుంచ ఖడ్గచర్మగదాధరం । కరాళవదనం
 భీమం దీర్ఘపుచ్ఛం మహాబలమ్॥ మం॥ ఓం నమోఽస్తుసర్వేభ్యోయేకేచ
 పృథివీమను యేలంతరిక్షే యేదివిశేభ్య స్సర్వేభ్యోనమః ॥ రాహు
 గ్రహప్రత్యధిదైవతం సర్వాం సాంగాం... రాహుగ్రహస్యోత్తరతః
 సర్వనావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

శ్లో॥ కేత్యరిష్టేతుసంస్పాప్తై కేతుపూజాంచకారయేత్ ।

కేతుధ్యానంప్రవక్ష్యామి జ్ఞానపీఠోపశాంతయే॥

౯॥ కేతుం కృణ్వన్నిత్యస్య మంత్రస్య । మధుచ్ఛందఋషిః

కేతుగణోదేవతా | గాయత్రీచ్ఛదః | యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధి
 దేవతాసహిత కేతుగణప్రసాదసిద్ధ్యర్థే కేతుగణారాధనేవివియోగః ||
 శ్లో॥ ధ్వజాసనో జై మినిగోత్రజోఽంతర్వేదేషు దేశేషు విచిత్రవణాః |
 యామ్యాసనో వాయుదిశి ప్రఖడ్గశ్చర్మాశిభిశ్చాప్త సుతశ్చ కేతుః || ధూ
 మోద్విబాహు ర్వరదోగదా భృద్ధ్రుధాసనస్థో వికృతాసనశ్చ | కిరీ
 టకేయూర విభూషితాంగ స్సచాస్త్రమే కేతుగణః ప్రశాంతః || మం॥
 ఓం కేతుంకృణ్వన్న కేతవే పేశోమర్యాఅపేశసే | సముషద్భిరజా
 యథాః || ఓం భూర్భువస్సువః || కేతుగణేహగచ్ఛ | కేతుగణ | చిత్ర
 వణాం చిత్రగంధం | చిత్రపుష్పం | చిత్రమాల్యాంబరధరం | చిత్రచ్ఛ
 త్రధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం | దివ్యరథ సమారూఢం | మేరుం ప్రద
 ష్ఠీణకుర్వాణం | ధ్వజాసనస్థం దక్షిణాభిముఖం | అంతర్వేది దేశాధి
 పతిం ద్విబాహుం గదాధరం | జై మినిగోత్రం రాక్షససంవత్సరే చైత్ర
 మాసే కృష్ణపక్షే | చతుర్దశ్యాం రేవతీనక్షత్రేజాతం ఇందువారే
 కర్కటకరాశి ప్రయుక్తం | సింహాసనాసీనం | గ్రహమండలే ప్రవిష్ట
 మస్మిన్నధికరణే | సూర్యగ్రహస్య | వాయువ్యదిగ్భాగే | ధ్వజాకార
 మండలే | కేతుగణ మావాహయా... ..మి॥ శ్లో॥ చిత్రగుప్తంమహా
 ప్రాజ్ఞం వేత్రిధారిణమవ్యయం | రక్తవణాంబరధరం సర్వపాప
 హరంవిభుమ్ || మం॥ ఓం సచిత్రచిత్రం చితయంతమస్మే చిత్రక్షత్రం
 చిత్రతమంవయోధాం చంద్రం రయిం పురుషీరం బృహంతం చంద్ర
 చంద్రాభిర్గృణతేదువస్వ | కేతుగణాధిదేవతం చిత్రగుప్తం సాంగం
 ...సమేతం కేతుగణస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాప
 యా...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్ర
 భుం | అక్షుప్తకుండలకాభీతి వరపాణిం విచింతయే || మం॥ ఓం బ్రహ్మ
 దేవానాం పదవీః కవినామృషిర్విప్రాణాం మహిషోమ్మగాణాం | శ్వేతో
 గృధాణాం స్వభితిర్వనానాం సోమః పవిత్రమత్యేతిరేభా || కేతు
 గణ ప్రత్యధిదేవతం బ్రహ్మణం సాంగం...సమేతం | కేతుగణస్యో
 త్తరతః | బ్రహ్మణమావాహయా...మి॥

—♦ అష్టదిక్పాలక పూజా. ♦—

అథ ఇంద్రాద్వైపదిక్పాలకానావాహ్యః॥ శ్లో॥ ఇంద్రోఽమరా
వతీనాథః శచీదేవ్యాస్తునాయకః। వజ్రాయుధశ్చ । ప్రాచీతః తస్య
చైరావతోగజః। మం॥ ఓం ఇంద్రంవోవిశ్వతస్పరి... కేవలః । ఇంద్రం
లోకపాలక మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

శ్లో॥ అగ్నిస్తేజోవతీవాసీ స్వాహాదేవ్యాఃప్రియపతిః । మేషా
రూఢశ్చక్రిధరః దిశ్యాగ్నేయ్యాం ప్రతిష్ఠితః॥ మం॥ ఓం అగ్నిందూతం
వృణీమహే... సుకృతుమ్॥ అగ్నిం లోకపాలక మావాహ...యామి॥

శ్లో॥ యమస్సంయమనీనాథః శ్యామలాయా మనఃప్రియః దండ
భృన్మహిషారూఢో దక్షిణస్యాందిశిస్థితః॥ మం॥ ఓం యమాయ సోమ
గ్ం సునుత... అరంకృతః ॥ యమం లోకపాలకమావాహ...యామి॥

శ్లో॥ కృష్ణాంగనాపురంయస్య దీర్ఘభార్యానరోహయః । శస్త్ర
కుంతోనిరృతిశ్చ నైఋత్యాందిశిసంస్థితః॥ మం॥ ఓం మూషణః పరా
...కృష్ణయాసహః॥ నిరృతిం లోకపాలకమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతియస్య ప్రియభార్యాచకాలికా। నక్రవాహః
పాశధరో వరుణఃపశ్చిమేకః॥ మం॥ ఓం ఇమంమే వరుణ...చకే ।
వరుణం లోకపాలక మావాహయా...మి॥

శ్లో॥ వాయుర్గంధవతీనాథః కించతస్యాంజనాప్రియా । సారంగ
వాహోధ్వజభృత్ వాయవ్యాందిశివతః॥ మం॥ ఓం తవవాయు
వృ...వృణీమహే॥ వాయుం లోకపాలకమావాహ...యామి॥

శ్లో॥ కుబేరశ్చలకాయాస్తు చిత్రరేఖాప్రియాంగనా । హయో
వాహఃఖడ్గధరః ఉదీచ్యాందిశివతః॥ మం॥ ఓం సోమోధేనుగ్ం...
తస్మై॥ కుబేరం లోకపాలకమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ యశోవతీశ ఈశానః పార్వతీపరమేశ్వరః । ఈశ్యాన్యాం
దిశిసంభాతి వృషారూఢ స్త్రిశూలభృత్॥ మం॥ ఓం తమీశానం జగ
త...స్వస్తయే॥ ఈశానం లోకపాలకమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ ఉత్తుంగవృషభారూఢం పద్మప్రతాయతేక్షణం । క్షేత్ర

పాలమహంవందే సర్వారిష్టస్యశాంతయే॥ మం॥ ఓం త్రైతస్యపతినావ
యగ్ం...దృశే॥ త్రైతపాలకమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ ఆనమ్రజనసందోహ భీతివాత్రవినాశనం । అభయంకర
మీడేహం సతతంసౌఖ్యదాయినమ్॥ మం॥ ఓం యత ఇంద్రభయా
మహే తతోనోఅభయంకృధి...మఘవంఛద్ధితవతన్న ఊతయేవిద్విషో
విమృధోజహి॥ అభయంకర మావాహయా...మి॥

శ్లో॥ ఊర్ధ్వస్థితంమహాకాయం అంతరిక్షే మరుత్పథే । పూజయే
ద్భక్తియుక్తంచ మనోగతవిధాయినమ్॥ మం॥ ఓం ఊర్ధ్వఊషణ ఊత
యే...మహే॥ ఊర్ధ్వపురుషమావాహయామి స్థాప...మి॥

శ్లో॥ చిత్రవరాంధరాం సౌమ్యాంసర్వసస్యాలయాం శుభాం ।
చింతయేద్భక్తిమాన్త్రక్త బలయుక్తకరాంబుజామ్॥ మం॥ ఓం సోమనా
పృథివీభవా...థా॥ పృథివీమావాహయా...మి॥

శ్లో॥ మానదండంకరాబ్జేన వహంతంభూమిశోధకం । వందే
హం వాస్తుపురుషం శయానంశయనేశుభే॥ మం॥ ఓం వాస్తోష్పతే
ప్రతిజా...చతుష్పదే॥ వాస్తుపురుషమా...మి॥ అచ్యుతమా...మి॥
అనంతమా...మి॥ గోవిందమావా...మి॥ అసునీతే పునః... ముప
హ్వయతే స్థిరోభవ...స్థిరాసంకురు॥

—♦ అథ షోడశోపచార పూజాకర్మః. ♦—

పునః ఆచమ్య॥ ఏవంగుణ...ర్థం పురుషసూక్త విధానేన
కల్పోక్త ప్రకారేణ యావచ్ఛక్తి ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజాం కరిష్యే॥

తదజ్జకలశారాధనంకరిష్యే॥శ్లో॥ కలశస్యముఖేవిష్ణుః కంఠేరుద్ర
స్సమాశ్రితః । మూలేతత్రస్థితో బ్రహ్మమధ్యే మాతృగణాస్సృతాః॥
కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే...కలశాంబు సమాశ్రితాః ॥ మం॥ ఓం ఆకల
శేషుధావతి పవిత్రేపరిషిచ్యతే...రాపటమ్॥ శ్లో॥ గంగేచయమునే
కృష్ణే గోదావరి నరస్వతి । నర్మదేసింధుకావేర్యా జలేస్థింత్సన్ని
ధింకురు॥ కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య ॥ దేవమాత్యా
నంచ సంప్రోక్ష్య॥

అథ ప్రాణప్రతిష్ఠా... అస్యశ్రీ సత్యనారాయణ ప్రాణప్రతిష్ఠా
పన మహామంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరాఋషయః । ఋగ్వేద
సామాధర్వణాని ఛందాసి । పరబ్రహ్మ ప్రాణశక్తిదేవతా ।
ఆం బీజమ్ । హ్రీం శక్తిః । కోం కీలకమ్ । శ్రీసత్యనారాయణ ప్రాణ
ప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥

అం, కం, ఖం, గం, ఘం, జం, పృథివ్యాపస్తేజో వాయురాకా
శాత్మనే, అంగుష్ఠాభ్యాంసమః॥ ఇం, చం, ఛం, జం, ఝం, ఇం,
శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే, తర్జనీభ్యాంసమః॥ ఉం, టం, ఠం, డం,
ఢం, ణమ్, వాక్పాణిపాదపాయూపస్థానాత్మనే, మధ్యమాభ్యాంసమః॥
ఏం, తం, థం, దం, ధం, నం, త్వక్చక్షుశోత్రజిహ్వః ప్రాణాత్మనే
అనామికాభ్యాంసమః॥ ఓం పం, ఫం, బం, భం, మమ్, మనోబుద్ధి
చిత్తాహంకారాత్మనే, కనిష్ఠికాభ్యాంసమః॥ అం, హం, సం, ఊం,
ళమ్, వచనాదానగమన విసర్గానందాత్మనే, కరతలకర పృష్ఠాభ్యాం
సమః॥ అం, కం, ఖం, గం, ఘం, జమ్, పృథివ్యాపస్తేజోవాయువాకా
శాత్మనే, హదయాయనమః॥ ఇం, చం, ఛం, జం, ఝం, ఇమ్,
శబ్దస్పర్శరూపరస గంధాత్మనే, శిరసేస్వాహా । ఉం, టం, ఠం, డం,
ఢం, ణమ్, వాక్పాణిపాదపాయూప స్థానాత్మనే శిఖాయైవషట్ । ఏం,
తం, థం, దం, ధం, నమ్, త్వక్చక్షుశోత్ర జిహ్వః ప్రాణాత్మనే కవ
చాయహుమ్ ॥ ఓం పం, ఫం, బం, భం, మం, మనోబుద్ధిచిత్తాహం
కారాత్మనే, నేత్రేత్రీయాయవౌషట్ ॥ అం, హం, సం, ఊం, ణమ్,
వచనాదానగమన విసర్గానందాత్మనే, అస్త్రీయఫట్ ॥ ఓం భూర్భు
వస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ సత్యనారాయణప్రాణా ఇహప్రాణాః ॥ ఓం
ఆం హ్రీం కోం॥ యరలవశసహళమ్॥ సర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనశ్చ
క్షుశ్చోత్రజిహ్వః ప్రాణారేతో బుద్ధ్యాదీని సుఖించిరంతిః సంతస్వాహా॥
ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ శాంతాకారం భుజగశయనం పద్మనాభం సురే
శం । విశ్వాకారం గగనసదృశం మేఘవణం శుభంగమ్ । లక్ష్మీ
కాంతం కమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యం । వందేవిష్ణుం భవ
భయహరం సర్వలోకైకనాథమ్॥ శ్లో॥ ధ్యాయేత్సత్యం గుణాతీతం

గుణత్రయసమన్వితం । లోకనాథం త్రిలోకేశం కౌస్తుభాభరణం హరి
మ్ । నీలవణం పీతవస్త్రం శ్రీవత్సపదభూషితం । నోవిందం నోకులా
నందం బ్రహ్మద్వైరపిపూజితమ్ ॥ సాంగసహివారసమేత శ్రీసత్య
నారాయణ స్వామిచేనమః॥ ధ్యానం సమర్పయామి॥

అథ పురుషసూక్త విధానమ్.

సహస్రశీర్షేత్యావాహనమ్॥ మం॥ సహస్రశీర్షా పురుషః ...
గులమ్॥ శ్లో॥ జ్యోతిశ్శాంతం సర్వలోకాంతరస్థం॥ ఓంకారాఖ్యంయోగి
హృద్ధ్యానగమ్యం । సాంగంశక్తిం సాయుధం భక్తిసేవ్యం సర్వాకారం
విష్ణుమావాహయామి॥ ... ఆవాహనం ... మి॥

పురుషవేదేత్యావాహనమ్॥ మం॥ పురుషవేదగ్ం సర్వ...యద
నేనాతిరోహతి॥ శ్లో॥ కల్పదుర్ముఖే మణివేదిమధ్యే సింహాసనం
స్వర్ణమయంసురత్నం । విచిత్రవస్త్రావృత మచ్యుతప్రభో గృహాణ
లక్ష్మీధరణీసమన్విత శ్లో॥ సింహాసనంమహద్వివ్యం హేమరత్నసమన్వితం
మయానివేదితంతుభ్యం గృహాణజగతఃప్రభో॥ ... సింహాసనం ... మి॥

ఏతావానస్యేతిపాద్యమ్॥ మం॥ ఏతావానస్యమహిమా... త్రి
పాదస్యామతందివి॥ శ్లో॥ శ్రీకృష్ణస్సర్వదేవానా మధికస్సర్వకామదః ।
మయానివేదితంతుభ్యం సంగృహాణసుపాద్యకం॥ శ్లో॥ నారాయణసమ
స్తేస్తు నరకార్ణవతారక । పాద్యంగృహాణదేవేశ మమసాఖ్యం వివ
ర్ధయ॥ ... పాద్యం ... మి॥

త్రిపాదూర్ధ్వ ఇత్యర్ఘ్యమ్॥ త్రిపాదూర్ధ్వఉదైతుపురుషః... సాశ
నానశనేలభి॥ శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం సువర్ణకలశేస్థితం॥ అఘ్నం
గృహాణభగవత్ కాలరూపసమోస్తుతే॥ శ్లో॥ వ్యక్తావ్యక్త స్వరూ
పాయ హృషీకపతయేనమః । మయానివేదితోభక్త్యా అర్ఘ్యోఽయం
ప్రతిగృహ్యతామ్॥ ... అర్ఘ్యం సమర్పయామి॥

తస్మాద్విరాడిత్యాచమనమ్ ॥ తస్మాద్విరాడజాయత... పశ్చా
ద్భూమిమహోపురః॥ శ్లో॥ జనార్దనాయదేవాయ సమస్తజగదాత్మనే ।
నిర్మలాజ్ఞానరూపాయ దత్తమాచమనీయకమ్॥ శ్లో॥ మందాకిన్యాస్తు

యద్వారి సర్వపాపహరంశుభం । తదిదంకల్పితంచైవ సమ్యగాచమ్య
తాంత్యయా॥ ... ఆచమనం సమర్పయామి॥

యత్పురుషేణేతిమధుపర్కమ్॥యత్పురుషేణహవిషా...గ్రీష్మ
ఇధృశ్యరద్ధవిః॥ శ్లో॥ మధ్యాజ్యదధిసంయుక్తం స్వర్ణపాత్రే ప్రతిష్ఠితం
మధుపర్కంగృహాణత్వం లక్ష్మీకాంతనమోఽస్తుతే॥ శ్లో॥ గోక్షీరదధి
సంయుక్తం శర్కరామధుసంయుతం । గృహాణ దేవసర్వజ్ఞ సర్వగీర్వాణ
సేవిత॥ ...మధుపర్కం సమర్పయామి॥

సప్తస్యాసన్నిధిస్సానమ్॥మం॥ సప్తస్యాసన్పరిధయః...అబధ్న
స్పృషమఽపశుమ్ ॥ శ్లో॥ తీర్థోదకైః కాంచనకుంభసంస్థై స్సువాసితై
ద్దేవకృపారసార్దైః । మయాఽర్పితం స్నానవిధిం గృహాణ పాదాబ్జ
నిఘ్నాతనదీప్రవాహ॥ శ్లో॥ నదీనాంచైవసర్వాసా మాసీతంనిర్మలోద
కం । స్నానంస్వీకురుదేవేశ మయాదత్తంసురేశ్వర ॥ ... శుద్ధోదక
స్నానం సమర్పయామి॥

అథ పంచామృతస్నానమ్॥ ఆప్యాయస్వ సమేతుతే...సంగధే॥
దధిక్రావ్యణ్ణో...రివత్ ॥ శుకృమసి...భిః, మధువాతా...నః ॥ స్వా
దుఃపవస్వ...భ్యః । ఆపోహిష్ఠాః...చనః॥ శ్లో॥ స్నానంపంచామృతై
ద్దేవ గృహాణపురుషోత్తమ । ఆనాథనాథసర్వజ్ఞ గీర్వాణప్రణతిప్రియ
...పంచామృతస్నానం సమర్పయామి॥

తంయజ్ఞమితివస్త్రమ్॥ తంయజ్ఞం బహిఃపిపౌక్ష...ఋష
యశ్చయే॥ శ్లో॥ స్వర్ణాంచలం సర్వవిచిత్రశోభితం కాశేయయుగ్మం
ఘికల్పితంమయా । దామోదరప్రావరణం గృహాణ మాయాచలపా
కృతదివ్యరూప॥ శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మంమయాదత్తం సుసూక్ష్మం స్వర్ణ
నిర్మితం । గృహాణ దేవదేవేశ సర్వచేదాంతగోచర॥...వస్త్రయుగ్మం
సమర్పయామి॥

తస్మాద్యజ్ఞాదితి యజ్ఞోపవీతమ్ ॥ తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః...
గ్రామ్యాశ్చయే॥ శ్లో॥ సువర్ణతంతూద్భవ యజ్ఞసూత్రం ముక్తాఫల
స్యాతమనేకరత్నం । గృహాణ తద్వత్కృతము త్తరీయంస్వకర్మసూత్రం

ధరతేనమోఽస్తు॥ శ్లో॥ సువణకాతంతుభిర్వృక్తం బ్రహ్మణానిర్మితం
పురా॥ ఆయుష్యవర్థనందివ్యం దదామిసురనాయక ॥...యజ్ఞోపవీతం
సమర్పయామి॥

తస్మాద్యజ్ఞాదితిగంధం॥ తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః... యజుస్త
స్మానజాయత॥ శ్లో॥ కస్తూరికాకర్దమచందనాని కాశ్మీరసంయోజిత
గంధసారైః॥ విలేపనం స్వీకురుదేవదేవ శ్రీదేవివక్షోజవిలేపనాంగ॥
శ్లో॥ శ్రీఖండంచందనోన్నిశ్రేణం గంధాధ్యంసుమనోహరం॥ విలేపనం
సురశ్రేష్ఠచందనం ప్రతిగృహ్యతామ్... శ్రీగంధం సమర్పయామి॥

తస్మాదశ్వాఞ్చితిపుష్పం॥ తస్మాదశ్వాఅజాయంత... అజావయః॥
శ్లో॥ చామంతికావకుళచంపక పాటలాబ్ధపున్నాగ జాజికరవీర రసాల
పుష్పైః॥ బిల్వప్రవాళతులసీదళమల్లికాభిస్త్యాంపూజయామి జగదీశ్వ
రవాసుదేవ॥ శ్లో॥ ఆరామపుష్పాణిమనోహరాణి జలాశయస్థానిసుపల్ల
వాని॥ సువర్ణపుష్పాణిమయార్పితాని గృహాణశ్రీవత్సధరప్రసీద॥

శ్లో॥ కరవీరైర్జాజకుసుమైశ్చంపకైర్వక్తైశ్చుభైః॥ శతపత్రై
శ్చక్రవర్తై రర్చయేత్పురుషోత్తమమ్॥ శ్లో॥ మల్లికాదిసుగంధీని మాల
త్యాదీనికై ప్రభో॥ మయాహృతానిపూజాథకం పుష్పాణిప్రతిగృహ్య
తామ్॥ పుష్పం సమర్పయామి॥

అ థాం గ పూ జా.

ఓమ్ కేశవాయనమః॥ పాదతలేపూజయామి॥ నారాయణాయ
నమః॥ పాదాంగుళీః...మి॥ మాధవాయనమః॥ పాదౌ...మి॥ గోవిం
దాయనమః॥ ...గుల్ఫౌ...మి॥ ఇందిరాపతయేనమః॥ జంఘే...
మి॥ అనఘాయనమః॥ జానునీ...మి॥ జనార్దనాయనమః॥ ఊరూ...
మి॥ విష్ణురశ్మివసేనమః॥ కటిం...మి॥ త్రివిక్రమాయనమః॥ వళిత్ర
యం...మి॥ కుక్షీస్థాఖిలభువనాయనమః॥ కుక్షిం...మి॥ లక్ష్మీవత్స్థ
లాయనమః॥ వత్సస్థలం...మి॥ శంఖచక్ర గదాపద్మ పాణయేనమః॥
బాహూ...మి॥ కంబుకంఠాయనమః॥ కంఠం...మి॥ పూర్ణేంద్రుని
భవక్త్రాయనమః॥ వక్త్రం...మి॥ కుండకుట్టలదంతాయనమః॥ దంతా
...మి॥ నానాగ్రహాక్షికాయనమః॥ నాసికాం...మి॥ సూర్యచంద్ర

నేత్రాయనమః । నేత్రే...మి॥ సహస్రశిరసేనమః । శిరః...మి॥ శ్రీసత్య
నారాయణస్వామినేనమః ॥ సర్వాణ్యంగాని పూజయామి॥

అ థ ల క్ష్మీ పూ జా.

ఓమ్ ఐం హ్రీం శ్రీం చంచలాయై నమః । పాదా...మి॥ ...చపలా
యై నమః । గుల్ఫా...మి॥ ...కాంతై నమః । జానునీ...మి॥ ...మంగలా
యై నమః । జంఘే ... మి॥ భద్రకాశ్యై నమః । ఊరూ ... మి॥ ...
కమలినై నమః । కటిం...మి॥ శివాయై నమః । నాభిం...మి॥ ...కమలా
యై నమః । ఉదరం...మి॥ గౌర్యై నమః । హృదయం...మి॥ ...సింహ
వాహినై నమః । స్తనద్వయం...మి॥ ...స్కందమాతే నమః । భుజ
ద్వయం...మి॥ ...కంబుకంఠినై నమః । కంఠం...మి॥ ...లక్ష్మీదేవ్యై
నమః । ముఖం...మి॥ ...సువాసినై నమః । నాసికాం...మి॥ ...సువ
ణకంఠలాయై నమః । కర్ణద్వయం...మి॥ ...చండికాయై నమః । నేత్రే
...మి॥ ...శివాయై నమః । లలాటం...మి॥ ...దేవ్యై నమః । శిరః...
మి॥ స్వరూపాయై నమః । సర్వాణ్యంగాని పూజయామి॥

అష్టోత్తర శతనామపూజా.

ఓం శ్రీకృష్ణాయనమః, కమలనాథాయనమః, వాసుదేవాయ
నమః, సనాతనాయనమః, వసుదేవాత్మజాయనమః, పుణ్యాయనమః,
లీలామానుష విగ్రహాయనమః, శ్రీవత్సకౌస్తుభధరాయనమః, యశో
దావత్సలాయనమః, హరయేనమః, 1) చతుర్భుజాత్త చక్రాసిగదా
యనమః, శంఖాద్యాయుధ, ధరాయనమః, దేవకీనందనాయనమః,
శ్రీశాయనమః, నందగోపప్రియాత్మజాయనమః, యమునావేగ సంహారి
ణేనమః, బలభద్రప్రియానుజాయనమః, పూతనాజివితహరాయనమః
శకటాసురభంజనాయనమః, నందవ్రజనానందాయనమః, 20 సచ్చి
దానందవిగ్రహాయనమః, నవనీతవిలిప్తాంగాయనమః, నవనీత నటాయ
నమః, అనఘాయనమః, నవనీతనవాహారాయనమః, ముచుకుంద ప్రసా
దకాయనమః, షోడశ శ్రీసహశ్రీశాయనమః, త్రిభంగినేనమః, మధు

రాకృతయేనమః, శుకవాగమృతాద్భేదవేనమః, గోవిందాయనమః, 30 యోగినాం పతయేనమః, వత్సవాటచరాయనమః, అనంతాయనమః, ధేనుకాసురభంజనాయనమః, తృణీకృత తృణావర్తాయనమః, యమలాఘనభంజనాయనమః, ఉత్తాలత్తాలభేతేనమః, తమాలశ్యామలాకృతయేనమః, గోపగోపీశ్వరాయనమః, యోగినేనమః, 40 కోటి సూర్య సమప్రభాయనమః, ఇలాపతయేనమః, పరంజ్యోతిషేనమః, యాదవేంద్రాయనమః, యదూద్వహాయనమః, వనమాలినేనమః, పీతవాసనేనమః, పారిజాతాపహరకాయనమః, గోవర్ధనాచ లోద్ధ్రరేనమః, గోషాలాయనమః, 50 సర్వపాలకాయనమః, అజాయనమః, నిరంజనాయనమః, కామజనకాయనమః, కంజలోచనాయనమః, మధుఘ్నేనమః, మధురానాథాయనమః, ద్వారకానాయకాయనమః, బలినేనమః, బృందావనాంత స్సంచారిణేనమః, 60 తులసీదామభూషణాయనమః, శ్యమంతకమణిహరేనమః, నరనారాయణాత్మకాయనమః, కుబ్జాంకృష్ణాంబరధరాయనమః, మాయినేనమః, పరమపురుషాయనమః, ముష్టికాసుర చాఞార మల్లయుద్ధ విశారదాయనమః, సంసారవైరిణేనమః, కంసారయేనమః, మురారయేనమః, నరకాంతకాయనమః, అనాద్రిబహ్మచారిణేనమః, కృష్ణావ్యసనకర్షణాయనమః, కీశుపాలశిరశ్చేతేనమః, దుర్యోధన కులాంతకాయనమః, విదురాకూర వరదాయనమః, విశ్వరూపప్రదర్శకాయనమః, సత్యవాచేనమః, సత్యసంకల్పాయనమః, సత్యభామారతాయనమః, జయినేనమః, సుభద్రాపూర్వజాయనమః, జిహ్వవేనమః, భీష్ముక్తిప్రదాయకాయనమః, జగద్గురవేనమః, జగన్నాథాయనమః, వేణునాథవిశారదాయనమః, వృషభాసురవిధ్వసినేనమః, బాణాసుర కరాంతకాయనమః, యుద్ధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాతేనమః, బహిఃబర్హావత సంకాయనమః, సార్థసారథయేనమః, అవ్యక్తాయనమః, గీతామృతమహోదధయేనమః, కాళీయఘ్నే మూణిక్యంఘంఘిత శ్రీపదాంబుజాయనమః, దామోదరాయనమః, యజ్ఞభోక్త్రేనమః, దానవేంద్రవినాశకాయనమః, నారాయణాయనమః పరబ్రహ్మణేనమః, 100 పన్నగాశన వాహనాయ

నమః, జలకీడాసమాస క్తగోపీవస్త్రాపహారకాయనమః, పుణ్యశ్లోకాయ
నమః, తీర్థపాదాయనమః, వేదవేద్యాయనమః, దయానిధయేనమః, సర్వ
తీర్థాత్మకాయనమః, సర్వగ్రహరూపిణేనమః, 108 పరాత్పరాయనమః

శ్రీలక్ష్మీఘోతర శతనామావళిః.

ఓం ప్రకృతైసమః, వికృత్యై, విద్యాయై, సర్వభూతహిత
ప్రదాయై, శ్రద్ధాయై, విభూతై, సురభ్యై, పరమాత్మికాయై, వాచే,
పద్మాలయాయై, పద్మాయై, శుచయే, స్వాహాయై, స్వభాయై, సుభా
యై, ధన్యాయై, హిరణ్యాయై, లక్ష్మ్యై, నిత్యపుష్టాయై, విభావర్యై,
ఆదిత్యై, దిత్యై, దీప్తాయై, వసుధాయై, వసుధారిణ్యై, కమలాయై,
కాంతాయై, కామాక్ష్యై, కోధసంభవాయై, అనుగ్రహపదాయై,
బుద్ధయే, అసఘాయై, హరివల్లభాయై, ఆశోకాయై, అమృతాయై,
దీప్తాయై, లోకశోకవినాశిణ్యై, ధర్మనిలయాయై, కరుణాయై, లోక
మాతే, పద్మప్రియాయై, పద్మహస్తాయై, పద్మాక్ష్యై, పద్మసుందర్యై,
పద్మోదభవాయై, పద్మముఖ్యై, పద్మనాభప్రియాయై, రమాయై,
పద్మమాలాధరాయై, దేవ్యై, పద్మిణ్యై, పద్మగంధిణ్యై, పుణ్యగంధా
యై, సుప్రసన్నాయై, ప్రసాదాభిముఖ్యై, ప్రభాయై, చంద్రవదనాయై
చంద్రాయై, చంద్రసహోదర్యై, చతుర్భుజాయై, చంద్రీయాపాయై,
ఇందిరాయై, ఇందుశీతలాయై, ఆహ్లాదజనన్యై, పుష్పై, శివాయై, శివ
కర్యై, సత్యై, విమలాయై, విశ్వజనన్యై, తుప్తయే, దారిద్ర్యనాశి
ణ్యై, ప్రీతిపుష్క-దిణ్యై, కాంతాయై, శుక్లమాల్యాంబరాయై, శ్రియై
భాస్కర్యై, బిల్వనిలయాయై, వరాహోహాయై, యశస్విణ్యై, వసుం
ధరాయై, ఉదారాంగాయై, హరిణ్యై, హేమమాలినై, ధవళాస్య
కర్యై, సిద్ధయే, స్తేణసామ్యాయై, శుభప్రదాయై, నృపవేశ్మగతా
సందాయై, వరలక్ష్మ్యై, వసుప్రదాయై, శుభాయై, హిరణ్యప్రాకారాయై
సముద్రీతనయాయై, జయాయై, మంగళాయై, దేవ్యై, విష్ణువక్షస్థుల,
స్థితాయై, విష్ణువక్ష్యై ప్రసన్నాయై, నారాయణ సమాశ్రితాయై,
దారిద్ర్యధ్వంసిణ్యై, దేవ్యై, సర్వోపద్రవవారిణ్యై, నవదుర్గాయైమహా

కాశ్యై బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికాయై త్రికాలజ్ఞానసంపన్నాయై భువనే
శ్వవైశ్రవమః 108 శ్రీలక్ష్మీసమేత శ్రీసత్యనారాయణ స్వామినేనమః
అష్టోత్తర శతనామపూజాం సమర్పయామి॥

తతః నాగి కేశఫలాది అవసర నై వేద్యంకుర్యాత్॥ తతఃసహస్ర
నామపూజాం కరిష్యే॥ పునస్సంకల్ప్య॥ విధిప్రకారేణ సహస్ర
నామార్చనం కుర్యాత్॥

యత్పురుషమితిధూపమ్॥ మం॥యత్పురుషంవ్యదధుః...పాదా
పుచ్ఛేతే॥ శ్లో॥ శ్రీఖండలాక్షారసకుంద దివ్యరూపర కాలాగురుచంద
నాని॥ ఖచోరకృష్ణాగురు దేవదారు మాచీయుతాస్సేనజపూతికాశ్చ॥
శ్లో॥ దశాంగంగుగ్ధలూపేతం సుగంధంచమనోహరం॥ ధూపంగృహ
ణదేశశ సర్వదేవనమస్మృతం...ధూపమా ధూపయామి॥

ఓం బ్రాహ్మణోస్యేతిదీపమ్॥ మం॥ బ్రాహ్మణోఽస్యముఖమా
సీత్...శూద్రోఽజాయత॥ శ్లో॥ సూర్యేందుకోటిప్రథ వాసుదేవ
దీపావళీగోఘృతవర్తియుక్తం॥ స్వమాయయాంధీకృత సర్వలోకజ్ఞాన
ప్రదీపంకురుతేనమోఽస్తు॥ శ్లో॥ ఘృతవర్తిసమాయుక్తం వహ్నినా
యోజితప్రియం॥ అజ్ఞాననాశనందేవం గృహాణశ్రీ మనోహరం...
దీపందర్శయామి॥ ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమదీయం సమర్పయామి॥

ఓం చంద్రమామనసేతి వైశ్వేద్యమ్॥ మం॥ చంద్రమామనసో
జాతః...రజాయత॥ ఓం భూర్భువస్సువః...త్॥ ... పరిషించామి॥
అమృతమస్తు॥ మం॥ అమృతోపస్తరణమసి॥ శ్లో॥ సావర్ణస్థాలిమధ్యేమణి
గణఖచితే గోఘృతాక్తాసుపక్వాక్॥ భక్ష్యానోభజ్యాంశ్చలేహ్యన
పరిమితరసా చోష్యమన్నంనిధాయ॥ నానాశాక్తైరుపేతం దధిమధు
సగుడక్షీరపానీయయుక్తం॥ తాంబూల చాపివిష్ణోః ప్రీతిదీపసమహం
మానసేకల్పయామి॥ శ్లో॥ రాజాన్నంసూపసంయుక్తం శాకచోష్య
సమన్వితం॥ ఘృతభక్ష్యసమాయుక్తం వైశ్వేద్యం ప్రతిగృహ్యతామ్॥
స...మహావైశ్వేద్యం సమర్పయామి॥ ఓం ప్రాణాయాస్వాహా...సమా
నాయాస్వాహా...ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి...శుద్ధాచమనీయం
సమర్పయామి॥ నాభ్యాఆనీదితితాంబూలమ్॥ మం॥ నాభ్యాఆనీదంత

రిక్షం...తథాలోకాగ్ం అకల్పయన్ || శ్లో॥ పూగీఫలైస్స కర్పూరై
 రాగవల్లీదళైర్మృతం । ముక్తాచూర్ణసహాయుక్తం తాంబూలంప్రతి
 గృహ్యతాం...తాంబూలంసమర్పయామి || తాంబూల చర్వణానంత
 రం శుద్ధాచమనం సమర్పయామి || వేదాహమేతమితిసిరాజనం॥ మం॥
 వేదాహమేతం పురుషం మహాంతం అదిత్యవణం ॥ తమసస్తుపారే
 ...యదాస్తే॥ నర్యప్రజాంమేగోపాయ! అమృతత్వాయజీవసే॥జాతాం
 జనిష్యమాణాంచ॥ అమృతేసత్వే ప్రతిష్ఠితామ్! అథర్వపితుంమే గోపా
 య! రసమన్నమిహాయుషే । అదభాయోఽశీతతనో । అవిషంసః
 వితుంకృణు । శగ్ధేశ్యపశూన్మేగోపాయ । ద్విపాదోయే చతుష్పదః
 అష్టాశఫాశ్చయథహగేషే । యేచైకశఫాఅశుగాః । సప్రధసభాంమే
 గోపాయ । యేచసభాసదః । తానింద్రీయావతఃకురు । సర్వమాయు
 రుపాసతామ్ । అహేబుద్ధియమంత్రంమేగోపాయ । యమృషయస్త్రై
 విదావిదుః । ఋచస్సామానియజుగ్ంషి । సాహిశీరమృతా సతాం
 మానోహిగ్ంసీజ్జాతవేదో గామశ్వం పురుషంజగత్ । అబ్రిభదగ్న
 ఆగహిశ్రియామాపరిపాతయ! సమాజంచ విరాజంచాభి శ్రీర్యాచనో
 గృహే! లక్ష్మీరాష్ట్రస్యయాముఖే తయామాసగ్ంసృజామసి ॥ సంతత
 శీరస్తు॥సమస్తమంగళానిభవంతు॥నిత్యశ్రీరస్తునిత్యమంగళానిభవంతు॥

శ్లో॥ సిరాజనంగృహాణేదం పంచవర్తీసమన్వితం । తేజోరాశి
 మయందత్తం గృహాణత్వంసురేశ్వర ॥...సిరాజనందర్శయామి॥ సిరా
 జనానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥

ధాతాపురస్తాదితి మంత్రపుష్పమ్ ॥ ధాతాపురస్తాద్యముదాజ
 హార...అయనాయవిద్యతే ॥ సహస్రశీఘ్రం దేవం విశ్వాక్షం...అస్తు
 సదాశివోమ్ ॥ తద్విష్ణోః పరమం...ప్రచోదయాత్ ॥

ఓం పద్మప్రియే పద్మిని పద్మహస్తే పద్మాలయే పద్మదళాయ
 తాక్షి । విశ్వప్రియే విష్ణుమనోనుకూలే త్వత్పాదపద్మంమయి సన్ని
 ధత్స్వ॥ యాసాపద్మాసనస్థావిపున కటితటి పద్మప్రత్రాయతాక్షి॥ గంభీ
 రావతఃనాభిస్తనభరనమితా శుభ్రవస్త్రోత్తరీయా । లక్ష్మీదికవై

గ్గజేంద్రైర్మృగణఖచితై స్సాస్పవితాహేమకుంభై ర్నితంసా పద్మహస్తా
మమ వసతుగృహే సర్వమాంగల్యయుక్తా॥

ఓంలక్ష్మీంక్షీరసముద్రరాజతనయాం శ్రీరంగధామేశ్వరీం! దాసీ
భూతసమస్త దేవవినుతాం లోకై కదీపాంకురాం । శ్రీమన్నందకటాక్ష
లబ్ధవిభవ బ్రహ్మాండగంగాధరాం । త్వాంత్రైలోక్యకుటుంబినీం సర
సిజాం వందేముకుందప్రియామ్ । సిద్ధలక్ష్మీర్మోక్షలక్ష్మీ జ్ఞానలక్ష్మీ
సరస్వతీ! । శ్రీలక్ష్మీర్వరలక్ష్మీశ్చ పృసన్నామమసర్వదా ॥ వరాంకుశౌ
పాశ మభీతిముద్రాం కరై ర్వహంతీం కమలాసనస్థాం । బాలార్కకోటి
ప్రతిభాం త్రినేత్రాం భజేహమబాం జగదీశ్వరీంతామ్ । సర్వమంగళ
మాంగల్యే శివేసర్వాధానాధకే । శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణి
నమోస్తుతే॥

శ్లో॥ మల్లికాజాజకుసుమై శ్చంపకైః తులసీదళైః । పుష్పాంజ
లిం ప్రదాస్యామి లక్ష్మ్యోసహజగప్పభో ॥ ...మంత్రపుష్పం సమ
ర్పయామి॥

శ్లో॥ యానికానిచపాపాని జన్మాంతరకృతానిచ । తానితాని
ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణపదేపదే । పాపోఽహంపాపకర్తాఽహం పాపా
త్మాపాపసంభవః । త్రాహిమాం కృపయాదేవ శరణాగతవత్సల ।
అన్యథాశరణంనాస్తి త్వమేవశరణంమమ । తస్మాత్కరుణ్యాభావేన
రక్షరక్షజనార్దన॥ శ్లో॥ ప్రదక్షిణంకరిష్యామి సర్వభ్రమనివారణం ।
సంసారసాగరాంతాత్వ ముద్ధరస్వమహాప్రభో ... ప్రదక్షిణసమస్కా
రాఽసమర్పయామి ॥ ఛత్రం సమర్పయామి ॥ చామరం సమర్పయా
మి॥ గీతంశ్రావయామి॥ నృత్యం సమర్పయామి॥ నాట్యం సమర్పయా
మి॥ సమస్తరాజోపచారాఽ సమర్పయామి॥

శ్లో॥ యస్యస్మృత్యాచనూమోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు ।
న్యూనంసంపూర్ణతాయాతి సద్యోవందేతమచ్యుతమ్ ॥ మంత్రహీనం
క్రియాహీనం భక్తిహీనం జనాదన । యత్పూజితం మయాదేవ
పరిపూర్ణంతదస్తుతే॥ అసయాధ్యానావాహనాది షోడషోపచారపూజ
యా భగవాన్ సర్వాత్మకః పరివారసమేతః శ్రీసత్యనారాయణ దేవ

తాసుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదోభవతు । ఏతత్ఫలం శ్రీసత్యనారాయణ
దేవతార్పణమస్తు॥ ఆచరిత వ్రతకల్పోక్త సంపూర్ణ సకలఫలావాప్తి
రస్తు॥ శ్రీసత్యనారాయణదేవతా ప్రసాదం శిరసాగృహ్లామి॥ శ్లో॥ సత్య
నారాయణం దేవం వందే హంకామదం ప్రభుంలీలయాచరితం విశ్వం
యేనతస్సైనమోనమః॥

అథ ప్రసాదవినియోగః॥ తతఃకథాశ్రవణంకుర్యాత్ ॥ కథా
శ్రవణానంతరం పునఃపూజాంచకారయేత్ ॥ బ్రాహ్మణాక సంతోష
యేత్ ॥ మం॥ యజ్ఞేన ... దేవాః॥ శ్లో॥ తివిక్రమాయదేవాయ వాసు
దేవాయవిష్ణవే! సర్వవ్రతఫలాధ్యక్ష వ్రతోక్తఫలదోభవ॥ యథాస్థాన
ముద్వాసయామి॥ అథమంటపదానం స్వర్ణస్వర్చితవస్త్ర ప్రతిమమంట
పదానంకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య విధిప్రకారేణ మంటపదానం బ్రాహ్మ
ణాయదద్యాత్ ॥ బ్రాహ్మణఆశీర్వాదః॥ తతః మంగళహారతిః॥

ఇతి శ్రీసత్యనారాయణ పూజావిధి స్సమాప్తః.

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత కథ.

శ్లో॥ నారాయణంనమస్కృత్య నరంచైవనరోత్తమం ।

దేవీంసరస్వతీంచైవ తతోజయముదీరయేత్ ॥

తా॥ నారాయణునికిని, మమవ్యశేష్ఠుడగు నరునికిని, పరదేవతయగు సర
స్వతీదేవికిని, ముందు నమస్కరించి ఆనంతరము జయమును పఠించవలెను.

శ్లో॥ అజ్ఞానతిమిరాంధస్యం జ్ఞానాంజనశలాకాయా ।

చక్షురుస్సీలితంయేన తస్మైశ్రీగురవేనమః॥

తా॥ జ్ఞానము లేక పోవడమనే చీకటిచేత మాయబడియున్న వానియొక్క
కన్నును జ్ఞానమనెడి కాటుక శలాకచేత తెరువబడు నట్లు చేసెడి సద్గురువునకు
నేను నమస్కరించెదను.

హరిఓమ్॥ శ్లో॥ ఏకదానైమిశారణ్యే ఋషయశ్చౌనకాదయః ।

పప్రచ్ఛుర్రానతంసర్వే సూతంపౌరాణికంఖలు॥

తా॥ ఒకానొకకాలమందు నైమిశమును అరణ్యంబున శౌనకాది మహామును
లందఱు నమస్కరించి నూతుని నొకానొక ప్రశ్ననడిగిరి.

ఋషయః॥ శ్లో॥ కలౌపాపాత్మనాంసూత రోగపీడాదినాశకమ్ ।

వాంఛాఫలప్రదంనోఽద్య బ్రూహివ్రతమును త్తమమ్॥

తా॥ ఓనూతుడా! సమస్తరోగాది పీడలను నశింపజేయునట్టియును, కోరిక
లను సిద్ధింపజేయునట్టియును, శ్రేష్ఠంబైన వ్రతమును మాకొఱకు చెప్పమని శౌన
కాది మహామునులు నూతమహర్షినినడిగిరి.

కించ॥ శ్లో॥ అథవాతపసాకేన వాంఛితంలభతేజనః ।

రోగఘ్నేనచతిష్ఠేఽస్మి న్మాత్రసూతదయానిధే॥

తా॥ ఓయి దయాసమద్రుఁడయిన నూతుడా! ఈ కలియుగమందు రోగ
మును బోగొట్టు నేతపస్సుచేత జనుఁడు కోరికను బొందునో దానిని గూడ వివ
రించి చెప్పమని ప్రార్థించిరి.

సూతః॥ శ్లో॥ నారదేనై వసంపృప్తో భగవాన్కమలాపతిః ।

సురర్షయేయధే వాహ తచ్ఛ్రుణుధ్వంసమాహితాః॥

తా॥ ఓమునులారా! నాతో మీరు చెప్పిన సంగతిసే పూర్వము నారద
మహాముని శ్రీవిష్ణుమూర్తిఁనడిగెను. ఆవిష్ణుమూర్తి యా నారదునితో యేవిధముగా
చెప్పెనో దానినిఁ మీకుఁ జెప్పచున్నాను. శ్రీరచిత్తులయి వినుఁడు.

శ్లో॥ ఏకదానారదోయోగీ పరానుగ్రహకాంక్షయా ।

పర్యటన్వివిధాన్లోకా స్మర్త్యలోకముపాగతః॥

తా॥ ఒక సమయంబున యోగవంతుఁడయిన నారదమహాముని పరులను
తరింపజేయుటయను కోరికచేత పదునాలుగు లోకములను దిటుగుచు భూలోకము
నకు వచ్చెను.

శ్లో॥ తతోదృష్ట్యజనాంతస్సర్వా నానాక్లేశసమన్వితాః ।

నానాయోనిసముత్పన్నాన్ స్థిత్యమానాన్ స్వకర్మభిః ।

కేనోపాయేనచై తేషాం దుఃఖినాశోభవిష్యతి ।

ఇతిసంచింత్యమనసా విష్ణులోకంగతస్తదా ॥

తా॥ పిమ్మట నారదముని భూలోకమందు బహుకష్టముతో కూడి బహు
జన్మములెత్తుచు పూర్వకర్మాను భవములచేత క్లేశపడునట్టి జనులనుజూచి యీ జను

అందఱు తమతమ పూర్వమృత కర్మలచే బాధింపఁబడుచున్నారని తెలిసికొని వ్రతతపస్సులలో యేయుపాయము చేత దుఃఖముపోవునని మనస్సుచే నాలోచించి యప్పుడే విష్ణులోకమునుగూర్చి నారదమహాముని వెళ్ళినవాఁడాయెను.

శ్లో॥ తత్రనారాయణందేవం శుక్లవర్ణంచతుర్భుజం ।

శంఖచక్రగదాపద్మ వనమాలా విభూషితం ।

దృష్ట్వాతందేవదేవేశం స్తోతుంసముపచక్రమే॥

తా॥ ఆవిష్ణులోకమందు తెల్లని దేహకాంతి గలిగినటువంటిన్ని, నాలుగు భుజములు గలిగినటువంటిన్ని, శంఖ చక్ర గదాపద్మ వనమాలాద్యలంకారములు గలిగిన యావిష్ణుదేవునిఁజూచి నారదమహాముని స్తోత్రముజేయ నారంభించెను.

నారదః॥ శ్లో॥ నమోవాఙ్మనసాఽతీత రూపాయామితశక్తయే ।

ఆదిమధ్యాంతహీనాయ నిర్గుణాయగుణాత్మనే ।

సర్వేషామాదిభూతాయ భక్తానామాతిశయాశీనే॥

తా॥ వాక్కులచే జెప్పనలవిగాక మనస్సున నూహింపకకర్తముగాని ప్రపంచాతీతమయిన దివ్యరూపము కలిగినటువంటిన్ని, విశేషసామర్థ్యము కలిగినటువంటిన్ని, పుట్టడము, వృద్ధిబొందడము, మొదలగునవి శూన్యమయినటువంటిన్ని, సమస్తజంతువులకు మొదటివాడ వైనటువంటిన్ని, మిక్కిలి సేవించువారలకు కష్టముల దొలగించువాడ వైనటువంటిన్ని, తెలిసికొన్నవారలకు సగుణ స్వరూపుడ వయిన ఓయీ మహానుభావా! మీకొకట నమస్కారము చేసెదను.

శ్లో॥ శుక్లవర్ణస్తోత్రం తతోవిష్ణు ర్నారదంప్రత్యభాషత॥

తా॥ నారదమహామునియొక్క స్తోత్రమును శ్రీమహావిష్ణువు విని యిట్లనియె. శ్రీభగవానువాచ॥ శ్లో॥ కిమర్థమాగతోఽనిత్యం కింతేమనసివర్తతే ।

కథయస్వమహాభాగ తత్సర్వంకథయామితే॥

తా॥ ఓనారదా! ఎందునిమిత్త మిచ్చటికి వచ్చితివి? నీమనస్సునందుండు తలంపేమి? ఓపుణ్యవంతుడా! నిర్భయముగ జెప్పుము. నీయిష్టమును నెఱవేర్చెద నని ఓభగవంతుడానతీయంగా నారదుండు పలుకుచున్నాఁడు.

నారదః॥ శ్లో॥ మర్త్యలోకేజనాస్సర్వే నానాక్షేపసమన్వితాః ।

నానాయోనిసముత్పన్నాః వచ్యస్తేషాపకర్మభిః॥

తా॥ ఓయి! విష్ణుమూర్తి! భూలోకజనులు అనేక జన్మలు గలవారై మిక్కిలి కష్టపడుచు వారివారి పూర్వ దుష్కర్మలచే బాధపడుచున్నారు.

శ్లో॥ తత్కథంశమయేన్నాథ లఘూపాయేనతద్వద ।

శ్రోతుమిచ్ఛామితత్సర్వం కృపా స్తియదితేమయి॥

తా॥ ఓయిపరీభూ! లఘూపాయముచే యే మనుష్యుడు సంసార కష్టమును బోగొట్టుకొనునో ఆయంపాయమును నాయందు దయయున్నయెడల జెప్పవలయును.

శ్రీభగవానువాచ॥ శ్లో॥ సాధుపృథ్విత్వయావత్స లోకానుగ్రహకాంత్యయా । యత్కృత్యాముచ్యతేమోహో త్తచ్ఛృణుష్వవదామితే॥

తా॥ ఓబాలుడా! లోకానుగ్రహమును కోరుటచే నీపక్షి మిక్కిలి బాగు గనున్నది. కనుక దేవవలన జనుడు సంసారమునుండి విడువబడునో దానిని జెప్పెదను వినుము.

శ్లో॥ వ్రతమస్తిమహాపుణ్యం స్వర్గమరేషుదుర్లభం ॥

తవస్నేహాన్మయావత్స ప్రకాశంక్రియతేధునా॥

తా॥ స్వర్గాద్యుద్భవ సప్తలోకములయందును, మర్త్యాద్యధస్సప్తలోకములయందును, పాండశకన్యంగాని మహాపుణ్యప్రదంబయిన యొక వ్రతము కలదు. నీయందుండు ప్రేమవలన నది నాచే నిష్పడు ప్రకటన జేయబడును.

శ్లో॥ సత్యనారాయణస్యేదం వ్రతంసమ్యగ్విధానతః ॥

కృత్యాసద్యస్సుఖంభుక్త్వా చాముష్మిన్మోక్షమాప్నుయాత్ ॥

తా॥ ఇప్పుడు చెప్పబడు సత్యనారాయణ స్వామియొక్క వ్రతమును యథావిధిగా నెఱవేర్చిన సమస్తమైన సుఖంబుల ననుభవించి యంతంబున మోక్షమును నొందుదురు.

శ్లో॥ తచ్చుత్వాభగవద్వాక్యం నారదోమునిరబ్రవీత్ ॥

తా॥ విష్ణుమూర్తి యానతిచ్చిన వాక్యమునువిని నారదమహాముని తిజిగి యడిగెను.

నారదః॥ శ్లో॥ కింఫలం కింవిధానంచ కృతంకేనైవతద్వ్రతం ।

తత్సర్వంవిస్తరాద్యాహి కథంకార్యంహితద్వతమ్॥

తా॥ ఆవ్రతముయొక్క ఫలమును, చేయువిధిని, ఆవ్రతము యెవరిచే నాచరింపఁబడినదియు, నెప్పుడు జనుపఁదగినదియును యీ మొదలగు సంగతులన్నియు

సవిస్తరముగ నాకుఁ జెప్పమని నారదుఁడు శ్రీవిష్ణుమూర్తిఁని యడిగెను.

శ్రీభగవానువాచ॥ శ్లో॥ దుఃఖశోకాదిశమనం ధనధాన్యవివర్ధనం |

సౌభాగ్యసంతతికరం సర్వత్రవిజయ ప్రదమ్॥

తా॥ ఈవ్రతమును స్వేచ్ఛాపరేచ్ఛా ప్రార్థనమువలన కలుగు దుఃఖశోకములను నశింపఁజేయునదియును, ధనధాన్యములను వృద్ధిపొందించునదియును, అనుకూలదాంపత్యమును పుత్రపౌత్రాది సంతతిని గలుగఁజేయునదియును సర్వత్రవిజయమును గలుగఁజేయునదియును.

కించ॥ శ్లో॥ మాఘేనామాధవేమాసి కాతికేనాశుభేదినే |

సంగ్రామారంభవేళాయాం యదాక్లేశస్యసంభవః |

దారిద్ర్యశమనార్థంచ వ్రతంకార్యంవరేపుభిః॥

తా॥ మాఘమాస మందయినను, వైశాఖమాసమందయినా, లేక కాతికమాసమందయినా పంచాంగశుద్ధిగల శుభదినంబున నీవ్రతము జరుపఁదగినది. యుద్ధమునకు వెళ్లుసమయంబున నీవ్రతమును జేసిరేని జయమునే బొందుదురు. మనఃక్లేశముగలుగు సమయంబున నీవ్రతమును జేసిరేని మనఃక్లేశములు శాంతించును. దారిద్ర్యము యొక్క నాశనము కొఱకు నీసత్యవ్రతము తప్పక చేయవలెను.

శ్లో॥ మాసేమాసేచకర్తవ్యం వర్షేవర్షేఽధవాపునః |

కర్తవ్యతాఽస్తిహేవిప్ర యథావిభవసారతః॥

తా॥ ఓనారదా! యీవ్రతము పృథిమాసమందు పృథిసంవత్సరమందు చేయఁదగినది. శక్తికొలదిని యీవ్రతమును తప్పక చేయవలయును.

శ్లో॥ ఏకాదశ్యాంపూర్ణిమాయాం రవిసంక్రమణేఽపివా |

వ్రతంకార్యంమునిశ్రేష్ఠ సత్యనారాయణస్యహి॥

తా॥ ఓనారదా! అష్టమిమాసమందు ప్రతిసంవత్సరమందు చేయునప్పుడు ఏకాదశియందుగాని, పూర్ణిమయందుగాని, నూర్యసంక్రమణ దినమందుగాని యీవ్రతము చేయవలయును.

శ్లో॥ పాతరుద్ధతాయనియతో దంతధావనపూర్వకం |

నిత్యకర్మవిధాయాదా వేవంసంకల్పయేన్నరః॥

తా॥ ఈవ్రతమును జరుపునప్పుడు ఆదినంబున ప్రాతఃకాలమందు లేచి నియ

మముగలవాడై దంతధావనాది స్నానాంతర నిత్యకృత్యముల నిర్వహించుకొని మనుష్యుడు యీచెప్పబోవు ప్రకారము సంకల్పమునఁ జేయవలయును.

శ్లో॥ భగవద్దేవదేవేశ సత్యనారాయణవ్రతం ।

త్వత్ప్రియార్థంకరిష్యామి ప్రసీదకమలాపతే॥

తా॥ ఓస్వామి! లక్ష్మీభార్యగా గలవాడా! దేవతలకు దేవుడవయిన యోప్రభువా! మీకొఱకు సత్యవ్రతమును నేను చేసెదను. అనుజ్ఞ దయచేయుడని పార్థినిచిన పిమ్మట సంకల్పము చేయవలయును.

శ్లో॥ ఏవంసంకల్ప్యమధ్యాహ్నా కృత్వామధ్యాహ్నాఃకీక్రియాః ।

సాయంకాలేపునస్నాత్వా యేజేద్దేవంనిశాముఖే॥

తా॥ ఈప్రకారము సంకల్పముచేసి మధ్యాహ్నకాలమందు మధ్యాహ్న కృత్యములు తీర్చుకొని సాయంకాలమందు తిరుగ స్నానాదికృత్యము తీర్చుకొని రాత్రి ప్రారంభ కాలంబున సత్యదేవుని పూజించవలయును.

శ్లో॥ పూజాగృహం సమాసాద్య నానాలంకారశోభితం ।

పూజాస్థానవిశుద్ధ్యర్థం గోమయేన విలేపయేత్॥

తా॥ ఆప్రకారము సాయంకాల కృత్యములు దీర్చుకొని అనేకాలంకారము లుగల పూజామందిరంబునఁ బ్రవేశించి అచ్చట స్థలశుద్ధికొఱకు గోమయముచేత చక్కగా నలంకరింపవలయును.

శ్లో॥ తతఃపంచవిధైశ్చార్జైః రంగవల్లీంపృథక్పయేత్ ।

తస్యోపరిన్యసేద్వస్త్రం సదశంనూతనందృఢమ్॥

తా॥ గోమయముచేత చక్కగా అలికిన తర్వాత అందురుంగులుగల ముగ్గుల చేత నలంకరించి అందుమీద శ్రేష్ఠంబగు నంచుగల నూతన వస్త్రమును బాచ వలయును.

శ్లో॥ తండులంత్రవిన్యస్య తన్మధ్యేకలశంన్యసేత్ ।

రాజతంవాఽథతామ్రంవా చారకూటేననిర్మితమ్॥

తా॥ ఆవస్త్రముపైని బియ్యముపోసి అందుపైని వెండిదైనా, రాగిదైనా, ఇత్రడిదయినా కలశముంచవలెను.

శ్లో॥ ద్రవ్యాభావేమార్తకంవా విత్తశాత్యంనకారయేత్ ॥

తస్యోపరిన్యసేద్వస్త్రం సదశంనూతనంస్పృశమ్॥

తా॥ ద్రవ్యము లేనియెడల మట్టిపాత్రనైనా నుంచవలెను. ద్రవ్యలోపము మాత్రము చేయకూడదు. ఆకలశముపయిన తిరుగ అంచుగల గట్టి నూతనవస్త్రము నుంచవలయును.

శ్లో॥ తస్యోపరిన్యసేద్దేవం సత్యనారాయణంప్రభుం । కషణమాత్ర
సువర్ణేన తదర్థార్థేనవాపునః । ప్రతిమాంకారయేద్విప్రీ సత్య
దేవస్యసత్పతేఃపంచామృతేననుస్నాన మంటపోపరివిన్యసేత్ ॥

తా॥ ఈదేవునియొక్క ప్రతిమను ఎనుబది గురిగింజల యెత్తుగాని, అందు సగముగాని, లేక, అందుసగముగాని, బంగారముతో శక్తికొలిదిని చేయించవలెను. పిమ్మట ఆప్రతిమను దెచ్చి చక్కగా పంచామృత స్నానముచేయించి మంటప మంగుంచవలయును.

శ్లో॥ విఘ్నేశఃపద్మజావిష్ణు ర్మహాదేవశ్చపార్వతీ ।
ఆదిత్యాదిగ్రహాస్సర్వే శక్రాద్యష్టదిగీశ్వరాః ।
అత్యాంగ దేవతాః పోక్తాః తస్మాదగ్రేప్రపూజయేత్ ॥

తా॥ ముందుగా విఘ్నేశ్వరుడు, లక్ష్మీదేవి, విష్ణువు, శివుడు, పార్వతీదేవి, సూర్యుడు మొదలయిన సవగ్రహములును, ఇంద్రుడు మొదలగు నష్టదిక్పాలకులు నీ వ్రతమునకు ముఖ్యదేవతలుగాఁ జెప్పబడిరి, కనుక వారిని ముందుగా పూజించవలెను.

శ్లో॥ అగ్రతఃకలశేదేవం వరుణంపృథగర్చయేత్ ॥

తా॥ ముందుగా కలశమందు వరుణదేవుని దిక్పాలకులలో నుండు వరుణదేవుని కంటే వేరుగాఁ బూజింపవలెను.

శ్లో॥ గణేశప్రభృతీన్సంచ కలశస్యోత్తరేన్నసేత్ ।
తత్తన్మంత్రైఃసాగ్నమాప్త్యా పూజనీయాః ప్రయత్నతః

తా॥ ఈ చెప్పబడిన యంగదేవతలలో ముందు జెప్పబడిన ఐదుగురిని కలశ మునకు సుత్తరభాగంబున తూర్పు సమాప్తిగా వారి మంత్రములచే పూజించవలెను.

శ్లో॥ కలశస్యతుపశ్చద్యై గ్రహాస్సూర్యపురస్సరాః ।
ఉదక్సమాప్త్యాసంస్థాప్య పూజనీయాఃప్రయత్నతః॥

తా|| కలశముయొక్క పశ్చిమభాగమందు సూర్యుడు మొదలగు నవగ్రహముల మత్తరసమాప్తిగా పూజించవలెను.

శ్లో|| పూర్వాదిదిక్షుచే ద్రాదీ న్నూజయేచ్ఛుద్ధమానసః ।
తతో నారాయణం దేవం కలశేపూజయేత్సుధీః॥

తా|| పిమ్మట దిక్పాలకులను తూర్పు మొదలగు దిక్కులయందు స్థాపించి స్థిరచిత్తులై పూజింపవలెను. పిమ్మట సత్యనారాయణ దేవుని కలశమునందుంచి షోడశోపచారములచేత మంచి మనస్సుతో గూడుకొని పూజింపవలెను.

శ్లో|| చాతుర్వర్ణైర్వృతంకార్యం స్త్రీభిర్వాసిమనీశ్వర । పౌరాణికై
ర్వైదికైశ్చ మంత్రైర్బ్రాహ్మణస త్తమః । కల్పైక్తవిధినా
కుర్యా త్సత్యదేవస్యపూజనం । పౌరాణికై రేవమంత్రైః
కుర్యాత్పూజాంద్విజేతరః॥

తా|| ఓనారదా! నాలుగువర్ణములవారు స్త్రీలుగూడ నీవ్రతమును జేయవచ్చును. బ్రాహ్మణులు కల్పమందు చెప్పినట్లుగ పురాణోక్త వేదోక్తమంత్రములతో చేయవలయును. ద్విజేతరులు చేయు పక్షంబున పురాణోక్త మంత్రములచేతనే జరుపవలెను.

శ్లో|| యస్మిన్కస్మిన్దినేమర్త్యో భక్తిశ్రద్ధాసమన్వితః ।
సత్యనారాయణం దేవం యజేచ్ఛేచ్ఛవ నిశాముఖే॥

తా|| మనుష్యుడు యేదినమందయినను భక్తిశ్రద్ధలు గలిగి సాయంకాలంబున సత్యనారాయణదేవుని విధిగా పూజించవలెను.

శ్లో|| బ్రాహ్మణైర్బాంధవైశ్చైవ సహితోధర్మతత్పరః ।
నై వేద్యంభక్తితోదద్యా త్సపాదంభక్త్యము త్తమమ్॥

తా|| ఈవ్రతమునకు ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణులను బంధువులను పిలిచి నారితోకూడా కూడుకొని ధర్మబుద్ధిగలిగి యావ్రతము నాచరించవలెను. ఇందు నిషేధన ద్రవ్యమును భక్తిగనీయవలెను. సపాదమనగా నాల్గవవంతు మిగిలి యుండు నటులు కేరంబావు అర్థశేరు నవటాకు ఈతీరన నుండుట శ్రేష్ఠంబైనది.

కించ|| శ్లో|| రంభాఫలంఘృతంక్షీరం గోధూమస్యచచూర్ణకం ।
అభావేశాలిచూర్ణంవా శర్కరాంచగుడంతథా ।

సపాదంసర్వభక్ష్యాణి చైకీకృత్యనివేదయేత్ ॥

తా॥ ప్రసాదవస్తువులు, అరటిపండ్లు, నెయ్యి, గోధుమపిండి, పంచదార, గోధుమపిండి లేనప్పుడు బియ్యపు పిండియైనను అందు జెల్లముచేర్చి ప్రసాదముగా నుండులాగున చక్కగా కల్పి స్వామికి నివేదనము చేయవలెను.

శ్లో॥ విప్రేభ్యోదక్షిణాందద్యా త్కథాంశ్రుత్యాజనైస్సమా ।

తతశ్చబంధుభిస్సార్థం విప్రాన్సప్రీతిభాజయేత్ ॥

తా॥ నివేదనమును జేసినతర్వాత బంధుమిత్రజనులతో కూడా కూడుకొని వ్రతకథ వినవలెను. పిదప బ్రాహ్మణులతో అకు దక్షిణలను యివ్వవలెను. బ్రాహ్మణులతోను బంధువులతోనున్న వ్రతదేవతయందు భక్తిగలుగునట్లుగా భుజింపఁ జేయవలెను.

శ్లో॥ సపాదంభక్షయేద్భక్ష్యా నృత్యగీతాదికంచరేత్ । తతశ్చ

స్వగృహంగచ్ఛేత్సత్యనారాయణంస్మరత్ ॥ ఏవంకృతేమను

ష్యాణాం వాంఛాసిద్ధిర్భవేద్ధృవమ్ । విశేషతః కలియుగే

లఘూపాయోహిభూతలే॥

తా॥ దేవునియొక్క నివేదనద్రవ్యమును భక్తితో భక్షింపవలెను. నాట్యము మొదలగువానిని జరిపి స్వామిని స్మరింపుచు తనయింటిని గూర్చి వెళ్ళవలెను. ఈ వ్రతము యీప్రకారముగా జేసిన యెడల మనుష్యులకు సమస్తకోరికలు నిశ్చయముగా సిద్ధించును. ౩ లియుగంబున విశేషముగా భూలోకిమందుండు జనులందఱికిని యీ వ్రతము సులభోపాయము (యీ వ్రతము దేవాలయాది పుణ్యస్థలములయందు జరుపవలెననుట.

ఇతి ప్రథమాధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ అథ ద్వితీయోధ్యాయ ప్రారంభః ♦—

సూతః॥ శ్లో॥ అథాన్యత్సంప్రవక్ష్యామి కృతంయేనపురాద్విజాః ।

కశ్చిత్కాశీపురేరమ్యే ఆసీద్విప్రోఽతినిర్ధనః ।

క్షుత్తృడాభ్యంవ్యాకులోభాత్వా నిత్యంబభ్రామభూతలే॥

తా॥ ఓశానకాది మహామునులారా! మఱియొక కథను జెప్పుచున్నాను. పూర్వకాలమందు యీవ్రతము యెవ్వరిచేత చేయబడినదో దానిని జెప్పెదను. సుందరమయిన కాశీపట్టణమందు వేదమును జదివిన దరిద్రుడయిన యొక బ్రాహ్మణుండు కలడు. ఆయన యాకలి దప్పికలచేత బాధపడుచు నిత్యము భూమియందు దిరుగుచుండెను.

శ్లో॥ దుఃఖితలబ్రాహ్మణందృష్ట్వా భగవాన్బ్రాహ్మణప్రియః ।
వృద్ధబ్రాహ్మణరూపస్తం ప్రపచ్ఛద్విజమాదరాత్ ॥

తా॥ దుఃఖముగల యాబ్రాహ్మణుని ముసలిబ్రాహ్మణ రూపముగల భగవంతుండు ఆదరణతో జూచి ఒకానొక ప్రశ్ననడిగెను.

శ్లో॥ కిమర్థం భవసేవిప్ర మహీం నిత్యం సుదుఃఖతః ।
తత్సర్వ శోతుమిచ్ఛామి కథ్యతాం ద్విజసత్తమ ॥

తా॥ ఓయీ! బ్రాహ్మణుండా నీవెందుకు దుఃఖపడుచు భూమిని దిరుగుచున్నావు. ఆవృత్తాంతమంతయును నాకువినవలెనని కోరికగలదు గాన నాకు జెప్పవలెనని భగవంతుండగు నాబ్రాహ్మణుండు అడిగెను.

బ్రాహ్మణః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మణోఽతిదరిద్రోహంభిక్షార్థంవై భమేమహీం ।
ఉపాయంయదిజానాసి కృపయాకథయప్రభో ॥

తా॥ ఓయీ! మహానుభావా! నేను బ్రాహ్మణుండను. మిక్కిలి దరిద్రుండను. భిక్షునిమిత్రము భూమినిదిరుగుచున్నాను. నా దారిద్ర్యము పోగొట్టు నుపాయము తమకుఁ చెలిసియున్నయెడల దయచేత జెప్పుమని యాబ్రాహ్మణుండు భగవంతుని అడిగెను.

వృద్ధబ్రాహ్మణః॥ శ్లో॥ సత్యనారాయణోవిష్ణు ర్వాంఛితార్థఫలప్రదః ।
తస్యత్వంపూజనంవిప్ర కురుష్వవ్రతము త్తమమ్ ॥

తా॥ కోరిన కోరికనిచ్చు సత్యనారాయణుండను పేరుగల విష్ణుమూర్తియొక్క పూజను నీవు జేయుము.

శ్లో॥ యత్కృత్వాసర్వదుఃఖేభ్యో ముక్తోభవతిమానవః ॥

తా॥ ఈ వ్రతమును జేసిన మనుజుండు సమస్త దుఃఖములనుండి విడువబడును.

శ్లో॥ విధానంచవ్రతస్యాస్య విప్రాయాఽభాష్యయత్నతః ।
సత్యనారాయణోవృద్ధ వ్రతైర్వాంతరధీయత ॥

తా॥ ఆపృథ్విరూపుడగు సత్యనారాయణమూర్తి యాబ్రాహ్మణునితో వ్రతనిధిని లెస్సగాచెప్పి యచ్చటనే కనపడకపోయెను.

శ్లో॥ తద్వ్రతంశ్వేకరిష్యామి యదుక్తంబ్రాహ్మణేననై ।

ఇతిసంచింత్యవిప్రోసా రాత్రౌనిద్రాంసలభ్యవాణ్॥

తా॥ పిమ్మట ఆపృథ్విరూపునిచే శిష్యుడైన యావ్రతమును చేయుటకు నిశ్చయించినవాడై యాబ్రాహ్మణుడు ఆరాత్రియందు నిద్రనుకూడా బొందక యుండెను.

శ్లో॥ తతఃప్రాతస్సముత్థాయ సత్యనారాయణవ్రతం ।

కరిష్యేఇతిసంకల్ప్య భిక్షార్థమగమద్విజః॥

తా॥ తెల్లవారిన తఱువాత ఉదయకాలమున లేచినవాడై సత్యనారాయణ వ్రతమును జేయగలనని సంకల్పమును జేసినవాడై భిక్షుటన నిమిత్తము బయలు వెడలెను.

శ్లో॥ ఏకస్మిదవసేవిప్రః ప్రచురంద్రవ్యమాప్తవాణ్ ।

తేనైవబంధుభిస్సార్థం సత్యస్యవ్రతమాచరేత్॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణుడు యాసత్యవ్రత మహిమచే ఆదినమందే విస్తారమయిన ద్రవ్యమును సంపాదించినవాడై యాద్రవ్యముచేతనే సత్యనారాయణ దేవునియొక్క వ్రతమును బంధువులతోకూడా, కూడుకొనినవాడై చేసెను.

శ్లో॥ సర్వదుఃఖవినిర్మూక్త స్సర్వసంపత్సమన్వితః ।

బభూవసద్విజశ్రేష్ఠో వ్రతస్యాస్యప్రభావతః॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుడు సత్యవ్రతమహిమచే సమస్తదుఃఖములనుండి విడువబడినవాడై సమస్తసంపత్తులు గలవాడైయుండెను.

శ్లో॥ తతఃప్రభృతికారంచ మాసిమాసివ్రతంకృతమ్॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణుడు అది మొదలుకొని ప్రతిమాసమందు సత్యవ్రతమును చేసినవాడాయెను.

శ్లో॥ ఏవంనారాయణస్యేదం వ్రతంకృత్వాద్విజోత్తమః ।

సర్వపాపవినిర్మూక్తో దుర్లభంమోక్షమాప్తవాణ్॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుడు కల్పోక్తవిధిగా యీవ్రతమును జేసి సర్వపాప

ములనుంచి విముక్తిని బొందినవాడై పొందశక్యము గాని మోక్షమును బొందిన వాడాయెను.

శ్లో॥ వ్రతమస్యయదావిప్రః పృథివ్యాంసంకరిష్యతి ।

తదైవసర్వదుఃఖంచ మనుజస్యవివస్యతి॥

తా॥ ఈవ్రతము భూమియందు యేమనుష్యుడు యెప్పుడుచేయునో అప్పుడే సమస్తదుఃఖములు ఆమనుష్యుని విడిచిపోవును.

శ్లో॥ ఏవంనారాయణేనోక్తం నారదాయమహాత్మనే ।

మయాతత్కథితంవిప్రః కిమన్యత్కథయామివః॥

తా॥ ఈప్రకారము నారదముని కొఱకు విష్ణుమూర్తిచేత నీవ్రతమహిమ యావత్తు జెప్పబడెను. దానిని మీకుజెప్పితిని. ఓకౌనకాదులారా! ఇంకా మీకు దేనిని చెప్పవలెనో అడగండి.

ఋషయః॥ శ్లో॥ తస్మాద్విప్రార్చచ్ఛ్రుతంకేన పృథివ్యాంచరితంమునే ।

తత్సర్వంశ్రోతుమిచ్ఛామ శృద్ధాఽస్మాకంప్రజాయతే॥

తా॥ ఓయి మాతమహామనీ! ఆబ్రాహ్మణునివలన విని యీ లోకమందు యెవనిచేత చేయబడినదో దానిని సవిస్తరముగా చెప్పవలెను. ఆవృత్తాంతమంతయు మాకు వివరింపవలెనని కోరికగలిగియుండెను.

సూతః॥ శ్లో॥ శృణుధ్వంమునయస్సర్వే వ్రతంకేనకృతంభువి ।

ఏకదాసద్విజవరో యథావిభవవిస్తరైః ।

బంధుభిస్సృజనైస్సార్థం వ్రతంకర్తుంసముద్యతః॥

తా॥ ఓ మునులారా! ఈవ్రతము ఆబ్రాహ్మణుని వలన విని యెవనిచేత చేయబడినదో దానిని జెప్పెదను వినుడు. ఆబ్రాహ్మణుడు ఒకానొకప్పుడు తన సంపత్తుకు దగినట్టుగా బంధువులతోను, స్వజనులతోను, కూడుకొని యీవ్రత మును చేయుటకు ప్రారంభించెను.

శ్లో॥ ఏతస్మిన్నతరేకాలే కాష్ఠకేతాసమాగతః ।

బహిఃకాష్టానిసంస్థాప్య విప్రస్యగృహమాయయా॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణుడు వ్రతము చేయు కాలమందు ఒకానొక కట్టెలమ్ము వాడు వచ్చి కట్టెలను వెలుపలనుంచి యాబ్రాహ్మణుని యొక్క గృహములోనికి వెళ్ళినవాడాయెను.

శ్లో॥ తృష్ణయాపీడితాత్మాచ దృష్ట్వావిప్రంకృతవ్రతం ।

ప్రణిపద్యద్విజంప్రాహ కిమిదగ్రికియతేత్వతా ।

కృతేకింఘమాహ్నతి విస్తరాద్వదమేప్రభో॥

తా॥ ఆకట్టెలమ్మువాడు దాహము గలవాడై వ్రతమును జేయుచున్న యా బ్రాహ్మణునిజూచి నమస్కరించినవాడై యిదియేమి? యీవ్రతమును జేసినయెడల యేమి ఫలమును బొందుదును. సవిస్తరముగ నాకుఁజెప్పడని యా బ్రాహ్మణుని నడిగెను.

విప్రః॥ శ్లో॥ సత్యనారాయణస్యేదం వ్రతంసర్వేస్సితప్రదం ।

తస్యప్రపూజనేసర్వం ధనధాన్యాదికంమహత్ ।

తా॥ ఇది సత్యనారాయణ దేవునియొక్క వ్రతము. ఇది అన్నికోరికలనిచ్చు నది. దీనివలన ధనధాన్యాది గొప్పసంపత్తులు కలుగును.

శ్లో॥ తస్మాదేతద్వ్రతంజ్ఞాత్వా కాష్ఠకేతాఽతిహర్షితః ।

పపాజలంప్రసాదంచ భుక్త్వాస్వనగరంయయా॥

తా॥ కట్టెలమ్మువాడు ఆబ్రాహ్మణునివలన యీవ్రతఫలమును తెలిసికొని సంతుష్టమనస్సుగలవాడై ఉదకము పానముచేసి తర్వాత ప్రసాదమును భక్షించి తనపట్టణమునుగూర్చి వెళ్లినవాడాయెను.

శ్లో॥ సత్యనారాయణందేవం మానసేనేత్యచింతయత్ ।

కాష్ఠవిక్రయతోగ్రామే ప్రాప్యతేచాద్యయధనం ।

తేనైవసత్యదేవస్య కరిష్యేవ్రతముత్తమం ।

ఇతీసంచిత్యమనసా కాష్ఠంకృత్వాతుమస్తకే॥

తా॥ ఓ సత్యనారాయణస్వామీ ! మీపూజను చేయుటకు ఉపక్రమించి నాను. ఈకట్టెలమ్ముటవలన నాకు యెంతద్రవ్యము లభ్యమగునో ఆద్రవ్యముచే తనే మీవ్రతమును చేయగలను. అని పలికినవాడై ఆకట్టెలమోపును శిరస్సు నందుంచుకొనెను.

శ్లో॥ జగమునగరేరమ్యే ధనినాంయత్రసంస్థితిః । తద్దినేకాష్ఠమూ

ల్యంచ ద్విగుణంప్రాప్తవానసా । తతఃప్రసన్నహృదయస్సుప

క్వంకదళీఘలం॥ శర్కరాఘృతదుగ్ధంచ గోధూమశ్యచచూర్ణ

కం॥ కృత్యైకత్రసపాదంచ గృహీత్వాస్వగృహంయయా॥

తా॥ పిమ్మట సుందరమైన యానగరమందు ధనవంతులున్న వీధికి వెళ్లెను. ఆకట్టెలమ్మువాడా దినమందు సత్యదేవుని మహిమచేత రెట్టింపుధనమును బొందిన వాడై పిమ్మట నిర్మలమైన మనస్సుగలవాడై చక్కగాపండిన యరటిపండ్లును పంచ దారయును, నెయ్యి, పాలు, గోధుమపిండియును సమపాళ్లు గలుగునట్లుగా తీసికొని తనయింటికి వెళ్ళినవాడాయెను.

శ్లో॥ తతోబంధూస్సనూహలాయ చకారవిధినావ్రతం ।

తద్వ్రతస్య ప్రభావేన ధనపుత్రాన్వితోభవేత్ ।

ఇహలోకేసుఖంభుక్త్వా చాగతేనత్యపురంయయా॥

తా॥ పిమ్మట బంధువులను బిలుచుకొని కల్పాక్షవిధిగా నీవ్రతమునుజేసెను. ఈవ్రతమహిమచేత ఆకట్టెలమ్మువాడు ధనముతోను, పుత్రులతోను నిండియుండెను. ఇహలోకంబున సమస్త సుఖములు ననుభవించి జీవితాంతంబున వైకుంఠమును బొందినవాడాయెను.

ఇతి ద్వితీయోఽధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ అథ తృతీయోఽధ్యాయ ప్రారంభః. ♦—

సూతః॥ శ్లో పునరగ్రేప్రవక్ష్యామి శృణుధ్వంమునిస త్తమాః ।

పురాచోల్కాముఖోనామ నృపశ్చాసీన్మహీపతిః॥

తా॥ ఓ మునులారా! ఇప్పుడు తిరిగి మఱియొక కథను జెప్పచున్నాను వినుడు. పూర్వకాలమందు ఉల్కాముఖుడను పేరుగల యొకరాజు భూమి కధిపతిగా నుండెను.

శ్లో॥ జితేంద్రియస్సత్యవాదీ గచ్ఛేదేవాలయంప్రతి ।

దినేదినేధనందత్వా ద్విజాన్సంతోషయేత్సుధీః ॥

తా॥ ఆరాజు ఇంద్రియనిగ్రహముగలవాడు. సత్యము పలుకువాడు ప్రతి దినమందు దేవాలయమునుగూర్చి వెళ్ళువాడు. ప్రతిదినమును బ్రాహ్మణులను సంతోషపఱచుచు ద్రవ్యదాత యనిపించుకొని యుండెను.

శ్లో॥ భార్యతస్యప్రముగ్ధాచ సరోజవదనాసతీ ।
భద్రశీలానదీతీరేసత్యస్యవ్రతమాచరేత్ ॥

తా॥ ఆరాజునకు సుందరమయిన పతివ్రతయుగు భార్యకలగు. వాడుభయులు భద్రశీలానదీతీరంబున సత్యదేవుని వ్రతమును జేసిరి.

శ్లో॥ ఏతస్మిన్నంతరేతత్ర సాధురేకస్సమాగతః ।
వాణిజ్యార్థంబహుధవై రనేకైఃపరిపూరితామ్ ॥
నావంసంస్థాప్యత త్రీరే జగామనృపతింప్రతి ।
దప్త్వాచప్రతినంభూపం పప్రచ్ఛవినయాన్వితః॥

తా॥ ఈవ్రతమును జేయుకాలమందు వతఃకముకొనుట సాధువను నొక కోమటి బహువిధములయిన ద్రవ్యములతోగూడ వచ్చినవాడై ఓడను ఆభద్రశీలా నదీతీరంబుననుంచి ఆనదీతీరమందు సత్యవ్రతమును జేయుచున్న యారాజును జూచి వినయముతో నొకప్రశ్న చేసినవాడాయెను.

సాధుః॥ శ్లో॥ కిమిదంకురుషే రాజక భక్తియుక్తేనచేతసా ।
ప్రకాశంకురుతత్సర్వం శ్రోతుమిచ్ఛామిసాంప్రతమ్ ॥

తా॥ ఓరాజా! భక్తితోఁజేయు నీవ్రతముఏమి, ఇది సవిస్తరముగా జెప్పము. వినుటకు నాకొక క్తిగలిగియుండెనని ప్రశ్న చేసెను.

రాజా॥ శ్లో॥ పూజనంక్రియతేసాధో విష్ణోరతులతేజసః ।
వ్రతంచస్వజనైస్సార్థం పుత్రాద్యవాప్తికామ్యయా॥

తా॥ ఓ కోమటీ! నిరుపమాన తేజస్కారియగు శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతము యొక్క పూజను జేయుచున్నాను. ఈవ్రతము నేను స్వజనులతోగూడ కూడుకొని పుత్రాదిప్రాప్తికై చేయుచుంటిని రాజా వతఃకునితో జెప్పెను.

శ్లో॥ భూపస్యవచనంశ్రుత్వా సాధుఃప్రవాచసాదరం ।
మమాపిసంతతిర్నాస్తి హ్యేతస్మాజ్జాయతేధునివమ్ ॥

తా॥ ఆవర్తకుఁడు రాజయొక్క వాక్యమును విని యాదరణ కలుగునట్లుగా నీక్రిందివాక్యమును బలికెను ఓరాజా! నాకును సంతానములేదు. ఈ సత్యవ్రతము వలన నిశ్చయముగా సంతానము కలుగునని పలికెను.

శ్లో॥ తతోనివృత్తవాణిజ్య త్సానందోగృహమాయయా ।

భార్యయైకధితంసర్వం వ్రతంసంతతిసంతతిదాయకమ్॥

తా॥ అనంతర మావతఃకుఁడు వర్తకముమానివేసి యానందముతో కూడిన వాఁడై తనయింటికివెళ్ళి సంతానమునిచ్చునట్టి యీ సత్యవ్రతమును భార్యకుఁ జెప్పిన వాఁడాయెను.

శ్లో॥ తదావ్రతంకరిష్యామి యదామేసంతతిర్భవేత్ ।

ఇతిలీలావతీప్రాహ పత్నీంసాధుస్ససత్తమః॥

తా॥ నాకు నెప్పుడు సంతానము కలుగునో యప్పుడే యీ సత్యవ్రతమును జేసెదనని సాధువు తన భార్యతోఁ జెప్పెను.

శ్లో॥ ఏకస్మిన్దివసేతస్య భార్యాలీలావతీసతీ ।

భర్తయుక్తానందచిత్తాభవద్ధర్మపరాయణా॥

తా॥ ఆతని భార్యయైన లీలావతి ఒకానొక దినంబున ధర్మమందాసక్తి గలిగి పెనిమిటితోకూడి యానందమును బొందుచుండెను. (అనఁగా సంభోగము చేసిరనుట.)

శ్లో॥ గర్భిణీసాభవత్తస్య భార్యసత్యప్రసాదశః ।

దశమేమాసివైతస్యాః కన్యారత్నమజాయత॥

తా॥ ఈ లీలావతి సత్యదేవునియొక్క యనుగ్రహము వలన గర్భము ధరించి నదాయెను పదియవ మాసంబున యోగ్యతగల కుమార్తె జన్మించెను.

శ్లో॥ దినేదినేసావప్యథే శుక్లపక్షేయథాశశీ ।

నామ్నాకళావతీచేతి తన్నామకరణంకృతమ్॥

తా॥ ఆచిన్నది పుట్టినది మొదలు శుక్లపక్షచంద్రునివలె వృద్ధిపొందుటచేత ఆచిన్నదానికి కళావతియని నామకరణము చేసిరి.

శ్లో॥ తతోలీలావతీప్రాహ స్వామిసంమధురంవచః ।

నకరోషికిమథాంవై పురాసంకల్పితంవ్రతమ్॥

తా॥ అనంతరము లీలావతియను నతనిభార్య పెనిమిటిని గూర్చి స్వామీ ! పూర్వము తమరు సంకల్పించిన వ్రతమెందు నిమిత్తము చేయరని యడిగెను.

సాధుః॥ శ్లో॥ వివాహసమయేతస్యాహః కరిష్యామివ్రతంప్రియే ।

ఇతిభార్యంసమాశ్వాస్య జగామనగరంపతి॥

తా॥ ఓప్రియురాలా ! పుత్రికయొక్క వివాహకాలమును సత్యవ్రతము చేసెదను అని యీ ప్రకారము తనభార్యయైన లీలావతితో చెప్పినవాడై ఆమెను సమాధానపఱచి పిమ్మట వతఃకము కొఱకు పట్టణమునుగూర్చి వెళ్ళినవాడాయెను

శ్లో॥ తతఃకళావతీకన్యా వవృధేపితృవేశ్యైః ॥

దప్త్యాకన్యాంతతస్సాదుః సగరేసఖభిస్సహ ॥

మంత్రీయిత్యాదుత్రదూతం పేషయామాసధర్మవిత్ ।

వివాహార్థంచకన్యాయావరం శ్రేష్ఠంచీచారయః॥

తా॥ పిమ్మట కళావతియను చిన్నది తండ్రియొక్క గృహమందు వృద్ధిబాంధువులను, కొంతకాలమునకు స్నేహితురాండ్రతో కూడా కూడుకొని యాడుకొనుచున్న తన కుమార్తెను జూచినవాడై ధర్మముచెలిసిన యావతఃకుండు ఆచిన్నదాని వివాహకాలము సమీపించినదని చెలిసికొని త్వరితముగా తనదూతను తనకుమార్తెయొక్క వివాహము కొఱకు శ్రేష్ఠుడయిన వరుని విచారించుమని ఆజ్ఞ యిచ్చిన వాడాయెను.

శ్లో॥ తేనాజ్ఞప్తశ్చదూతోఽసౌ కాంచనంనగరంయయా ॥

తస్మాదేకంవణికుప్త్రం సమాదాయాగతోహిసః॥

తా॥ పిదప ఆభటుండు వర్తకునిచే ఆజ్ఞనుబొందినవాడై కాంచనమును పట్టణమునుగూర్చి వెళ్ళినవాడాయెను. అచ్చటనుండి ఒకవర్తకునియొక్క పిల్లవానిని తీసికొని యథాస్థానమునకు వచ్చిన వాడాయెను.

శ్లో॥ దృష్ట్యాతంసుందరంబాలం వణికుప్త్రంగుణాన్వితం ।

జాతిభిర్బంధుభిస్సార్థం వృతుష్టేనచేతసా ।

దత్తవాన్సాధుఃపుత్రీంతాం కన్యాంవిధివిధానతః॥

తా॥ అప్పుడా సాధువు మంచిగుణములుగల సుందరుడయిన వణికుప్త్రునిఁ జూచి జ్ఞాతులతో బంధువులతో గూడి సంతృప్త మనస్సుగలవాడై తన కుమార్తెను శాస్త్రోక్తవిధిగా కన్యాదానము చేసెను.

శ్లో॥ తతోభాగ్యవశాత్తేన విస్మృతంవతముత్తమం ।

వివాహసమయేతస్యా స్తేనరుష్టోఽభవత్ప్రభుః॥

తా॥ తర్వాత ఆవర్తకుండు ధనాధిక్యముచేత వివాహకాలమంగున్న సత్య

వ్రతమును మునుచుచేత సత్యనారాయణస్వా కోపము గలవాడాయెను.

శ్లో॥ తతఃకాలేననియతో నిజకర్మవిశారదః ।

వాణిజ్యార్థంగతశ్శీఘ్రం జామాత్మసహితో వణిక్ ।

రత్నసానుపురేరమ్యే స్థిత్యాసింధుసమీపతః ।

వాణిజ్యమకరోతాస్థిర్జామాత్రాశ్చీమతాసహ॥

తా॥ కొంతకాలమునకు పిమ్మట తన కర్మపరిపాకమున శీఘ్రముగా నల్లుని దీసికొని వర్తకము నిమిత్తము బయలువెడలి యతిరమ్యమైన రత్నసానుపురంబున నముద్రాతీరమందు భాగ్యవంతుడగు నల్లునితో గూడి వత్కము చేయుచుండెను.

శ్లో॥ తోగతౌనగరంరమ్యం చంద్రకేతోర్నృపస్యచ ।

ఏతస్మిన్నంతరేకాలే సత్యనారాయణఃప్రభుః ।

భృష్టప్రతిజ్ఞమాలోక్య శాపంతస్మైప్రదత్తవాన్॥

తా॥ వారిటువురు చంద్రకేతు మహారాజు నగరమునకుఁ బోయిరి ఆనమ యంబున సత్యనారాయణుని భృష్టప్రతిజ్ఞగల వానిగా చెలిసికొని యావత్కరు నికి శాపవిచ్చెను.

శ్లో॥ దారుణంకఠినంచాస్య మహద్దుఃఖంభవిష్యతి ।

ఏతస్మిన్ద్రివసేరాజ్ఞో ధనమాదాయతస్కరః ।

తత్రైవచాగతశ్చోర్వ్యా ద్వణిజౌయత్రసంస్థితౌ॥

తా॥ దారుణమయిన కఠినమయిన గొప్పదుఃఖమును బొందుమని శపించెను. ఈశాపంబిచ్చిన రోజుననే శాపమహిమచేత నొక దొంగవాడు ఆచంద్రకేతు మహారాజుయొక్క గృహమందు ధనమును దొంగిలించి యావర్తకులున్న స్థలమునకే వచ్చినవాడై.

శ్లో॥ తత్ప్రశ్నాచ్చద్దావకాదూతాన్ దృష్ట్వాభీతేనచేతసా ।

ధనసంస్థాప్యతత్రైవ నతుశీఘ్రమలక్ష్మీతః॥

తా॥ అతనియొక్క వెనుక తరుముచున్న భటులనుజూచి భయముకలవాడై ధనమును వర్తకులున్న స్థలమందేయుంచి కనబడని వాడాయెను.

శ్లో॥ తతోదూతాస్సనూయాతాః యత్రాస్తేసజ్జనోవణిక్ ।

దృష్ట్వానృపధనంతత్ర బధ్వాసీతౌవణిక్కుతౌ॥

తా॥ అనంతరము దూతలు వచ్చి సత్పురుషుడయిన యావతఃకుడు యెచ్చుటనున్నాడో యెచ్చుటనే యాధనమునుజూచి వీరచే దొంగలని యావర్తకుల నిద్దరిని కట్టి తీసికొని వెళ్ళిరి.

శ్లో॥ మార్దేణధావమానాశ్చ ఊచుర్నృపసమీపతః ।

తస్కరాద్వాసమానీతో విలోక్యాజ్ఞాపయప్రభో॥

తా॥ ఆదూతలు ఇద్దరు దొంగలను తీసికొని సంతోషముతో శ్రీఘముగా చంద్రకేతు మహారాజు వద్దకు వచ్చి ఓరాజా ! ఇద్దరు దొంగలను పట్టి తెచ్చితిమి. వీరలఁజూచి చేయుపని నాజ్ఞాపింపుఁడు అని యడిగెను.

శ్లో॥ రాజ్ఞాఽజ్ఞప్తాస్తతశ్శ్రీఘ్రిం దృఢంబద్ధ్వాతుతాపుభౌ ।

స్థాపితౌచమహాదుర్గే కారాగారేఽవిచారతః॥

తా॥ అనంతర మాధితులు రాజుచే నాజ్ఞాపింపఁబడినవారై విచారణలేకుండ వర్తకు లిద్దఱిని సుకెళ్ళువేసి శ్రీఘముగా కఠినమైన బంధిఖానా యందుంచివారైరి.

శ్లో॥ మాయయాసత్యదేవస్య నశుతంకై స్తయోర్వచః ।

తతస్తయోర్ధనంరాజ్ఞా గృహీతంచంద్రకేతునా॥

తా॥ సత్యదేవునియొక్క మహిమచే వతఃకులు చెప్పకొనుచున్న సంగతులు ఎవరిచేతనున్ను వినబడనివాయెను. వారిని ఖయిదు చేసినతర్వాత వారి సంబంధమయిన ధనము రాజుచే తీసికోబడెను.

శ్లో॥ తచ్చాపాచ్చతయోగ్రేహే భార్యాచై వాతిదుఃఖతా ।

చోరేణాపహృతంసర్వం గృహేయచ్చస్థితంధనమ్॥

తా॥ సత్యధేవుని కాపమువల్లనే వారి గృహమందుఁడు భార్యకూడ మిక్కిలి దుఃఖము ననుభవించెను. అది యేమనగా గృహమందున్న ధనమంతయు దొంగలు అపహరించిరి.

శ్లో॥ ఆధివ్యాధిసమాయుక్తా క్షుత్ప్రిపాసాదిదుఃఖతా ।

అన్నచింతాపరానూత్వా బభ్రామచగృహేగృహే॥

తా॥ ఇంకా మనోవ్యధ శరీరబాధలుకలదై యాకలి దస్వలు కలిగి అన్న మెచ్చుటదొరుకునను విచారము కలిగి ప్రతిగృహమందుఁ దిరుగుచుండెను.

శ్లో॥ కళావతీతికన్యాఽపి బ్రభామప్రతివాసరం ।

ఏకస్మిన్ద్రవసేయాతా క్షుధార్తాద్విజమందిరమ్॥

తా॥ కలావతియను సతని కుమార్తెయిన్నా ప్రతి దినము యాచనకొఱకుఁ దిరుగుచుండెను. ఇట్లు తిరుగుచుండగా నొకా నొక దినంబున ఆకలి కలదై ఒక బ్రాహ్మణ గృహమును గూర్చి వెళ్ళినదాయెను.

శ్లో॥ గత్వాఽవశ్యద్వృతంతత్ర సత్యనారాయణస్యచ ।

ఉపవిశ్యకథాంశ్రుత్వా వరంప్రార్థితవత్సపి॥

తా॥ ఆ బ్రాహ్మణుని గృహమునకు వెళ్ళి సత్యనారాయణ వ్రతమును జూచి తదనంతరంబున కూర్చుండి వ్రతకథను విని సత్యదేవుని గూర్చి మిక్కిలి ప్రార్థించిన దాయెను.

శ్లో॥ ప్రసాదభక్షణంకృత్వా యయా రాత్రౌంగృహంప్రతి ।

మాతాకలావతీ కన్యాం కథయామాన్ప్రేమతః॥

తా॥ ప్రసాదమును భక్షించి రాత్రియందు ఇంటికి వెళ్ళెను. తల్లి పేరము గల తనకుమార్తెను ప్రశ్నించెను.

శ్లో॥ పుత్రీరాత్రౌస్థితాకుత్ర కింతేమనసివత్తతే ।

కన్యాకలావతీప్రాహ మాతర పృథిసత్వరమ్॥

తా॥ రాత్రికాలము కొంత గడగుటచే వయఃకాలమందుండి పెనిమిటి సమీపమందు లేకుండుటచేత తల్లి సంశయము కలదై ఓపుత్రికా! యింతరాత్రి యచ్చట నున్నావు? నీమనస్సులోనేమి సంకల్పము కలిగినదని శిశుపూర్వకముగా నడుగగా కలావతియను చిన్నది తల్లియొక్క మనస్సును తెలిసికొని ఆలోచనలేకుండ త్వరగా జవాబిచ్చెను.

శ్లో॥ ద్విజాలయేవ్రతంమాతః దృష్టంవాంఛితసిద్ధిదం ।

తచ్ఛ్రుత్వాకన్యకావాక్యం వ్రతంకర్తుంసముద్యతా॥

తా॥ ఓతల్లీ! బ్రాహ్మణునియొక్క గృహమందు సమస్తకొరికలనిచ్చు సత్య నారాయణ వ్రతమును జూచితినిని చెప్పెను. ఆ పుత్రికయొక్క వాక్యమును విని గానే పూర్వము తన పెనిమిటియొక్క ప్రతిజ్ఞ జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని యిందువల్ల గదా యింతకష్టముల పాలుయితిమని యావ్రతమును జేయుటకు ప్రారంభించెను.

శ్లో॥ సాముదాతువశిగ్భార్యా సత్యనారాయణస్యవై ।

వ్రతంచక్రేతదాసాధ్వీ బంధుభిస్సజనైస్సహ॥

తా॥ వర్తకుని భార్యయైన లీలావతి బంధుజనులతో గూడ తత్క్షణమే సత్య వ్రతమును జేసెను.

శ్లో॥ భర్తృజామాతరాక్షీప్ర మాగచ్ఛేతాంస్వమాశ్రమం ।
అపరాధంచమేభతుః స్వామాతుఃక్షంతుమహాని॥

తా॥ నా పెనిమిటి అల్లుడున్నా త్వరగా నింటికి వచ్చెదమగాక, వారియొక్క తప్పును త్నమించవలెనని ఆజ్ఞపుని పార్థింపెను.

శ్లో॥ వ్రతేనా నేనసంతుష్టో సత్యనారాయణః ప్రభుః ।
దర్శయామానస్వప్నంహి చంద్రకేతోర్మృషస్యచ॥

తా॥ సమర్థుడయిన యాసత్యనారాయణమూర్తిఁ యీవ్రతముచే సంతోషించినవాడై చంద్రకేతు మహారాజునకు స్వప్నమును కనబఱచెను,

శ్లో॥ బంధితౌమోచయప్రాతః వణిజౌన్మపసత్తమ ।
దేయంధనంచతత్సర్వం గృహీతంయత్వయాఽధునా॥

తా॥ ఓరాజా ! ఉదయమున బంధించియున్న వర్తకుల నిద్దరను ప్రాతఃకాలంబునవిడిపించి నీవుతీసికొనిన ధనమంతయు నియ్యతగినది.

శ్లో॥ నోచేత్వాంనాశయిష్యామి సరాజ్యధనపుత్రకం ।
ఏవమాభాష్యరాజానం ధ్యానగమ్యోఽభవత్ప్రభుః॥

తా॥ ఆప్రకారము చేయని యెడల నీరాజ్యము, నీధనము నీపుత్రులతోఁ గూడిన నిన్ను నశింపఁజేసెదనని రాజునుగూర్చి స్వప్నమందు జెప్పి సత్యనారాయణ మూర్తి యదృశ్యుడాయెను.

శ్లో॥ తతఃప్రభాతసమయే రాజాచస్వజనై స్సహ ।
ఉపవిశ్యసభామధ్యే ప్రాహస్వప్నంజనంప్రతి॥

తా॥ పిమ్మట ఆచంద్రకేతు మహారాజు పాతఃకాలమందు స్వజనులతోఁ గూడుకొని సభామధ్యంబున కూర్చుండి తనకు రాత్రియందు సంభవించిన స్వప్నమును ప్రజలతో జెప్పినవాడాయెను.

శ్లో॥ బద్ధౌమహాబనాశీఘ్రం మోచయధ్వంవణికుతౌ ।
ఇతిరాజ్ఞోవచశ్శ్రుత్వా మోచయిత్వామహాబనౌ॥

తా॥ ఆరాజు స్వప్నవృత్తాంతమును జెప్పి బంధిఖానాలోనున్న మహాత్ము

అయిన వర్తకులను విడిపింపుడని పలుకఁగా నావాక్యమును విని యామహాత్ములను విడిపించిరి.

శ్లో॥ సమాసీయన్మపస్యాగే హ్రీహు స్తేవినయాన్వితాః ।
ఆనీతోఽస్వావణికుత్స్రై ముక్తైనిగళబంధనాత్ ॥

తా॥ తీసికొనివచ్చి రాజుయొక్క ముందరను వినయము కలవారయిన భటులు వర్తకు లిద్దఱును సంకెళ్ళనుండి విడిపించి తీసికొని రాబడిరని పలికిరి.

శ్లో॥ తతోమహాజనానత్వా చంద్రకేతుంస్వప్నోత్తమం ।
స్మరంతే పూర్వవృత్తాంతం నోచతుర్భయవిహ్వలాః ॥

తా॥ ఆభటులు చెప్పిన తర్వాత మహాత్ములయిన యావర్తకులు రాజశ్రేష్ఠుఁడయిన యాచంద్రకేతు మహారాజునకు నమస్కరించి విచారించి విచారణలేక శిక్షించిన పూర్వవృత్తాంతమును జ్ఞప్తికెచ్చుకొని తిరిగి విచారణలేకుండ యేమిశిక్ష వేయు నోయని భయముచేత నేమియు పలుకక యూరకుండిరి.

శ్లో॥ రాజావణికుత్సైవీక్ష్య వచఃప్రోవాచసాదరం ।
దైవాత్ప్రప్తంమహద్దుఃఖ మిదానీంనాస్తివైభటమ్ ॥

తా॥ ఆచంద్రకేతు మహారాజు వతేకులనుజూచి యిదివఱకు యాగొప్ప దుఃఖము దైవాధీనముగా కలిగినది. ఇప్పుడు మీకు యేమియు భయములేదని ధైర్యపాక్యము బలికెను.

శ్లో॥ తదానిగళసంత్యాగం త్కరకర్మాద్యకారయత్ ।
వస్త్రాద్యలంకృతందత్వా పరితోష్యన్మపశ్చతా ॥

తా॥ అప్పుడే సంకెళ్ళుడదీయించి త్కరకర్మ మొదలయిన పోనినిచేయించెను పిమ్మట వస్త్రాలంకారములిచ్చి వారిని సంతోషింపజేసి.

శ్లో॥ పురస్కృత్యవణికుత్స్రై వచసాతోషయద్భృశం ।
పురానీతంతుయద్ద్రవ్యం ద్విగుణీకృత్యద్రవ్యవాన్ ॥

తా॥ ఆవర్తకుల నిరువురను గౌరవించి స్తోత్రవాక్యములచే మిక్కిలి సంతోషపఱచినవాడై పురస్కరించున తానుగ్రహించిన యేద్రవ్యముకలదో ఆ ద్రవ్యమును రెట్టింపుచేసి తిరిగి యిచ్చినవాడాయెను.

శ్లో॥ ప్రోవాచతోతతోరాజా గచ్ఛసాధోనిజాశ్రమం ।

రాజానంప్రణిపత్యాహ గంతవ్యంత్యత్ప్రదతః ॥

తా॥ సత్కారము జరిగిన తర్వాత రాజు ఓ వర్తకులారా ! మీయింటికి వెళ్ళుమా అని పలికెను. పిమ్మట ఆవర్తకులు రాజునకు నమస్కరించి మీయనుగ్రహమువలన నింటికి వెళ్ళుట కలిగినదని పలికెను.

ఇతి తృతీయోఽధ్యాయ స్సమాప్తః ॥

—♦ అథచతుర్థోఽధ్యాయ ప్రారంభః ♦—

సూతః॥ శ్లో॥ యత్రాంకృత్యాతతస్సాధుర్మంగళాచారపూర్వకం ।
బ్రాహ్మణేభ్యోధనందత్వా యయాస్వనగరంప్రతి॥

తా॥ అటుపిమ్మట సాధువు మంగళాచార పూర్వకముగ యాత్రజేసి యాసమయంబున బ్రాహ్మణులకు ధనమునిచ్చి తనపట్టణమునకుఁ బయలు వెడలెను.

శ్లో॥ కియద్దూరంగతేసాధౌ సత్యనారాయణఃప్రభుః ।

జిజ్ఞాసాంకృతవాక్సాధౌ నౌకాయామస్తీకింతవ॥

తా॥ కొంతదూరము వెళ్ళగా నప్పుడు శ్రీ సత్యనారాయణ ప్రభువు వీని మనస్సున పరీక్షింపదలంపుతో విరాగిగా నచ్చటికి వచ్చి ఓసాధూ ! నీపడవలో నున్న సరుకేమిటి యని యడిగెను.

శ్లో॥ తతోమహాజనౌమత్తౌ హేళయాచప్రహస్యవై ।

కథంప్రచ్ఛసిభోదండిక ముద్గాంనేతుంకిమిచ్ఛసి॥

తా॥ అప్పుడా వర్తకులు మత్తులయి పరిహాసము జేయుచు నోసన్యాసీ! డబ్బు దీసికొనుతలంపు నీకున్నదిగాబోలు మాపడవలో.

శ్లో॥ లతాపత్రాదికంచైవ వర్తతేతరణౌమమ ॥

ఇత్యుక్తంచనంశ్రుత్వా సత్యంభవతు తేవచః ॥

తా॥ అనంతర మావర్తకులు ప్రారబ్ధపశముచేత ఆనావయందు ఆకులు, తీగలున్నవియని యనఁగా నాపరుషవాక్కును స్వామి విని నీవు పలికినమాట సత్యమగుగాక యని పలికెను.

శ్లో॥ ఏవముక్త్యాగతశ్శీఘ్రం దండీతస్యసమీపతః ।

కియద్దూరంతతోగత్వా స్థితస్సింధుసమీపతః ॥

తా॥ ఈప్రకారము సన్యాసి ఆవర్తకుని దగ్గఱ పలికినవాడై సముద్రమునకు కొంతదూరము వెళ్ళి ఆసముద్రసమీపమండే యుండిన వాడాయెను.

శ్లో॥ గతేదండినిసాధుశ్చ కృతనిత్యక్రియస్తథా ।

ఉత్థితాంతరణీందృష్ట్వా విస్మయంపరమంయయా॥

తా॥ అంతట సాధువు నిత్యకృత్యముల తీర్చుకొని మిక్కిలి తేలియున్న పడవనుజూచి గొప్ప యాశ్చర్యమును బొందెను.

శ్లో॥ దృష్ట్వాలతాదికంచైవ మూర్ఛితోన్యపతిర్భువి ।

లబ్ధసంక్షోభణిక్పుత్రస్తతశ్శీకాన్వితోఽభవత్ ॥

తా॥ పడవయందున్న యాకులు, తీగెలు, మొదలయిన వానినిజూచి తానుంచిన శ్రేష్టాలు లేకపోవడముచేత మూర్ఛను బొందినవాడై భూమియందుపడి దొర్లుచు కొట్టుకొనుచు తెలివిలేక కొంతసేపుండిన పిమ్మట తెలివితెచ్చుకొని ధనమంతా వృధాగా ఆకులయి పోయెనని విచారగుగలవాడై యుండినను.

శ్లో॥ తదాతుదుహితుఃకాంతో వచసంచేదమబ్రవీత్ ।

కిమర్థంక్రియతేశోక శ్శాసోదత్తశ్చదండినా॥

తా॥ ఆవిచారమును బొందుకొలమందు అల్లుడు ఓ మామా ! యెంగుగురుఃఖించడము, ఆసన్యాసిచే శాపమిచ్చబడినదని పలికెను.

శ్లో॥ శక్యతేతేనసర్వంహి కర్తుంచాత్రనసంశయః ।

అతస్తంశరణంయూమో వాంఛితార్థోభవిష్యతి॥

తా॥ ఈ సన్యాసి సమస్తమును సృష్టించుటకును, సంహరించుటకును, సమర్థుడు కనుక వారిని శరణుజొచ్చెదము. వారు మనగుఃఖమును నిశ్చయముగ పోగొట్టగలరు. మన కోరికలు సిద్ధింపకలవని అల్లుడనెను.

శ్లో॥ జామాతుర్వచనంశ్రుత్వా తత్సకాశంగతోవణిక్ ।

దృష్ట్వాచదండినంభక్త్యా నత్వాప్రోవాచసాదరమ్॥

తా॥ అల్లునియొక్క వాక్యమును విని సన్యాసియొద్దకు వెళ్ళి చూచి భక్తిచే నమస్కరించి ఆదరణతో కూడినవాడై ఒక వాక్యము పలికెను.

శ్లో॥ త్నమస్వచాపరాధంమే యదు క్తంతపసన్నిధౌ ।
ఏవంపునఃపునర్న త్వా మహాశోకాకులోఽభవత్ ॥

తా॥ ఓయీ ! మహానుభావా ! మీవద్ద యేయనృతవాక్యము పలుకబడెనో దానినంతను త్నమింపుమని మాటి మాటికి నమస్కరించు చున్నవాడై గొప్ప దుఃఖమును బొందుచున్న వాడాయెను.

శ్లో॥ ప్రోవాచవచనందండీ వివపంతంవిలోక్యచ ।
మారోదీశ్శృణుమద్వాక్యం మమపూజాబహిర్ముఖః ।
మమాజ్ఞయాచదుర్బుద్ధే లబ్ధందుఃఖం ముహూర్ముహుః॥

తా॥ పిమ్మట సన్యాసి దుఃఖించుచుండిన వర్తకునజూచి ఓ వర్తకుడా! నా మాటలను వినుము. ఓ జ్ఞానహీనుడా ! నా పూజను విడిచివేయుటచే నాయాజ్ఞ వలన మాటి మాటికి దుఃఖము సంభవించుచున్నదని చెప్పెను.

శ్లో॥ తచ్చుత్వాభగవద్వాక్యం స్తుతింక ర్తుంసముద్యతః॥

తా॥ ఆభగవంతుని వాక్యమును విని స్తోత్రమును జేయుటకు ప్రారంభించెను సాధుః॥ శ్లో॥ త్వన్నాయామోహితాస్సర్వే బ్రహ్మద్వాస్త్రిదివౌకసః ।
నజానంతిగుణానూపం తవాశ్చర్యమిదంప్రభో॥

తా॥ ఓయీ మహానుభావా! బ్రహ్మమొదలగు సమస్త దేవతలు దేవరవారి మాయచే మోహపెట్టబడి యాశ్చర్యకరమగు నీగుణ రూపమునే దెలిసికొన లేక యుండగా నిర్గుణస్వరూపము మనోవాక్కుల కందనిది దెలిసికొన శక్యము గాదు స్వామీ.

శ్లో॥ మూఢోఽహంత్యాంకథంజానే మోహితస్తవదూయయా ।
ప్రసీదపూజయిష్యామి యథావిభవవిస్తరమ్॥

తా॥ నేను మూఢుడను. దేవరవారి మాయచే మోహింపబడి మిమ్ము నే ప్రకారము దెలిసికొనగలను? ఇంతటినుంచి నావిభవము కొలది మిమ్ము పూజించెదను అనుగ్రహింపుము.

శ్లో॥ పురావిత్రంచయత్సర్వ మనుగృహ్ణామ్యతత్ప్రభో ।
పాహిమాం పుండరీకాక్ష త్వా మద్యశరణాగతమ్ ।
శ్చుత్వాభక్తియుతంవాక్యం పరితుష్టోజనార్దనః ।

వరంచవాంఛితందత్వా తత్రైవాంతరధీయత॥

తా॥ ఓ స్వామీ ! నాపూర్వధనము నంతను అనుగ్రహింపుము. (ఇమ్ము) ఓ పుండరీకాక్షా ! శరణాగతుడైన నన్ను నిష్కడు రక్షింపుము. అను ఘక్తిగల యావర్తకుని వాక్యమును విని సంతోషము గలవాడై విష్ణుమూర్తికి కోరిన కోరికల నిచ్చి అచ్చటనే కనబడకపోయెను.

శ్లో॥ తతోనావంసమారుహ్య దష్ట్యావిత్తప్రపూరితాం । కృపయా
సత్యదేవస్య సఫలంవాంఛితంమమ । ఇత్యుక్త్వాప్యజనై స్సార్థం
పూజాంకృత్వా యథావిధి । హర్షణచాభవత్సార్థం ససత్యదేవ
ప్రసాదతః । నావంసంయోజ్యకృతవాక్ స్యదేశగమనంతతః॥

తా॥ అంతర్ధానమయిన తర్వాత నావసుయెక్కి ధనముచేసిండిన దానిగాజూచి సత్యనారాయణుని దయచేత నాకోరిక ఫలయుక్తమయినదని పలికి తన స్వజనులతో కూడి సత్యవ్రతముజేసి సత్యనారాయణుని యనుగ్రహమువలన సంతోషముగలవాడై పిమ్మట ఆ ఓడను చక్కగా సిద్ధపరచి తనదేశమునకు ప్రయాణము చేసెను.

శ్లో॥ సాధుర్జామాతరంప్రాహ పశ్యరత్నపురీంమమ ।
దూతంచక్రేషయామాస నిజవిత్తస్యరక్షకమ్॥

తా॥ పిమ్మట ఓ యల్లుడా ! నారత్నపురిని చూడుమని వత్తుకుండు అల్లుని గూర్చి పలికెను. తన ధన సంరక్షకుడయిన భటుని ఆపట్టణముకుఁ బంపెను.

శ్లో॥ దూతౌఽసౌనగరంగత్వా సాధుభార్యాంవిలోక్యచ ।
ప్రావాచాత్మహితంవాక్యం నత్యాబధ్ధాంబలిస్తదా॥

తా॥ తఱువాత ఆభటుడు నగరముకు వెళ్ళి వర్తకుని భార్యనుజూచి నమస్కరించి అంజలిని పట్టినవాడై ఆమెకు హితమైన వాక్యమును బలికెను.

శ్లో॥ నికటేనగరస్త్వైవ జామాత్రాసహితోవశిక్ ।
ఆగతోబంధువగైశ్చ స్వజనై ర్బ్రహ్మభిర్నుతః ॥

తా॥ ఓయమ్మా ! మీపెనిమిటియయిన వర్తకుండు మీయల్లునితోకూడి బంధువులతోను, నాకర్లతోను, కూడినవారయి గ్రామ సమీపమునకు వచ్చియున్నారని లికెను.

శ్లో॥ శృత్యాదూతముఖాద్వాక్యం మహాహర్షవతీసతీ ।

సత్యపూజాంతత్యక్త్యా పోవాచతనుజాం పతి॥

తా॥ సంతోషముగల పతివ్రతయైన యావర్తకుని భార్య భటునివల్ల ఆవార్తను విని వెంటనే సత్యనారాయణ పూజనుచేసి కుమార్తెనుగూర్చి ఒకానొక వాక్యమును పలికెను.

శ్లో॥ వ్రజామిశీఘ్రమాగచ్ఛ సాధుసందర్శనాయచ ।
ఇతిమాతృవచశ్శ్రుత్యా వ్రతంకృత్యాసమాప్యచ ।
ప్రసాదంచ పరిత్యజ్య గతాసాపిపతింప్రతి॥

తా॥ ఓ యమ్మయీ ! నేను నీతండ్రిగారిని జూచుటకు వెళ్ళుచున్నాను. నీవును శీఘ్రముగా సత్యనారాయణ పూజను చేసికొనిరమ్ము. ఇట్లు తల్లి కుమార్తెతో చెప్పగా ఆమె విని వెంటనే సత్యనారాయణ పూజను చేసికొని ప్రసాదమును విడిచి వేసి పెనిమిటిని జూచుటకు వెళ్ళినదాయెను.

శ్లో॥ తేనరుప్తస్సత్యదేవో భర్తారంతరణీతదా ।
సంహృత్యచధనైస్సార్థం జలేతస్మిన్నమజ్జయత్ ॥

తా॥ ఆకుమార్తె ప్రసాదమును వదిలిపెట్టుటచే సత్యనారాయణమూర్తి కోపము గలవాడై ఆచిన్నదాని పెనిమిటిని నావను కనపడకుండాచేసి సమద్రముయొక్క ఉదకమందు ధనములతో కూడా ముంచివేసిన వాడాయెను.

శ్లో॥ దృష్ట్వాతథావిథాంనావం కన్యాంచ బహుదుఃఖతాం ।
భీతేనమనసాదుఃఖ మాపురాశ్చర్యమంతికాః ॥

తా॥ దగ్గఱనున్న జనులు మునిగిన నావను, దుఃఖముగల యాచిన్నదానిని జూచి వర్తకుడు తమవలన కలిగినదని యను నేమోయను భయముచేత దుఃఖమును అకస్మాత్తుగా సంభవించినదని యాశ్చర్యమును బొందుచుండిరి.

శ్లో॥ చింతమానాశ్చతేనర్వే బభూవుస్తీరవాసకాః ।
తతోలీలావతీకన్యాం దృష్ట్వాసావిహ్వలాభవత్ ॥

తా॥ ఆతీరవాసులందఱు విచారముగలవారై యుండిరి. పిమ్మట లీలావతి యను నావర్తకునిభార్య దుఃఖమును బొందుచుండిన కుమార్తెనుజూచి పరవశురాలై యుండెను.

శ్లో॥ విలలాసాతిదుఃఖేన భర్తారంచేదమబ్రవీత్ ।
ఇదాసీంనౌకయాసార్థం కథంసోఽభూదలక్ష్మితః ॥

తా॥ అనంతర మందతనిభార్య అతిదుఃఖము గలదయి దుఃఖించెను పెనిమిటి నిగూర్చి ఒకా నొక వాక్యమును పలికెను. అది యేమనగా యిప్పుడు మన యల్లుడు ఓడలో కూడా కనపడకుండా యేహేతువచే నుండెను.

శ్లో॥ నజానేకస్య దేవస్య హేలయానాశ్చసాహృతా ।
సత్య దేవస్యమాహాత్మ్యం జ్ఞాతుం వక్తుంనశక్యతే॥

తా॥ ఏదేవుని విలాసముచేత యాప్రకారము జరిగినగో తెలియకున్నది. సత్య దేవునియొక్క మహిమను తెలిసికొని జెప్పటకు యవతరముగాదని పలికెను.

శ్లో॥ ఇత్యుక్తావిలలాపైవ తతశ్చస్వజనై స్సహ ।
తతోలీలావతీకన్యాం క్రోడీకృత్వార్చురోదహ॥

తా॥ ఈప్రకారము పెనిమిటినిగూర్చి పలికి బంధుజనులతో కూడా శీలా వతి యను వర్తకుని భార్య కుమార్తెను కాగలింపుకొని యల్లునిగూర్చి దుఃఖించెను.

శ్లో॥ తతఃకలావతీకన్యా నప్తేన్యామినిదుఃఖతా ।
గృహీత్వాపాదుకాంతస్య హ్యనుగంతుంమనోదధా॥

తా॥ పిమ్మట కలావతి యను నావర్తకుని కుమార్తె పెనిమిటి కనపడని హేతువు వలన ఆచిన్నది మఱియొక తలంపుతో భతకయొక్క పాదరక్షలను తీసికొని సహగమనము చేయుటకొఱకు ప్రయత్నించెను.

శ్లో॥ కన్యాయాశ్చరితందృష్ట్యా సభార్యస్వజనోవశిక్ ।
అతిశోకేనసంతప్తః చింతయామాసధర్మవిత్॥

తా॥ భార్య బంధువులతో గూడినవాడై ధర్మము తెలిసిన యావర్తకుడు కన్యయొక్క సహగమన స్రోయత్నము చూచి మిక్కిలి దుఃఖము గలవాడై విచారించెను.

శ్లో॥ హృతావాసత్యదేవేన భ్రాంతోఽహంసత్యమాయయా ।
సత్యపూజాం కరిష్యామి యథావిభవవిస్తరం ।
ఇతిర్వాస్సమాహూయ కథయిత్వామనోగతం ।
సత్వాచదండవద్భూమా నత్యదేవంపునఃపునః॥

తా॥ సత్యనారాయణ మూర్తిచే నపహరింపబడినదా ! నే నతని మాయచే భ్రాంతి పందితి నా ! అని విచారించి సత్యనారాయణ మూర్తియొక్క మహిమచేత నే కలిగినదని నిశ్చయించుకొని సత్యనారాయణ పూజను నావైభవమునకు తగినట్లు చేయ

గలనని యిదివఱకువలె మనస్సున నుంచిన మఱపు కలుగునని సాక్ష్యము కొఱకు నందఱనువిలిచి చెప్పి వత్సకుండు యాదేవునకు నమస్కారముచేసి యూరకుండెను.

శ్లో॥ తతస్తుష్టస్సత్యదేవో దీనానాంపరిపాలకః ।

జగాదవచనంచైవ కృపయాభక్తవత్సలః॥

తా॥ ఆప్రకారము వర్తకుండు మొక్కినతర్వాత దీనులను రక్షించునట్టిస్థితి భక్తులయందు ప్రేమగల సత్యనారాయణమూర్తికి వారి భక్తికిమెచ్చి దయచేత వాకానాక వాక్యమును పలికెను.

శ్లో॥ త్యక్త్వాప్రసాదంతే కన్యాపతింద్రప్టుంసమాగతా ।

అతోఽదృష్టోఽభవత్తస్యాః కన్యకాయాఃపతిర్ధ్రువమ్॥

తా॥ నీకుమార్తె ప్రసాదమును భక్షింపక నిరాకరించివచ్చినది. అందువల్ల నీయల్లుడు కనబడుటలేదు, నిశ్చయము.

శ్లో॥ గృహంగత్వాప్రసాదంచ భుక్త్వాసాయాతిచేత్పునః ।

లబ్ధభర్త్రీనుతాసాధో భవిష్యతీనసంశయః॥

తా॥ ఓ వర్తకుడా ! నీకుమార్తె యింటికి వెళ్ళి ప్రసాదమును భుజించి తిరిగి వచ్చిలయెడల పెనిమిటిచి చూడగలదు. సంశయములేరు అని పలికెను.

శ్లో॥ కన్యకాతాదృశంవాక్యం శు్రీత్వాగగనమండలాత్ ।

క్షీప్రంతదాగృహంగత్వా ప్రాసాదమునుభుజ్యచ ।

సాపచ్ఛాత్పునరాగత్య దదర్శసజనంపతిమ్॥

తా॥ ఆచిన్నది యాకాశమునుండి వాక్యమును విని త్వరలో యింటికివెళ్ళి ప్రసాదమును భుజించి తిలుగవచ్చి పరివారముతో గూడిన పెనిమిటిని జూచెను.

శ్లో॥ తతఃకలావతీకన్యా జగాదపితరంప్రీతి ।

ఇదానీంస్వగృహంయాహి విశంబంకురుషేకథమ్॥

తా॥ పిమ్మట కళావతియును చిన్నది తండ్రినిగూర్చి ఆలస్యముచేయుక యింటికి వెళ్ళుదమని పలికెను.

శ్లో॥ తచ్చుత్రీత్వాకన్యకావాక్యం సంతుష్టోఽభూద్వశిష్కతః ।

పూజనంసత్యదేవస్య కృత్వావిధివిధానతః ।

ధనైర్బంధుగణైస్సార్థం జగామనిజమందిరమ్॥

తా॥ పిదప నాచిన్నదాని వాక్యమును విని వర్తకుండు సంతోషయుక్తుడై

సత్యనారాయణ వ్రతముజేసి ధనముతో బంధుజనముతోగూడి తనయింటికి వెళ్ళెను.

శ్లో॥ పౌర్ణమాస్యాంచ సంక్రాంతౌ కృవాన్సత్యపూజనం ।

ఇహలోకేసుఖంభుక్త్వా చాంతేనత్యపురంయయా॥

తా॥ అది మొదలు వర్తకుడు పృథివ్యాణిమా సంక్రాంతులయందు సత్య నారాయణ వ్రతమును జేసినవాడై ఇహలోక మందు సుఖము ననుభవించి జీవితాంతం బున వైకుంఠముచేరెను.

ఇతి చతుర్థోఽధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ అథ పంచమోఽధ్యాయః. ♦—

సూతః॥ శ్లో॥ అథాన్యత్సంప్రవక్ష్యామి శృణుధ్వంమునిసత్తమాః ।

ఆసీత్తుంగధ్వజోరాజా ప్రజాపాలనతత్పరః॥

తా॥ అనంతరము ఓ మునిశ్రేష్టులారా ! మఱియొక కథను చెప్పుచున్నాను వినుండు. ప్రజలను చక్కగా పరిపాలించుచున్న తుంగధ్వజుడను నొకానొక రాజు గలడు.

శ్లో॥ ఏకదాసవనంగత్వా హత్వాబహూవిధాన్పశూన్ ।

ఆగత్యబిల్వమూలంచ దృష్ట్వాసత్యస్యపూజనమ్॥

తా॥ ఆరాజు ఒకానొకప్పుడు వనమును గూర్చి వెళ్ళి అనేక విధములయిన మృగములను జంపి ఒక మారేడు వృక్షమూలమునకు వచ్చి సత్యనారాయణమూర్తిక యొక్క వ్రతమును జూచెను.

శ్లో॥ గోపాకుర్వంతిసంతుష్టాభక్తియక్తాస్సబాంధవాః ।

రాజాదృష్ట్వాతుదర్శేణ సగత్వాతంసనామసః॥

తా॥ గొల్లలు బంధువులతోగూడి సత్యనారాయణ వ్రతమును మిక్కిలి భక్తి శ్రద్ధలతో కూడినవారై సంతోషయుక్తముగ జేయుచున్నారని ఆరాజు తెలిసికొని గర్వముచేతను ఆసత్యదేవుని గూర్చి ఆఘోషమునకు వెళ్ళిన్న నమస్కరించని వాడాయెను.

శ్లో॥ తతోగోపగణాస్సర్వే ప్రసాదంనృపసన్నిధౌ ।
సంస్థాప్యపునరాగత్య భుక్తాంస్సర్వేయధేషితమ్॥

తా॥ పిమ్మట గోపాలకులందఱు రాజు వచ్చినాడను గౌరవముతో ప్రసాదమును రాజు సమీపమునందుంచి తిరిగి వచ్చి స్వేచ్ఛగా భుజించిరి.

శ్లో॥ తతఃప్రసాదంసంత్యజ్య రాజాదుఃఖమవాపసః ।
తస్యపుత్రశతంనష్టం ధనధాన్యాదికంచయత్ ॥

తా॥ అటుపిమ్మట ఆరాజు ప్రసాదమును పరిహరించి చాలా దుఃఖమును బొందెను. ఆదుఃఖమేమనగా నతనికి నూఱుగురు పుత్రులు నశించిరి. ఇదిగాక ధనధాన్యములు మొదలగునవికూడా నష్టమాయెను.

శ్లో॥ సత్యదేవేనతత్సర్వం నాశితంమమనిశ్చితం ।
అతస్తత్రైవగచ్ఛామి యత్రదేవస్యపూజనం ।
మనసేతివినిశ్చిత్య యయాగోపాలసన్నిధిమ్॥

తా॥ పిమ్మట ఆరాజు సత్యదేవుని ప్రసాదమును విడిచివేయుటచేతనే తన యొక్క పుత్రులును, తనయొక్క ధనములును యావత్తు నశించినవని తెలిసికొని ఆసత్యవ్రతమును చేయు స్థలమునకు వెళ్లెను.

శ్లో॥ తతోఽసౌసత్యదేవస్య పూజాంగోపగణైస్సహ ।
భక్తిశ్రద్ధాన్వితోభూత్వా చగారవిధినాస్మపః॥

తా॥ వారిసమీపమునకు వెళ్లిన తర్వాత ఆ గోపాలకులతో గూడినవాడై యారాజు సత్యదేవునియొక్క వ్రతము మిక్కిలి భక్తిశ్రద్ధలతో గూడినవాడై కల్యాణకవిధిగా చేసెను.

శ్లో॥ సత్యదేవప్రసాదేన ధనపుత్రాన్వితోఽభవత్ ।
ఇహలోకేసుఖంభుక్త్వా చాంతేనత్యపురంయయా॥

తా॥ ఈవ్రతము జేసిన తర్వాత ధన పుత్రులతోకూడా గూడినవాడై ఇహలోకంబున సకల సుఖముల ననుభవించి అంతకాలమందు మైకుంతమును బొందెను.

శ్లో॥ యఇదంకురు తేనత్య వ్రతంపరమదుర్లభం ।
శృణోతిచకథాంపుణ్యాం భుక్తిముక్తిఫలప్రదాం ।
ధనధాన్యాదికంతస్య భవేత్సత్యప్రసాదతః॥

తా|| ఎవరు దుర్లభమయిన యీ సత్యవ్రతమును చేయునో సవిత్రిమయిన యీ కథను వినునో వారికి సత్యదేవుని యనుగ్రహమువలన ధనధాన్యాది సంపత్తులు కలుగును.

శ్లో|| దరిద్రోలభతేవిత్తం బద్ధోముచ్చేతబంధనాత్ ।

భీతోభయాత్ప్రముచ్చేత సత్యమేవనశంశయః ॥

తా|| దిరిగ్రుండుగానుండు మనుష్యుడు యీ వ్రతమును జేసి నట్టాయెనా ధనమును బొందును. సంకెళ్ళు వేయబడినవాడు చేసి నట్టాయెనా సంకెళ్ళనుండి విడువబడును. భయముగలవాడు చేసినట్టాయెనా భయమునుండి విడువబడును. నిజము సంశయములేదు.

శ్లో|| ఈప్సితంచఫలంభుక్త్వా చాంతేసత్యపురంవ్రజేత్ ।

ఇతివశకథితంవిప్రా సత్యనారాయణవ్రతమ్॥

తా|| ఓ మనులారా ! ఈవ్రతము నాచరించువారు. కోరిన కోరికల ననుభవించి అంత్యకాలంబున వైకుంఠము జేరుదురు. ఈవ్రతము మీకు సత్యవ్రతమును జెప్పితిని.

శ్లో|| యత్కృత్వాసర్వదుఃఖేభ్యో ముక్తోభవతిమానవః ।

విశేషతఃకలియుగే సత్యపూజాఫలప్రదా ।

కేచిత్కలౌవదిష్యంతి సత్యమీశంతమేవచ ।

సత్యనారాయణంకేచిత్సత్యదేవంతథాపరే॥

తా|| సత్యవ్రతమును జేసిన మనుష్యుడు సర్వదుఃఖములనుండి విడువబడిన వాడగును. ఈవ్రతము కలియుగంబున విశేషఫలము నిచ్చునది. ఈదేవుని కొందఱు ఈశ్వరుడనిన్ని కొందఱు సత్యనారాయణుడనిన్ని, మరికొందఱు సత్యదేవుడనిన్ని పిలుతురు.

శ్లో|| నానారూపధరోభూత్వా సర్వేషామీఫ్సితప్రదః ।

భవిష్యతికలౌసత్య వ్రతరూపిననాతనః ॥

తా|| సత్యనారాయణమూర్తి అనేకరూపములను ధరించి సమస్త జనులకు కోరిన కోరికల నిచ్చువాడై కలియుగంబున సత్యవ్రతరూపమును ధరించాయుండెను

శ్లో|| కథాంవాళుఃఖయాద్యస్తు పశ్యేద్వావ్రతముత్తమం ।

తస్యనశ్యంతిపాపాని సత్యదేవప్రసాదతః ॥

తా॥ ఈకథ నెవ్వరు వినుచున్నారో, ఎవ్వరితమును జూచుచున్నారో, వారి కందఱికినిగూడ సత్యదేవుని ప్రసాదమువలన గమస్తపాపములు పరిహరింపఁ బడును.

శ్లో॥ ఇత్థమాపంచమాంశుత్వా కామ్యాఽకామ్యఫలాన్వితాం ।
ప్రసాదమాహాత్మ్యయుతాం కథాంబంధుజనై స్సహ॥
తతోభోజయితవ్యావై బంధుభిస్సహభ్రాహ్మణైః ।
తతశ్శృణుస్కథాంశేషాం రాత్రిమాప్రాతరావహేత్ ॥

తా॥ ఈ ప్రకారము పంచమాధ్యాయ పర్యంతము కామ్యములయినటు వంటిన్ని మోక్షప్రదమయినటువంటిన్ని, ఫలములతో కూడిన అనఁగా కామ్యఫల మోక్షఫలములను జెప్పనట్టి ప్రసాద మహాత్మ్యముతో కూడిన పైకథలను బంధుజను లతో గూడ గూడుకొని విని పిమ్మట బ్రాహ్మణ సమారాధనము బంధుసమారాధ నము చేయవలయును. పిమ్మట ఆఱవ అధ్యాయము మొదలు మిగిలిన కథలను వినుచు రాత్రిని గడపవలయును.

ఇతి శ్రీ స్కాందపురాణే రేవాఖండే పంచమోఽధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ ఆథ షష్ఠాధ్యాయః. ♦—

శ్లో॥ అథాన్యత్సంప్రవక్ష్యామి శ్రౌణుధ్వంమునిన త్తమాః ।
పురారామోవనంయాతో వర్షాణ్యేవచతుర్దశః॥

తా॥ ఓ మునులారా ! మఱియొక కథను చెప్పిద వినుఁడు. పూర్వకాల మందు రాముఁడు పదునాలుగు సంవత్సరములు వనవాసము చేసెను. అది యెట్లనిన

శ్లో॥ న్యవసత్సంచవట్యాంచ ససీతస్సహలక్ష్మణః ।
తత్రైవవసత్స్తస్య రామస్యవిదితాత్మనః ।
రావణేనహృతాభార్యా భిక్షురూపధరేణచ॥

తా॥ రాముడట్లు వనవాసము చేయునప్పుడు సీతాదేవి లక్ష్మణులతో గూడ పంచవటి క్షేత్రమందుండెను. అచ్చట నుండగా ఆత్మజ్ఞానముగల ధామనియొక్క

భార్యను రావణుడు సన్యాసిరూపమును ధరించి యెత్తుకొని పోయెను.

శ్లో॥ తేనదుఃఖేనరామోఽసౌ మోహమప్యగమత్తదా ।
ప్రజన్జటాయుషంభూమో దదర్శవిగతాయుషమ్॥

తా॥ ఈరాముడు భార్య కనపడకుండుటచేతనయిన దుఃఖముచేత జ్ఞానియైనను లోకానుసరణముచేత సంసారభ్రాంతి కలవాడై తన భార్యను వెదకుటకు బయలుదేరి మార్గమధ్యమందు చచ్చుటకు సిద్ధముగానున్న జటాయువును జూచెను.

శ్లో॥ కబంధోనిహతఃపచ్చా ద్భ్రమన్నారణ్యమధ్యగః ।
సుగ్రీవేణసమంతస్య సఖత్వంసమజాయత ।
వానరాణామసీకాని సాహ్యార్థంప్రేషితానిచ॥

తా॥ పిమ్మట సీతను వెతుకుచు అరణ్యమందున్న కిబంధుడను రాక్షసుని జంపెను. పిదప సుగ్రీవుడను వానరరాజుయొక్క స్నేహము కలిగి వానివలన పంపబడిన వానరసైన్యమును గృహించెను.

శ్లో॥ తతోహనుమతాద్వస్త్రా లంకోద్యానేతుజానకీ ।
రామస్యాజ్ఞానివేద్యాథ దూతకర్మమహత్కృతమ్॥

తా॥ పిమ్మట నాగేనలో నొకడయిన హనుమంతుడు లంకాపట్టణము ప్రవేశించి ఉద్యానవనమందు సేతాదేవిని జూచెను. ఆ ప్రకారము సీతనుగూర్చి యింకా శత్రుబలాబలములను చెలిసికొనుట మొదలగు కార్యములు భటుఁడు చేయవలసిన కర్మము చేసెను.

శ్లో॥ సమేత్యరామస్యపున స్మరంత్రనివేదితం ।
అథశ్రుత్వారామచంద్రో వాక్యతత్సహనూమతః ॥

తా॥ పిమ్మట తిరిగివచ్చి రామునికి ఆలంకారమును సంగతుల నన్నిటిని జెప్పెను. పిదప రాముడా సంగతులు విని హనుమంతుని వాక్యప్రకారము.

శ్లో॥ సుగ్రీవప్రముఖైస్సార్థం ప్రస్తానంసమరోచయత్ ।
సగత్వాశనక్తే స్తీరం తతోనదనదీపతేః ॥

తా॥ సుగ్రీవుఁడు మొదలయిన వానరులతో మెల్లగా సముద్రతీరము చేరెను.

శ్లో॥ దృష్ట్వాతుదు స్తరంరామో విస్మితోఽభూద్విశేషతః ।
పోతుల్లనయనోభూత్వా లక్ష్మణంవాక్యమబ్రవీత్ ॥

తా॥ అటుపిమ్మట సముద్రమునుదాట నశక్యమైన దానిగా చెలిసికొని మిక్కిలి యాశ్చర్యము గలిగిన లక్ష్మణునితో నొకానొక వాక్యమును బలికెను.

శ్లో॥ సామిత్రేకేనపుణ్యేన తరిష్యేవరుణాలయమ్॥

తా॥ ఓలక్ష్మణా ! యేపుణ్యముచేత నీసముద్రముదాటగలను.

లక్ష్మణుః॥ శ్లో॥ ఆదిదేవ స్త్వమేవాసి పురాణపురుషోత్తమ॥

తా॥ ఇట్లని రాముడుపలుకగా లక్ష్మణుడు చెప్పుచున్నాడు ఓరామా ! నీవే ప్రథానపురుషుడవు, నీవే సనాతన పురుషశ్రేష్ఠుడవు, నీకు తెలియనిదేమున్నది. అయినను నన్నడిగితివి గావున చెప్పెదను వినుము.

శ్లో॥ బకదాల్భ్యమునిశ్చాత్రీ మహానాశ్రమమధ్యగః ।

అస్మాత్సానాద్యోజనాథ మాశ్రీమస్తస్యరాఘవ॥

తా॥ ఓ రాముడా ! యిచ్చట బకదాల్భ్యుడను మహర్షి యొక్క ఆశ్రమముగలను. అయాశ్రమము నిచ్చటికి రెండు కోసులుండును.

శ్లో॥ అనేనదృష్టాబహవో బ్రహ్మణోఽఘనందన ।

పరిపృచ్ఛత్వారాజేంద్ర పురాణంమునిపుంగవమ్॥

తా॥ ఓ రామా ! యీ బకదాల్భ్యమునిచేత ననేక బ్రహ్మకల్పములు జూడఁబడినవి కనుక అనేక రామావతారములనుకూడ చూచినవాడు. కనుక పొచ్చినడయిన యామునిని నడుగుము.

శ్లో॥ ఇతివాక్యంతతశ్చుత్వా లక్ష్మణస్యాఽతిశోభనం ।

జగామరాఘవోద్రష్టుం బకదాల్భ్యంమహామునిమ్॥

తా॥ అనంతర మీశ్రకారము చెప్పఁబడిన లక్ష్మణుని మంచి మాటనుగ్రహించి ఆ బకదాల్భ్యుని చూచుట కాయాశ్రమమునకు వెళ్లెను.

శ్లో॥ ననామమునినాపృష్టః కుతోరామసమాగమః ।

ఏవము క్తస్తుమునినా రామోవాక్యమథాబ్రవీత్॥

తా॥ ఆశ్రమమునకు వెళ్ళి బకదాల్భ్యునికి నమస్కరించి వానిచే నీవు ఎందుకైవచ్చినావని అడుగఁబడి అయినికి తిరుగనుత్తరమిచ్చెను.

శ్లో॥ త్వత్ప్రసాదాదహంవిప్ర తీరంనదనదీపతేః ।

ఆగతోఽస్మిస్ససైన్యోఽద్యంకాంజేతుంసరాక్షసామ్॥

తా॥ నేను నీయనుగ్రహమువల్ల రాక్షసులతోగూడి లంకాపట్టణమును

జయించుటకు కేసలతోగూడ సముద్రతీరమునకు వచ్చి యుంటిని.

శ్లో॥ భవత్ప్రసాదాదుదధిం తరిష్యామిసచాన్యథా ।

తదుపాయంవదమునే ప్రసాదంకురుసువ్రత॥

తా॥ ఓ మంచి ప్రవర్తనగల బకదాల్భ్యమునీ ! నీయునుగ్రహమువల్ల సముద్రము దాటవలయునుగాని లేనియెడల దాటనలవి కాకున్నది. కనుక నాయుండను గ్రహించి దాటునుపాయము సెలవిమ్ము.

శ్లో॥ ఏతస్మాత్కారణాద్విప్ర త్వత్సమీపముపాగతః ।

ఇత్యుక్తోరామచంద్రేణ మునిఃప్రవాచసాదరమ్॥

తా॥ ఈ హేతువువల్ల నీసమీపము చేరితిని రామునిచే విన్నవింపఁబడిన వాఁడై బకదాల్భ్యముని తిరిగి ప్రత్యుత్తరమాదరణతో పలికెను.

శ్లో॥ శ్రుణురాఘవవత్సోమి సర్వదుఃఖవిनाశనం ।

ఏకాగ్రమానసోభూత్వా వ్రతమేతత్సమాచర॥

తా॥ ఓరామా ! సుస్త దుఃఖనాశకరమగు వ్రతము నొకదానిని చెప్పెద. శీఘ్రచిత్తముకలిగి చేయవలెను.

శ్లో॥ సత్యనారాయణోవిష్ణు ర్వాంఛితార్థఫలప్రదః ।

తస్మైవపూజనాద్రామ విజయస్థోభవిష్యతి॥

తా॥ సత్యనారాయణ రూపుడైన విష్ణుమూర్తి సమస్తకోటికలనిచ్చువాఁడు ఆదేవుని నీవు తప్పక పూజించిన జయము కలుగును.

శ్లో॥ నిస్సంశయం సముద్రంతస్వం తరిష్యసిసవానరః ।

తద్వ్రతోక్తవిధానేన పూజయస్వసలక్ష్యణః॥

తా॥ నిశ్చయముగా నీవీ యగాధమయిన సముద్రము దాటగలవు. ఆవ్రతమునకు చెప్పిన విధితో లక్ష్యణునితో కూడిన వాడవయి పూజింపుము.

శ్లో॥ సంక్రాంతిదివసేప్రాప్తే కుంభమేకంతుకారయేత్ ।

హేమంవారాజతంవాపి తామ్రంవాప్యథమృణ్మయమ్॥

తా॥ సంక్రాంతి దినము వచ్చినపుడు బంగారపుదయినా, లేక వెండిదయినా లేక రాగిదయినా, లేక మట్టిదయినా ఒక కలశమును చేయించవలెను.

శ్లో॥ స్థాపయేద్ద్యోతితంకుంభం జలపూర్ణంసప్లవం ।

తస్యోపరిన్య సే ద్వేవం హైమంనారాయణంప్రభుమ్॥

తా॥ ప్రకాశించుచున్న యకలశమును జలపల్లవములతో గూడ స్థాపించి ఆకలశముమీఁద సమర్థుడయిన సత్యనారాయణదేవుని బంగారు పృథిమను నుంచ వలయును.

శ్లో॥ సాయంకాలేశుచిర్భుత్వా నద్యాంస్నానంసమాచరేత్ ।

నిశ్చిలంస్థాపయేత్కు-తభం గంధమాల్యానులేపనైః ॥

తా॥ సాయంకాలమందు పరిశుద్ధుడై నదియందు స్నానముచేసి గంధముచే తను, పుష్పచూలికలచేతను నలంకరించి నిశ్చలమైన మనస్సుతో సత్యదేవుని పూజించవలెను.

శ్లో॥ దాడిమైర్నారికేశ్చైశ్చ పూరయేచ్ఛవిశేషతః ।

నవధాన్యైరథస్థస్య మంటపంకారయేద్బుధః॥

తా॥ ఆకలశమును దాడిమఫలములచేతను, కొబ్బరికాయచేతను నలంకరించి ఆకలశముయొక్క క్రిందిభాగమునందు నవధాన్యములచేత మంటపమును నిర్మించవలయును.

శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మేనసంవేష్ట్య నవరత్నైశ్చశోభితే ।

తస్మిన్ముంధేన్య సే ద్వేవం పృథీష్ఠాంచసమాచరం॥

తా॥ నవరత్నములతోకూడిన ఆకలశమునందు రెండు వస్త్రములనుచుట్టి సత్యదేవుని పృథిమనుంచి ప్రాణపత్తిను చేయవలయును.

శ్లో॥ గంధైర్ధూపైశ్చదీపైశ్చ వై వేద్యైర్వివిధైస్తథా ।

పూజయిత్వాకథాంశ్రుత్వా వాంఛితం ఫలమాపుయాత్॥

తా॥ ఆదేవుని గంధదూపదీప నైవేద్యములచే పూజించి సత్యవ్రతకథను వినినయెడల కోరిన కోరికలను జూచును.

శ్లో॥ రాత్రౌజాగరణంకృత్వా నృత్యగీతాదికారయేత్ ।

ప్రాతరుత్థాయమేధావీ మార్తాండసోదయేసతి॥

తా॥ రాత్రియందు మేలుకొని నృత్యము గానము మొదలైన వానిచే కాలము గడుపవలయును. పాత్రకాలమందులేచి సూర్యుడుదయించుచుండగా.

శ్లో॥ గంధపుష్పాక్షతైస్సమ్యక్ కూజయిత్వా యథావిధి ।

ప్రతిమాంస్వర్ణకుంభంచ ప్రదద్యాద్భాగ్యాహ్వానాయచ॥

తా॥ గంధపుష్పక్షతలచేత యథావిధిగా పూజించి, సత్యనారాయణ పృతి మనున్నా, బంధారు కలశమునున్నా బ్రాహ్మణుని కివ్వవలెను.

శ్లో॥ కుంభేనసహరాజేంద్ర మహాదానానిదాపయేత్ ।

అనేనవిధినారామ పూజయస్వసలక్ష్యణః॥

తా॥ ఓరాజశ్రేష్ఠుండవయిన రామా ! తర్వాత కలశముతో కూడా మోడక మహాదానములను జేయించవలయును ఈచెప్పిన విధిగా అక్షుణునితోగూడ సత్య జేవుని పూజించుము.

శ్లో॥ కురువ్రతంప్రియ త్నేన విజయస్థోభవిష్యసి ।

ఇతిశ్రుత్వాతతోరామః యథోక్తమకరోత్తదా॥

తా॥ ఓ రామా ! నీకు జయము కలుగును. ఈ వ్రతమును తప్పక చేయు మని బకదాల్బ్యుండు చెప్పిన విధిని విని తర్వాత నామునిచెప్పిన రీతిగా వ్రతమును అప్పడే చేసెను.

శ్లో॥ కృతేవ్రతేనవిజయః బభూవరఘునందనః ।

ప్రాప్తానీతాజితాలంకా పాలస్త్యనిహతోరణే॥

తా॥ ఆబకదాల్బ్యుండు చెప్పిన రీతిగా రాముండు వ్రతమును జేసి జయము గలవాడాయెను. అది యేదనగా, రావణుని జయించి లంకాపట్టణమందు సీతాదే విని బొందెను.

శ్లో॥ అనేనవిధినావిప్రాయే కుర్వంతివ్రతోత్తమం ।

పఠనాచ్చివణాచైవ విజయంప్రాప్నుయ్యుర్ధవమ్॥

తా॥ ఈప్రకారమీ సత్యనారాయణవ్రతము నెవరు చేయుదురో, విందురో పఠించెదరో వారు నిశ్చయముగా జయమును బొందగలరు. సమస్తపాపములు పోవును.

ఇతి షష్ఠోఽధ్యాయ స్సమాప్తః. ♦—

—♦ అథ సప్తమోఽధ్యాయ ప్రారంభః.

శ్లో॥ శ్రుణుధ్వంమునయస్సర్వే పునర్యేవకృతంభువి ।

ద్వాపరస్యయుగస్యాదౌ పురామాహిష్మతీపురీ॥

తా॥ ఓ శౌనకాది మునులారా! తిత్తిగి భూలోకమందెవనిచే చేయుచుండెనో దానిని మీరందఱు వినవలెను. పూర్వకాలమున ద్వాపరయుగము ప్రారంభమగు చుండగా మహిష్మతియను నొక పట్టణము గలదు.

శ్లో॥ తస్మాన్మహిజితోరాజా ఖ్యాతంరాజ్యంచకారహా ।

తతోఽస్యవసతప్రాప్తః కాలోబహుతరోగతః॥

తా॥ ఆపట్టణమంగు మహిజిత్తను రాజు ప్రసిద్ధిగ రాజ్యము చేయుచుండెను. అట్లు రాజ్యము చేయుచుండగా తనదీఘకాయున పూర్వజన్మార్జితమయిన ఆయుర్దాయము చాలవఱకు గడచినది.

శ్లో॥ దృష్ట్వాత్మానంప్రవయసం రాజాచింతాకులోఽభవత్ ।

జనాన్పాహసభామధ్యే విషణ్ణవదనోవచః॥

తా॥ రాజు తన దేహమును జీర్ణమయిన దానిగ తెలిసికొని దుఃఖముగల వాడై, వాడిన ముఖముగలవాడై సభామధ్యమందు జనులనుగూర్చి యొకవాక్యమును బలికెను.

శ్లో॥ ఇహజన్మనిభోలోకా నమయాపాతకంకృతం ।

అన్యాయోజాజీతంవత్తం విత్తకోశేమమాద్యన॥

కా॥ ఓజనులారా! ఈజన్మమందు నేనేమియు పాపముచేసి యుండలేదు. అన్యాయముగా సంపాదించిన ధనమయినా ధనాగారమందు నిలవనేని యుండలేదు.

శ్లో॥ బ్రాహ్మణస్యకృద్ద్రవ్యం నగృహీతంమయాబలాత్ ।

దుష్టేషుపాతితోదండో నాదండ్యేషుకదాచన॥

తా॥ ఆపాపము లేకుండుటచే వివరించుచున్నాడు. (నవిషంవిషమిత్యాహ ర్చిహ్మస్వంవిషముచ్యతే) యను న్యాయముచేత బ్రాహ్మణుల ద్రవ్యము విధిచో దితమయిన పదార్థాదికములపై యితరముగా నెప్పుడు గ్రహించబడలేదు. దుష్ట శిక్షణ శిష్టరక్షణ యను రాజధర్మముచే దుష్టులే శిక్షించబడిరి. గాని సత్పురుషుల లెప్పుడు శిక్షించిన వాడనుగాను.

శ్లో॥ ఇత్యేవంవ్రజతోమార్గే ధర్మయుక్తే ద్విజో త్రమాః ।

కస్మాన్మమగృహేపుతో నజాతస్తద్విమృగ్యతామ్॥

తా॥ ఓ బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠలారా! యీప్రకారము ధర్మచూర్ణమంగు నను

చుచున్న నాకు, పుత్రుడు కలుగకుండుటకు కారణమును విచారించుడని రాజు సభయందు పలికెను.

శ్లో॥ ఇతిరాజ్ఞోవచశ్శ్రుత్వా సప్రజాస్సపురోహితాః ।
మంత్రయిత్యాన్యపహితం జగ్ముశ్చవిజనంవనమ్॥

తా॥ ఈప్రకారము పలికిన రాజు పలుకువని సభాజనులు పుత్రమిత్రపురోహితులతో గూడి రాజుకు కేయస్సు యెట్లు కలుగునని యాలోచించి జనరహిత మయిన యరణ్యమునకు వెళ్లిరి.

శ్లో॥ నృతేర్హితమిచ్ఛంతో దదృశుర్మునిసత్తమం ।
నిరాహారంజతాత్మానం జితక్రోధంసనాతనం॥
లోమశంధర్మతత్వజ్ఞం సర్వశాస్త్రవిశారదం ।
దీర్ఘాయుషంమహాత్మాన మనేకబ్రహ్మసంయుతమ్॥

తా॥ ఆజనులు వనమునకు వెళ్ళి రాజక్షేమమును కోఱినవారు గనుక దానికి తగినట్లుగా ఆహారము లేనివాఁడును, ధర్మములను శాస్త్రములను చెలిసినవాఁడును, జితేంద్రియుడును, ననేక బ్రహ్మకల్పములు చూచిన వాఁడునైన లోమశుఁడను నొక మహామహిమగల మునిశ్రేష్ఠుని జూచిరి.

శ్లో॥ కల్పేకల్పేగతేతస్య చైకలోమగతోఽభవత్ ।
తస్మాల్లోమశనామాఽసౌ త్రికాలజ్ఞోమహామునిః॥

తా॥ ఆ మహామహానకు నొక బ్రహ్మకల్పము వెళ్ళినట్లుగా నొకలోమము నశించుచుండును. అట్లు నశించుటచే త్రికాలమును గుఱ్ఱిగిన యీమహాముని లోమ శుడను పేరుగలవాడాయెను.

శ్లో॥ తందృష్ట్యాహర్షితాస్సర్వే జగ్ముస్తస్యచసన్నిధిం ।
గతోగత్వానమఃకృత్వా యథార్హంవివశుశ్చతే॥

తా॥ ఆప్రజలు లోమశునిజూచి సంతోషముగలవారై దగ్గఱచేరి పిదప నమస్కరించి వారివారికి తగిన యాసనముల నలంకరించి యుండిరి.

శ్లో॥ వినయావనతాస్సర్వే ఊచుశ్చైవంపరస్పరం ।
రాజ్ఞోభాగ్యవశాదేవ ప్రాప్తోఽయంమునిసత్తమః॥

తా॥ వారందరారీతిగా నాసనముల నలంకరించి వినయయుక్తులై తమలో

తాము మనప్రభువుయొక్క అదృష్టమువల్ల నిట్టి మహాత్ముడయిన ముని మనకు లభించినాడని సంభాషించుకొనిరి.

లోమశః॥ శ్లో॥ కిమగ్ధమిహసంప్రాప్తాః కథయద్ధ్వంతుకారణం ।

మమదిర్వనసహోదా న్మాంస్తువంతోభృశంనుకిమ్॥

తా॥ లోమశుడు వచించుచున్నాడు. మీరెందుకై యిచ్చటకు విచ్చేసి నారో చెప్పడు నన్నుచూచి మిక్కిలి సంతోషముతో స్తోత్రము చేయుచున్నారెందువల్ల.

శ్లో॥ అసంశయంకరిష్యామి భవతాంయన్మనోగతం ।

పరోపకృతయేజన్మ మాదృశానాంనసంశయః॥

తా॥ సంశయములేక మీమనస్సునందున్న కోరికల నెఱవేర్చెద. మావంటి పురుషుల జన్మపరుల కుపకారముచేయుటే ముఖ్యమయిన ప్రయోజనము గాగలది గదాయనెను..

జనాః॥ శ్లో॥ శ్రూయతామభిథాస్యామో యదర్థమిహచాగతాః ।

సంశయచ్ఛేదనార్థాయ తవసన్నిధిమాగతాః॥

తా॥ ఓ లోమశమహామని ! మేము మీయొద్దకు వచ్చినపనిని తెల్పెదము. కొంత సంశయముగల వారమయి మీవంటివారివల్ల ఆసంశయము తీరునను కోరికతో మీసాన్నిధ్యము చేరినాము.

శ్లో॥ పద్మయోనేఃపరతరః త్వత్తః శ్రేష్ఠోనవిద్యతే ।

అతఃకార్యవశాత్ప్రాప్తా స్సమీపంభవతోవయమ్॥

తా॥ నీవు బ్రహ్మకర్మ పూచీనుడవు. నీకన్న పూచీనులు యోగ్యులు నీలోకమందులేరు. కావున నొక కార్యవసరముచే మీసాన్నిధ్యముచేరుట కలిగినది.

శ్లో॥ మహిజిన్నామరాజాన్మస్తి పుత్రహీనస్తుసాంప్రీతం ।

వయంతస్యప్రబ్రహ్మ న్పుత్రవత్తేనపాలితాః॥

తా॥ ఆకార్యమేమనిన మహీజిత్రమ నొకరాజు పుత్రులులేనివాడై “ఆపుత్రస్య గతిర్నాస్తి” యను వాక్యముననుసరించి పుత్రులులేనందున పుమను సరకమును దాటించువారు లేరుగదా యని దుఃఖపముఢ్యమందు మునిగియున్నవాడు. మేము వానిచే పుత్రప్రేమచే పరిపాలించబడిన వాని రాజ్యమందుండు జనులము.

శ్లో॥ తంపుత్రరహితందృష్ట్వా తస్యఃదుఃఖేనదుఃఖతాః ।
తపఃకర్తుమిహాయాతా మతింకృత్వాతునైష్ఠికీమ్॥

తా॥ మేమట్లు పుత్రదుఃఖముగల రాజునుజూచి రాజయొక్క సత్యపరిపాలనచే సమరక్తులమయి యతనిదుఃఖము మాదుఃఖముగా తలచుకొని కృతజ్ఞతను జూపుటకై మేము తపస్సుచేసి రాజునకు పుత్రసంతతిని కలుగజేయుదమను స్థిరమయిన తలంపుతో నీవనముచేరితిమి.

శ్లో॥ తస్యభాగ్యవశాద్దష్టో హ్యస్మాభిస్తంద్విజోత్తమ ।
మహాతాందర్శనేనైవ కార్యసిద్ధిర్భవేన్నృణామ్॥

తా॥ మారాజయొక్క పూర్వాజిత పుణ్యముచే ఓబ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుడా! నీవు చూడబడితివిగదా ఇట్టి మహామహుల దర్శనము కార్యమును తప్పక నొనగూర్చుట లోకవిదితమేగదా.

శ్లో॥ ఉపదేశంవదమునే రాజ్ఞః పుత్రోయథాభవేత్ ।
ఇతితేమాంవచశ్శ్చిత్వా ముహూర్తంధ్యానమాస్థితః॥

తా॥ కావున ఓమహానుభావా! మారాజునకెట్లు సంతానముకలుగునో యటువంటి యొకానొక యుపదేశము చేసిన యెడల మేము దాని ననుష్ఠించి రాజునకు కృతజ్ఞతను చూపెదమని పలికిన పృజల పలుకులాలకించి కొంతతడవు ధ్యానము చేసెను.

శ్లో॥ ప్రత్యువాచమునిర్వాత్వా తస్యజన్మపురాతనమ్॥

తా॥ అట్లు ముని కొంతకాలము ధ్యానించి అరాజయొక్క పూర్వజన్మవృత్తాంతము తెలిసికొని తిరుగ నుత్తరమిచ్చెను.

లోమశః॥ శ్లో॥ పూర్వజన్మనివైశ్లోఽయం ధనహీనోన్మృశంసకః ।
వాణిజ్యకర్మనిరతో గామాద్ధామాంతరంభ్రమత్॥

తా॥ ఓ జనులారా! ఈరాజు వెనుకటి జన్మమందు దుర్వృత్తిగల దరిగొడియైన యొక వత్సకుడు. వర్తకమందతి నేర్చుగలవాడై యొక గ్రామమునుంచి మతియొక గ్రామము తిరుగువాడై.

శ్లో॥ జ్యేష్ఠమాసేసితేపక్షే ద్వాదశ్యాందివసేతదా ।
మధ్యస్థేచదివానాథే గామాభ్యాసేజలాశయే॥

తా॥ శ్రేష్ఠమాస శుక్లపక్ష ద్వాదశి గోజు మధ్యాహ్నము ఒకానొక గ్రామ సమీపమందొకానొక సరస్వమీసమునకు చేరినవాడై యుండగా.

శ్లో॥ అకృత్రిమజలందృష్ట్వా జలపానమనోరథా ।

సద్యఃప్రసూతాసవత్సా ధేను స్తత్రసమాగతా॥

తా॥ ఆమడుగు సమీపమునకు ఆప్పుడే ప్రసవించినదై దూడతో కూడినదై స్వచ్ఛమయిన యామడుగునందుండు జలముజూచి దప్పికొని త్రాగునిచ్చగలవై యాసరస్వమీసమునకుఁ జేరెను.

శ్లో॥ తృష్ణాతురానిదాఘారాంతస్మిన్నాతుంజలంగతాం ।

పిబంతీంవారయిత్వాఽసౌ పశ్చాత్తోయంపపాదసిక్ ।

తా॥ ఎండచే చాల డస్సినదై యామడుగునందుండు జలము పానముచేయు నభిప్రాయముగలదై త్రాగుచున్న గోవు నావల తరిమి తానా మడుగున నుదకపాన మునుచేసిన పాపిసుమా; యీవర్తకుఁడు.

శ్లో॥ కుబుద్ధిస్తేనపాపేన పుత్రహీనోన్యహోఽభవత్ ।

కస్యచిజన్మనఃపుణ్యా త్వాప్తంప్రరాజ్యమకంటకమ్॥

తా॥ అట్టి చెడుబుద్ధిగల యావర్తకుడు పూర్వార్జితమయిన యాపాపముచేత పుత్రులులేని రాజ జన్మకలవాడాయెను. అట్టిపాపికి రాజ్యమెట్లు వచ్చెనంటే తత్పూర్వజన్మార్జితమైన పుణ్యవిశేషముచేఁ గలిగినదని జెప్పెను.

జనాః॥ శ్లో॥ పుణ్యాత్వాపంక్షయంయాతి పురాణంశ్రూయతేమునే ।

పుణ్యోపదేశంకథయ తేనపాపక్షయోభవేత్॥

తా॥ అయ్యా ! పుణ్యముచేసిన యెడల పాపము నశించునని పెద్దలు పురాణ ములయందు వచించిరిగదా. ఆవాక్యము ననుసరించి నాకు పుణ్యము కలుగ నుపదేశము చేసినయెడల నాపుణ్యముచే పూర్వజన్మార్జితమైన రాజుచేసిన పాపము నశించు నని ప్రజలు నుడివిరి.

లోమశః॥ శ్లో॥ ఏకాగ్రమానసోభూత్వా సత్యస్యవ్రతమాచరేత్ ।

వ్రతస్యాస్యప్రభావేన పుత్రవాన్సభవిష్యతి॥

తా॥ ఆప్రజల పలుకులాలకించి లోమశమహాముని ఓ జనులారా! యారాజు స్థిరచిత్తుడై సత్యనారాయణవ్రతము చేయనగునట్లు చేసినచో నావ్రత ప్రభావముచే పుత్రవంతుఁడగును.

శ్లో॥ వ్రతపుణ్యం ప్రదాతవ్యం యుష్మాభిస్తుకృతవ్రతైః ।

ఏవంశ్రుత్యాతతోవాక్యం ప్రణమ్యద్విజస త్తమమ్॥

తా॥ రాజసుడైన యారాజులు చేయనొల్లనిచో మిరావ్రతము చేసి దానివల్ల కలిగిన పుణ్యము నారాజున కర్పింపుడు అని పలికిన ముని పలుకు లొకటికొంచి యా ముని శ్రేష్ఠునిగూర్చి సతులొనర్చి.

శ్లో॥ జగ్ముస్తేస్వపురంపశ్చా ద్రాజ్ఞోఽర్థేవ్రతము త్తమం ।

కృత్వాసర్వేతత్రపుణ్యం తస్మైరాజ్ఞేదదుర్జనాః ॥

తా॥ పిమ్మట తమ పట్టణమునుగూర్చి వెళ్ళిరి. వెళ్ళిన తక్షణము, ఆప్రజలు రాజునుద్దేశించి సత్యనారాయణవ్రత మాచరించి యారాజున కిర్పించిరి.

శ్లో॥ దత్తేపుణ్యేతురాజ్ఞీచ గర్భమాధ త్తశోభనం ।

పరిపూర్ణేతుతత్కాలే సాతుపుత్రమజీజనత్ ॥

తా॥ అట్లు ప్రజలు పుణ్యమును సమర్పించిన వెంటనే పట్టపుడేవి గర్భము దాల్చినదయి దళమాసము పూర్తియైన వెనుక పుత్రునొకని కనెను.

శ్లో॥ వ్రతవ్రతభావాత్పుత్రస్య ప్రాప్తోరాజ్ఞోనరోత్తమాః ।

పూణీమాయాంతుసంక్రాంతా వేకాదశ్యాంతదైవచ ।

కృత్వావ్రతం తేసత్యస్య చాంతేసత్యపురంయయుః॥

తా॥ ఆవ్రతముహిమచే పుత్రుఁడు కలిగిన రాజును దృష్టాంతముగా గ్రహించి అది మొదలు ఆప్రజలు మరణాంతమువఱకు పూర్ణమసంక్రాంతి ఏకాదశి మొదలగు పర్వములయందా వ్రతముచేసి వైకుంఠమునకు బొందిరి.

శ్లో॥ ఏతద్వ్యకథితంవిప్రాః సత్యస్యవ్రతము త్తమం ।

యత్కృయ్యపురుషైర్నూనం ప్రాప్య తేఫలమిహిహితమ్॥

తా॥ ఓ కన్యాకాది మహామునులారా ! ఏవ్రతముచేత పురుషుఁడు కోటికల నొందునో అట్టి సత్యనారాయణ వ్రతము మిక్కు నాచే చెప్పబడినది.

ఇతి సప్తమోఽధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ అథ అష్టమోఽధ్యాయ పారంభః. ♦—

శ్లో॥ అథాన్యాంసంప్రవత్సోమి కథాంపాపేఘనాశినం ।

శ్రుణుధ్వంమునంమస్పర్శే పుణ్యాంపరమపావనం॥

తా॥ ఓ శానకాది మనులారా ! పాపములను బోగొట్టు పవిత్రమైన మఱి యొక కథను చెప్పెదను వినుడు.

శ్లో॥ కదాచిత్కేశికీతీరే దుష్టబుద్ధిరితీశ్రుతః ।

కశ్చిత్కృతినచిత్తోఽస్తి నిర్గుణోమానవాధమః॥

తా॥ ఒకానొక కాలమందు కౌశికీనది ఒడ్డున సుగుణములు లేని మనుష్యుఁ డుండెను దుష్టబుద్ధియను పేరుగల యొకానొక దుర్మార్గుఁడు కలఁడు.

శ్లో॥ విద్యాహీనోదరిద్రశ్చ నిత్యంచరతివత్తనే ।

ఏవంవిధోఽప్యసౌమూఢో ధనార్జనముపాయవిత్॥

తా॥ మూఢుడైన యీగుప్తబుద్ధి యనువాఁడు విద్యాధనములు లేని వాడై నను ధనమును సంపాదించు నుపాయమును మాత్రము తెలిసినవాడై ధనసంపాదన నిమిత్తము ప్రతిపట్టణమందు దిరుగుచుండెను.

శ్లో॥ అన్యాయోపార్జితవిత్తం గోటిధ్వయముపేయువాక్ ।

దానధర్మవిహీనస్స స్త్రీవ్యార్జనపరోభవత్॥

తా॥ అదుష్టబుద్ధియనువాఁడు అన్యాయముగా రెండుకోట్ల ద్రవ్యమును సంపాదించిన్ని, దానధర్మములను చేయుటయందాసక్తి లేకనే యింకను ద్రవ్యమును సంపాదించుటయందే యభిప్రాయము కలవాడై యుండెను.

శ్లో॥ దేవతారాధనం లోకే మూఢాః తుర్వంత్యపండితాః ।

సత్యనారాయణం దేవం యజంతపరమాద్భుతమ్॥

తా॥ మూఢులు జ్ఞానములేక లోకములో దేవతారాధనము చేయుచున్నారు ఈ సత్యనారాయణుని పూజించుట చాల ఆశ్చర్యముగా నున్నది.

శ్లో॥ బుద్ధిహీనాశ్చ తేనర్వే ద్రవ్యంవ్యర్థంత్యజంతిహి ।

దేవతారాధనేనైవ ధనప్రాప్తికథంభవత్॥

తా॥ ఈ వదేతతారాధనము చేయు మూఢులందఱు జ్ఞానములేక ద్రవ్యమును

వృధాగా వ్యయము చేయుచున్నారు. ఈదేవతారాధనము వల్ల ధనలాభము ఎట్లు కలుగును.

శ్లో॥ భూయానుస్సర్వలోకాశ్చ ధనవంతస్తథాసతి ।
మయాపూజాకృతాకస్య దేవస్యసద్వృథంసదా॥

తా॥ దేవతాపూజలవల్ల ధనము కలిగేయెడల లోకములన్నియు ధనము గలవియే యగును. నేను ధనవంతుడనగుటకు నేనేదేవుని పూజను బాగుగా చేసితిని.

శ్లో॥ త్వయాచారాధితస్సత్యం సత్యనారాయణప్రభుః ।
దదాతిధనమేతత్తై నోచేద్ద్రవ్యంకథంభవేత్॥

తా॥ నీచేత సత్యనారాయణమూర్తిః పూజించబడియె? ఈ ధనమును కలుగజేసినాడు అట్లు కొనియెడల నీకు ద్రవ్యము యెట్లుకలుగునని యన్నట్లయితే.

శ్లో॥ పశ్యామిసత్యమాహాత్మ్యం మద్విత్తంనాశితంయది ।
దుష్టబుద్ధికరోతీతి సత్యహేళనమస్వహమ్॥

తా॥ ఆసత్యనారాయణమూర్తిః నాద్రవ్యమును నశింపజేసి నట్లయితే అతని మాహాత్మ్యము చూచెదనని దుష్టబుద్ధి ప్రతిదినము సత్యనింద చేయుచుండెను.

శ్లో॥ ఏతస్మిన్నంతరేదుష్ట బుద్ధేర్నైతిరథాభవత్ ।
వాణిజ్యార్థంససైన్యోహం వ్రజామివిషయాంతరమ్॥

తా॥ ఈవిధముగా సత్యదేవుని హేళనచేయుకాలమందు సపరివారము దేశాంతరమునకు వతఃకము కొఱకు వెళ్ళవలయునను బుద్ధి దుష్టబుద్ధికి కలిగినది.

శ్లో॥ ఇతినిశ్చిత్యమనసా ప్రయాణమకరోత్తదా ।
వృథాభాన్భరవాహంశ్చ శకటాన్విత్తపూరితాః ।
వివిధాకరత్నసంఘాతాః ఆదాయానంతధీరయమ్॥

తా॥ ద్రవ్యము సంపాదించుటయందే బుద్ధిగల యాదుష్టబుద్ధి యీప్రకారము మనస్సుచే నిశ్చయించినవాడై తత్త్వణమందే బఱువు మోయగల యెద్దులతోను బండ్లతోను అనేక రత్న సమూహములను తీసికొని దేశాంతరములనుగూర్చి ప్రయాణమాయెను.

శ్లో॥ విక్రియసర్వరత్నాని తత్రతత్రమహాంత్యసా ।
అమితంద్రవిణంప్రాప్య పరానందమవాప్నుయాత్॥

తా॥ ఈదుష్టబుద్ధి గొప్ప వెలగల యారత్నములను అచ్చటచ్చట విక్రయించినవాడై అందువలన విస్తార ధనమును బొంది మిక్కిలి సంతోషించెను.

శ్లో॥ ఏతస్మిన్నంతరేతత్ర కశ్చిద్బ్రాహ్మణస్తమః ।

వ్రతంచసత్యదేవస్య చకారమతిమాన్సుచిః॥

తా॥ వర్తకము కొఱకు దేశాంతరము తిలుగుకాలమందచ్చట ఒక నొక బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుడు జ్ఞానముగలవాడై పరిశుద్ధుడై సత్యనారాయణమూర్తియొక్క వ్రతమును జేసెను.

శ్లో॥ వ్రతంద్రష్టుమనాహూతాః కేచిదాయాంతిమందిరం ।

ఆహూతాః కేచిదాయాంతి పారమార్థికయాధియా॥

తా॥ ఆబ్రాహ్మణుని గృహమునకు సత్యనారాయణ వ్రతమును జూచుటకై కొంతమంది పిలువబడినవారై కొంతమందిపిలువబడినవారై కపటములేని బుద్ధితో వచ్చుచుండిరి.

శ్లో॥ ప్రార్థితోదుష్టబుద్ధిస్తు నాయాతిసపదిద్విజాః ।

అనాగతోఽపిసత్యస్య హేళనంకృతవానితి॥

తా॥ ఈదుష్టబుద్ధి యబ్రాహ్మణునిచే ప్రార్థనపూర్వకముగా పిలువబడియు వెళ్ళకపోయెను. అవ్రతమునకు వెళ్ళకపోవడమే గాకుండ నీప్రకారము సత్యదేవునియొక్క పూజనుగుఱించి నిందకూడా చేసినవాడాయెను.

శ్లో॥ ఆపయోరంతరంగహిత్యా లజ్జామస్యతిమూఢధీః ।

మామప్ర్యాహూతవాన్మూఢః కింపక్ష్యేకాలవక్రతామ్॥

తా॥ ఈబ్రాహ్మణుడు నేను ధనికుడను తాను దరిద్రుడను విచారణలేని బుద్ధిగలవాడై సిగ్గును విడనాడి నన్నుకూడా పిలచిన వాడాయెను ఆహాపీమికాలముయొక్క మహిమయని నిందించినవాడు.

శ్లో॥ శిరసశ్చాలనంకృత్వా స్వదేశగమనంప్రతి ।

ప్రేషయామానతాసర్వాః ఫ్రైన్యాః ధనసమన్వితాః ॥

తా॥ ఈ బ్రాహ్మణుని పొగరిట్లున్నదాయని తలనుపంకించి వెంటనే తననే నలను, ధనముతోకూడా తనదేశమునకు ప్రయాణముచేసెను.

శ్లో॥ కాంతారమార్గమధ్యేతు దస్యవోదదృశుర్ధనమ్ ।

తాస్తాత్వాసర్వరత్నాని గృహీత్వాతదనంతరమ్॥

తా॥ తర్వాత మార్గమధ్యమందున్న యడవియందు దొంగలు యీధనమును జూచి నేనలను కొట్టి ధనమును తీసికొని.

శ్లో॥ దుష్టబుద్ధింప్రగృహ్యథ బబంధుఃకంఠపాదయోః ।

సమ్యక్సంతాడ్యతంత్యక్త్వా యుయుశ్చోరాయథాగతమ్॥

తా॥ తర్వాత దుష్టబుద్ధినిపట్టి మెడకు కాళ్ళకు అంటకట్టినవారై విశేషముగా దెబ్బలుకొట్టినవారై పిమ్మట యథాస్థానమును గుఱించి చోరులు వెళ్ళిరి.

శ్లో॥ ఏకాకీనిధకానోభూత్వా మనసేతివ్యచింతయత్ ।

సత్యపూజామదృష్టాఽహ మనాదృత్యత్వరాన్వితః ।

స్వదేశగమనంకృత వాంస్తస్మాద్దుఖంప్రజాయతే ।

ఇతినిశ్చిత్యమనసా శపథంకృతవాంస్తదా॥

తా॥ ఆచోరులు పారిపోయినతర్వాత ధనము పోయినవాడై ఒంటరిగా నరణ్యమందుండి యిట్లుగా పలికెను. నేను సత్యదేవుని పూజను జూడక స్వామిని తిరస్కరించినవాడనయితిని అందువలన నిట్టిదుఃఖము సంభవించెనని నిశ్చయించి ఒకానొక ప్రతిజ్ఞను జేసెను.

శ్లో॥ మత్త్రైన్యగమద్ధనంసర్వం పునరాగత్యమాంవిశేత్ ।

తదావితానుసారేణ పూజయిష్యామిమాధవ॥

తా॥ ఓవిష్ణుమూర్తి! యెప్పుడు నానేనయున్నాను, నాధనము యావత్తును తిరిగి నాకు చేరునో తక్షణము నాసంపత్తునకుఁ దగినటులు మీపూజను చేయుదునని దుష్టబుద్ధియనువాడు పలికెను.

శ్లో॥ ఇతిప్రార్థనతోదేవో దస్యపాదాన్బబంధసః ॥

తా॥ ఈప్రార్థనము ప్రార్థింపబడిన పిమ్మట సత్యనారాయణమూర్తిఁ దొంగలయొక్క పాదములు కట్టివేసెను.

శ్లో॥ అస్మాకంపాదచలనం కిమథకంఠనశ్యేతిస్వయం ।

ఇతిచింతాంసమాపన్నా దదృశుర్ధనపేటికాః॥

తా॥ దొంగలు చెప్పచున్నారు మాకు కాళ్లు కదలుటలేదు. కారణము లేకుండా యెందుకై నశించుచుండెను. అని యీలాగున దుఃఖమును బొందినవారై ధనముగల పెట్టెలను జూచిరి.

శ్లో॥ తాసువృశ్చికసర్పాశ్చ స్థితాబుసబుసాయితాః ।

పేటికాస్థధనంసర్వం చిత్రమంతరధీయత ॥

తా॥ ఆపెట్టెలయందుండు ధనము అంతర్ధానమై యుండెను. ఆపెట్టెలయందు తేళ్ళు, పాములు బుసబుసయని ధ్వనిచేయుచున్నవై యుండెను. ధనమంతయు ఆశ్చర్యము కలుగునట్లు కనపడకపోయెను.

శ్లో॥ కిమిదంకస్యమాహాత్మ్యం మనోవాచామగోచరం ।

ధనిన స్తస్యసామర్థ్య మితిచక్రీర్వినిశ్చయమ్ ।

తా॥ ఇదియేమి, మనోవాక్కులకు చెలియని మాహాత్మ్యము యెవరిదియని విచారించి యీమాహత్త్య ధనాధిపతియైన దుష్టబుద్ధియొక్క సామర్థ్యమనినిశ్చయించిరి.

శ్లో॥ వింద్రజాలికవిద్యాయాం సుదృఢస్పధనీకిల ।

అస్మాభిర్బహుధాపూర్వం మామూభిజ్ఞఇతిశ్రుతః॥

తా॥ దుష్టబుద్ధియనువాఁడు యీద్రవ్యమున కధిపతి. ఇతఁడు ఇంద్రజాల విద్యయందు సమర్థుడని పూర్వకాలమందనేక మారులు మాచేత వివరించినవాఁడు.

శ్లో॥ ద్రవిణాంత్యిత్వరోవేత్తి ప్రాణాఃకంఠగతాఃఖలు ।

ప్రాణా స్తిప్తంతిచేద్రవ్యం సుసంపాద్యంపునఃపునః॥

తా॥ ఆహా ! ద్రవ్యమును దేవుఁడెఱుంగును. ప్రాణములు పోవుచున్నవి. ప్రాణములున్నట్లయితే ద్రవ్యమును సుఖముగా తిఱిగి సంపాదించవచ్చును.

శ్లో॥ ఇతినిశ్చిత్తమనసా దుష్టబుద్ధేర్దదుర్ధనమ్॥

తా॥ ఈప్రకారము నిశ్చయించి ఆధనమును దుష్టబుద్ధికిచ్చిరి.

శ్లో॥ పునర్లభాధనంసర్వం తత్రైవబహుభక్తితః ।

సత్యనారాయణందేవం పూజయిత్వా యథావిధి ।

దుష్టబుద్ధిస్తుసంతుప్తః స్వస్థచిత్తోఽభవత్తదా॥

తా॥ అప్పుడు ఈదుష్టబుద్ధియనువాఁడు తిఱిగి యాధనమును బొంది అరణ్యమందే శాస్త్రప్రకారము సత్యనారాయణ వ్రతమును జేసి సంతోషయత్తుండై యుండెను.

శ్లో॥ తతఃప్రయాణంకృతవాః దుష్టబుద్ధిర్మహాసీ ।

శకశుష్కమాదాయ తదాస్వనగరంపృతి॥

తా॥ పిమ్మట గొప్పధనికుడైన దుష్టబుద్ధి బండ్లతో ధనము తీసికొని తనపట్టణమునుగూర్చి ప్రయాణమును జేసినవాడాయెను.

శ్లో॥ గచ్ఛన్నాగ్రేదదర్శాసౌ వగాధాంమహతీంనదీం ।

తర్తుకామోదుష్టబుద్ధి స్సమానీయత్వరాన్వితః॥

తా॥ ఆదుష్టబుద్ధి వెళ్ళుచూ మార్గమధ్యమందు లోతైన గొప్పనదిని జూచి దాటవలయునని కోటిక గలగి తొందర గలవాడై ధనమునుదీసి.

శ్లో॥ శకటస్థంధనంసర్వం నావ్యామారోపయత్తతః ।

సయ్యచబంధుభిస్సార్థం నావమారుహ్యగచ్ఛతి॥

తా॥ ధనమును బండ్లనుండి తీసి పడవయందుంచి తానును బంధువులతో కూడ పడవనెక్కి వెళ్ళుచుండెను.

శ్లో॥ ఏతస్మిన్నంతరేతత్ర సత్యనారాయణఃప్రభుః ।

జిజ్ఞాసుస్తప్యహృదయం వృద్ధబ్రాహ్మణరూపధృత్॥

తా॥ నావయందు ధనమునుంచి దాటుకొలమందు సమర్థుడయిన సత్యదేవుడు దుష్టబుద్ధియొక్క మనస్సును తెలిసికొను నిచ్చకలిగి ముసలి బ్రాహ్మణ రూపమును ధరించినవాడై.

శ్లో॥ తందృష్టాదుష్టబుద్ధింస మధురంశ్లక్షమబ్రవీత్ ।

బ్రాహ్మణోహందరిద్రశ్చ సత్యనారాయణవ్రతమ్ ।

కర్తుకామోఽస్మిహేదుష్ట తదర్థమహమాగతః ।

మహ్యమిచ్ఛానుసారేణ దేయంకించిధనంత్యయా॥

తా॥ ఆముసలి బ్రాహ్మణుడైన సత్యదేవుడు దుష్టబుద్ధిని జూచి యీదిగువ వాక్యమును ఇంపుగా మృదువుగా బలికెను. అది యేమనగా నేను బ్రాహ్మణుడను ధనములేనివాడను. సత్యనారాయణ వ్రతమును జేయవలయునను కోటికగలవాడను ఓరుప్రక్కా ! తాదీనుటకన్న పరులకిచ్చుట యెక్కువ ఫలము గనుక ఆకోటికను తీర్చుకొనుటకు వచ్చిన నాకొంతు కొంచెము ధనము నిమ్ము.

శ్లో॥ కించిన్నాత్రేణసంతుష్టో యాస్యేహమవిలంబితం ।

త్వద్వ్రతేనధనేనైవ కరిష్యేవ్రతము త్తమత్॥

తా॥ ఓ దుష్టుబుద్ధి ? నీవిచ్చుధనముచే నాకు సంతృప్తికలుగునో లేదో యీ ధనము నింకొకరికిగ వ్యయపఱచెదనేమో యను సందేహమువలదు. నీవిచ్చినంతతో సంతోషించి దానిచే సత్యవ్రతమును త్వరలో చేసెదను.

శ్లో॥ వ్రతేనతుష్టోభవవాం స్తవశ్రేయోవిధాన్యతి ।

ఇత్యుక్తవంతం తంవిప్రిం దుష్టుబుద్ధిఃప్రహస్యచ ।

ఇదాసీంనా స్తిమేవిత్తం గచ్ఛగచ్ఛద్విజోత్తమ ।

తతోవిప్రిస్తదాకర్ణ్య విస్మితస్తంజగాదహ॥

తా॥ ఈ ధనము గ్రహించి నేజేయు సత్యవ్రతముచే భగవంతుఁడు సంతోషించి నీకు మంచిన గలుగజేయునని చెప్పిన యాముసలి బ్రాహ్మణునిగూర్చి నవ్వి హాస్యముచేసి ఓ బ్రాహ్మణుఁడా! యిప్పుడు నావద్ద ధనములేదు. వెళ్ళు వెళ్ళుమని కఠినముగా పలికెను. పిమ్మట బ్రాహ్మణుఁడా వాక్యమును విని యేమి యిదు ప్పుఁడు ధనముండగా లేదని వచించినాడను నాశ్చర్యముగలిగి తిరుగ నుత్తరమిచ్చెను.

శ్లో॥ శకలేధనమాదాయ చాగతోఽసిధనాధిక ।

ఇమాంనదీంతర్తుకామో నౌకయాదృఢయాఽధునా ।

తదర్థపేటికానావ్యాం నిక్షిప్తాఃపశ్యతోమమ ।

నా స్తితివచనం కష్టం తేనార్హతిభవాన్ధి॥

తా॥ ఓ ధనమదాంధుడా ! ధనమును బండ్లతోతెచ్చి నదిని దాటుటకు నేను చూచుచుండగా పడవయందుంచిన దానిని లేదని చెప్పటం యెంతకష్టము? నీవు ధనవంతుడగుటచే దానము చేయుటకు తగినవాడవు.

శ్లో॥ దేశికాలేచపాత్రేచ దత్తమక్షయమశ్నుతే ।

పాతోఽహంబ్రాహ్మణోరిక్తః పూర్ణిమాతిథిరుత్తమా॥

తా॥ యోగ్యమయిన దేశమందు కాలమందు నిచ్చుధనము సంపూర్ణభరితము నిచ్చునను న్యాయముకలదు. కనుక నేను దరిద్రుఁడనగు బ్రాహ్మణుఁడ నగుటచే దాన పాత్రుఁడను. శ్రేష్ఠమయిన పూర్ణిమాతిథియగుటచే కాలముకూడ యోగ్యమైనదిగదా.

శ్లో॥ త్వద్దత్తేనకరిష్యామి సత్యనారాయణవ్రతం ।

సర్వంధనంనయాచేఽహమల్పాన్యేష్ఠీతిరుత్తమా॥

తా॥ నీవు దానముచేసిన ధనముచే సత్యనారాయణ వ్రతమును జేసెదను. ధన

మంతయు నాకక్కరలేదు. కొద్ది ధనము చేతనే మిక్కిలి సంతోషించెదను.

శ్లో॥ రూపికాంవాతద్ధర్మంవా దేయంవాకణికాపివా ।

నోచేద్యచ్చామితేస్వస్తి స్యాదన్యాయాచయామ్యహమ్॥

తా॥ ఒక రూపికనో, అర్థరూపికనో, పావలానో యిప్పింపుము. అదియు లేదంటివేని నీకు మంగళముగలుగుగాత నే న్యునియాచించెద.

శ్లో॥ తత్తోదుష్టజనోమత్తో హేలయాతంప్రహస్యచ ।

విప్రవేషధరశ్చోర స్త్వధనంహర్తుమాగతః॥

తా॥ బ్రాహ్మణుఁడీరీతిని పలికిన పిదప ధనముగల దుష్టబుద్ధి నిర్లక్ష్యముచే హాస్యముచేసి బ్రాహ్మణవేషముచే ధనము నపహరించుటకు వచ్చినావాడేమియని పలికెను.

శ్లో॥ మర్మధేదకవాక్యంహి దుష్టబుద్ధిరువాచహ ।

నిష్ఠురంచవచశ్శ్వాత్వా సత్యనారాయణప్రభుః ।

నవీనరోషసంయుక్త శ్శశాపకతినంతదా॥

తా॥ పిమ్మట మర్మములనుభేదించునట్టి దుష్టబుద్ధియొక్క కఠినవాక్యమునువిని సమర్థుఁడయిన సత్యనారాయణమూర్తి యిదివరలో నశించి తిరిగి యీవాక్యమువల్ల సంకురించిన నూతనమయిన కోపము గలిగి కఠినముగ శాపమిచ్చెను.

శ్లో॥ దుష్టబుద్ధేఽతిమూఢ స్త్వం తవకష్టంభవత్స్వితీ ।

ఏవముక్త్యాతతశ్శీఘ్రం బ్రాహ్మణఃకించిదంతరః॥

తా॥ ఓ దుష్టబుద్ధీ! నీవు మూఢుఁడవు. ఇట్లు హాస్యముచేయుటచే నీకఠికష్టం గలుగుగాత అని శాపంబిచ్చి పిదప త్వరగా కొంచెము దూరము వెళ్ళి చాటుననున్న వాఁడాయెను.

శ్లో॥ నిర్గతేబ్రాహ్మణేసద్యో నౌర్మమజ్జజలేఽదృతమ్ ।

దుష్టబుద్ధిర్వేణుదండల సమాలంబ్యశనైశ్శనైః ।

నిమజ్జోన్మజ్జ్యత త్తీర మావిశద్ద్విజన త్తమాః॥

తా॥ అబ్రాహ్మణుఁడు వెళ్ళినతోడనే పడవ మునిగెను. దుష్టబుద్ధిమాత్రము పడవతీయు వెదురును తిసికొని మునుగుచు తేలుచు నదియొడ్డు చేరెను.

శ్లో॥ విలప్యబహుధాతత్ర మూర్ఛాప్రాప్యస్మృతింతదా ।

అనశ్చిష్టోఽహమేకోవో సర్వంద్రవ్యంబలంసమం ।

నౌకయాసహతోయేఽధః ప్రావిశస్మమకాగతిః॥

తా॥ ఆనదీతీరమందు క్రిందపడి విలపించి దేహస్మారకము తప్పినవాడై కొంత తడవునకు తెలివితెచ్చుకొని, నేనొక్కడను మిగిలితిని. ధనము బలము పడవతోగూడ నొక్కమారు నదినుందు మునిగెను. నాకుదిక్కెవరని విచారించెను.

శ్లో॥ అహమేవంగృహంగత్వా కింభోష్యేసుఖము త్రమమ్॥

తా॥ ఈజగమున ధనమునుబట్టియే భార్యపుత్రాదు లుపచారములు చేయుదురు, గాన అట్టి ధనమునువిడిచి గృహమునకు వెళ్ళిన యేమి సుఖమునుభవించెదను.

శ్లో॥ హతాతతా తేతిరుదస్కరాభ్యామురస్సమావిధ్యపపాతభూమా ।

మూర్ఛాంగతోధప్రితపద్యసంజ్ఞామేవంవదన్సోకమవాపమూఢః॥

తా॥ మూఢుడయిన యాదుష్టబుద్ధి యంత యాపత్కాలమందయిన భగవంతుని తలచక నాయనా యనియే తలచుకొనుచు, చేతులచే నెత్తిని బాదుకొనుచు, నేడ్చుచు భూమిపైబడెను. అట్లు మూర్ఛిల్లి కొంత తడవునకు మేల్కొంచి యీదిగువ నువహరించు రీతిగ దుఃఖమును జెంచెను.

శ్లో॥ అదన్కుదన్నం కృపణేనవృత్వా పిబన్యవాగూంలవణేనహీనాం ।

శ్రమేణాచిత్తంసముపార్జితం యత్తదద్యసంప్రప్తకూలదైవాత్॥

తా॥ ఆవాక్యములేవి యనిన దీనవృత్తిచే నతిథిపూజాదికము లేక నిందితమైన యన్నము భుజించి ఉప్పులేని గంజిత్రాగి కష్టముచే నార్జించిన ధనము నేటికి దైవానుగ్రహముదప్పి నశించెను.

శ్లో॥ మజ్జిష్యేఽజలేత్వద్య కింగృహంకిమువల్లభా ।

లజ్జాంహిత్యాగృహంగత్వా కింకరోమితతఃపరమ్॥

తా॥ నేనిప్పుడు జలపాతముచే మరణమునొందెదను. ధనము లేనిచో భార్యగృహగులుండియు వైహికప్రయోజన మేమియులేదు. సిగ్గునువిడిచి ధనహీనుడనై యిల్లుచేరి పిదపచేయుపనియేమి.

శ్లో॥ ఏవంచితయత స్తస్య మతిరాసీత్తదోత్తమా ।

యాచ్ఛార్థమాగతోవిప్రో మయాసమ్యక్ప్రతారితః॥

తా॥ ఇట్లు విచార సాగరమందు మునుగుచు తేలుచున్న దుష్టబుద్ధికి ఆసము

ద్రోము దాటుటకు తెప్పవలె నొకయుపాయముతోచినది. అది యేమనిన, యిది వఱలో యాచించుటకై వచ్చిన వేదపారగుడగు బ్రాహ్మణుని నేను మిక్కిలి తిరస్కరించితిని.

శ్లో॥ తస్మాదేతన్నహద్దుఃఖం జాతంతత్రానసంశయః ।

విప్రవేషధరోనూనం సత్యనారాయణప్రభుః ।

బ్రహ్మవాశంకరోవాన్యా నోచేదేవంభవేత్కథమ్॥

తా॥ అబ్రాహ్మణుని తిరస్కరించిన మూలముగ యిట్లు గొప్పదుఃఖము కలిగినది. ఈబ్రాహ్మణురూపుడగువాడు సత్యనారాయణమూర్తియో, బ్రహ్మయో, సాంబమూర్తియాయై యుండవలయును. లేకున్న యిట్లు పలికిన వెంటనే కష్టమెట్లు గలుగును.

శ్లో॥ తదన్యోబ్రాహ్మణఃకర్తుం నశక్నోతిసంశయః ।

అతస్తంతరణంయామి వాంఛితార్థప్రదోభవేత్ ॥

తా॥ అట్లు బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులలో నొకరుగాకున్న నితర బ్రాహ్మణుడెట్లు కష్టము కలుగజేయుటకు సమర్థుడౌకాడు. సంశయములేదు. కాన కోటిస కోటికలిచ్చు నాబ్రాహ్మణుని రక్షింపుమని వేడెడను.

శ్లో॥ త్నమస్వచాపరాధంమే యదుక్తంతవసన్నిధౌ ।

ఏవముక్త్యాపునర్నత్యా మహాశోకాకులోభవత్ ॥

తా॥ ఇట్లు మనస్సున నూహించినవాడై పిదప యిదివరలో నీవద్ద పలికిన దోషపు పలుకును, త్నమింపుమని పలికి తిరిగి నమస్కరించి మిక్కిలి దుఃఖముచెంచెను

శ్లో॥ తత్క్రాంతరేమహావిప్రో హ్యవిరాశీర్ధసన్ముఖః ।

ప్రోవాచవచనంవిప్రో విలపస్తంధనాధిపమ్॥

తా॥ అంతలో నాబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుడు నవ్వుచు ప్రత్యక్షమాయెను. అట్లు ప్రత్యక్షమయి దుఃఖించుచున్న దుష్టబుద్ధినిగూర్చి ఈ దిగువరీతిగా వచించెను.

శ్లో॥ మారోదీశ్రుణుమద్వాక్యం మమపూజాబహిర్ముఖః ।

మామవజ్ఞాయదుర్భుధే లబ్ధవాద్యుఃఖమిదృశమ్॥

తా॥ ఓదుష్టబుద్ధీ ! నీవు దుఃఖించకుము. నామాటనువినము. పూజచేయుక నన్నవమానించుటచే నీకిట్టికష్టములు సంభవించెను.

శ్లో॥ వ్రతంకర్తుం పతిజ్ఞాయ గృహంగత్వా తతఃకురు ।

సత్యనారాయణం దేవం మాంవిద్ధి కరుణానిధిమ్॥

తా॥ వెంటనే సత్యనారాయణవ్రతము చేసెదనని పతికితివి గాన ఈవ్రతము మిగ్గుహంబున జరుపుము, నన్ను దయాసముద్రుడైన సత్యదేవునిగ నెఱుంగుము.

శ్లో॥ త్వదభిప్రాయమాజ్ఞాతుం ప్రాదుర్భూత్వా సమాహితః ।

ఏతత్సర్వమహంకుర్వే మదన్యో బ్రాహ్మణోనహి॥

తా॥ నేను నీమనోగతమగు నభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు పుత్రత్వమై నారూపమును తెలియపర్చక గంభీరుడనైయుంటిని. ఈసమస్తమయిన కార్యజాతమును నేనేజేయుచున్నాను. నారూపము బ్రాహ్మణరూపముగా తెలిసికొనుము.

శ్లో॥ అజ్ఞాత్వామమమాహాత్యై మనుభూతంత్యయాధునా ।

తచ్చుత్వా భగవద్వాక్యం స్తోత్రంచ క్షేప్రహృష్టధీః॥

తా॥ ఓ దుష్టబుద్ధి ! నామహత్తును తెలికొనలేక యిట్టికష్టముల ననుభవించి తివరి పటకఁగా నావాక్యమును విని సంతోషము కలవాడై స్తోత్రముచేసెను.

శ్లో॥ నౌరున్మమజ్జనబలా సధనాతత్తణా త్తతః ।

దుష్టబుద్ధిస్తదాదాయ బలంద్రీవ్యంగృహంయయా॥

తా॥ స్తోత్రము చేసిన వెంటనే బలముతో ధనముతోగూడ నావతేరిను. దుష్టబుద్ధి నేనను నావను తీసికొని యింటికి వెళ్ళెను.

శ్లో॥ అత్యుత్సాహమనస్కుస్కౌ వ్రతంచ క్షేయథావిధి ।

నిరోగంశుభమాయుష్యం సధనంప్రాప్తవాన్సుఖమ్॥

తా॥ మిక్కిలి సంతోషముతో యింటివద్ద సత్యనారాయణవ్రతము యథావిధిగచేసెను. అట్లుచేయుటచే ధనము సమృద్ధిగలవాడై రోగము లేకుండ నూఱు సంవత్సరము లాయస్సుకలిగి సుఖమనుభవించెను.

శ్లో॥ పక్షేపక్షేవ్రతంచ క్షే సానందోభక్తిసంయుతః ।

తదాదిదుష్టబుద్ధిస్తు సుబుద్ధిరితివిశ్రుతః ।

ఇహలోకేసుఖంభుక్త్వా సకళత్రస్సపుత్రకః॥

తా॥ అది మొదలు దుష్టబుద్ధి ప్రతిపక్షమందు భక్తియుక్తమైన యానందముతో సత్యనారాయణ వ్రతమును జేసెను. అట్లు చేయుటచే దుష్టబుద్ధియనువాడు పూర్వ

నామమువదలి సుబుద్ధియను పేరును బొందెను. ఈభూలోకమందు భార్యాపుత్తులతో సమస్తసుఖముల ననుభవించెను.

శ్లో॥ సురపతివరలోకే దేవతాసుందరీణాం । కుచతటపరిఘట్టేనూన
దక్షప్రవక్ష్యోః । సకలసురమునీద్రైస్సేవ్యమానస్సభాయాం ।
సకృతస్సకృతభోగా నైవరాజస్యభుజ్యైః॥

తా॥ దేహానంతరము స్వర్గలోకమందు దేవతాస్త్రిలతో సంభోగముగలవాడై సమస్తమునులచే సేవించబడువాడై తానుచేసిన పుణ్యములచేత దేవలోకమందు దేవేంద్రభోగము ననుభవించెను.

ఇత్యప్తమోఽధ్యాయ స్సమాప్తః.

—♦ అథ నవమోఽధ్యాయ ప్రారంభః. ♦—

సూతః॥ శ్లో॥ అథాన్యత్సంప్రవక్ష్యేమి సత్యనారాయణప్రభోః ।
మాహాత్మ్యంసర్వపాపఘ్నం వక్త్రాణాంశ్రుణ్వతామపి॥

తా॥ ఇటుపిమ్మట చెప్పవారలకు, వినువారలకు సమస్తపాపములను నశింప జేయు సమర్థుడగు సత్యనారాయణమూర్తియొక్క మఱియొక మహిమను జెప్పెదను

శ్లో॥ అవంతికానామపురీ కాచిదస్తిమహీతలే ।
సర్వసంవత్సమాయుక్తా సర్వసౌభాగ్యసంయుతా॥

తా॥ ఓ శౌనకాదిమునులారా ! భూతలమందు సమస్త సంపత్తులుగలదై సమస్త మంగళములు గలిగినట్టి యవంతియను నొక పట్టణముగలదు.

శ్లో॥ స్వాశ్రమానారయుక్తానాం బ్రాహ్మణానాంవివేకినాం ।
క్షత్రియాణాంవిశుద్ధానాం సీతీశాస్త్రానుగామినాం ।
ఆథఃకృతకుబేరాణాం వైశ్యానాంధనసంపదా ।
బహ్మశుశ్రూషణధియాం శూద్రాణాంశుద్ధచేతసాం ।
ఏతేషాంస్థానభూతాయాం పుర్యామాస్తేపత్రవతా॥

తా॥ తమతమ యాశ్రమచార సంపన్నులయిన వివేకీలగు బ్రాహ్మణులకును, సీతీశాస్త్రము ననుసరించి నడుచు పరిశుద్ధులయిన రాజులకును, విశేష ధనసంపత్తు

గలవారై కుబేరుని తక్కువగా చూచెడు కోమట్లకును, చిత్రశుద్ధిగలిగి బ్రాహ్మణ పరిచర్యయందాసక్తిగల బుద్ధిమంతులగు శూద్రులకును యిట్టి నాలుగు వర్ణములకు నునికిపట్టయిన యా యవంతియును పట్టణమందొకానొక ప్రతివ్రతయైన శ్రీకలదు

శ్లో॥ కౌముదీతిప్రసిద్ధాఖ్యా కౌముదీపమనోరమా | పుణ్యశీలాదయా
మూర్తిః కాచిత్యాస్సద్వివశిక్కుతా | విష్ణుపూజాపరానిత్యం శివ
పూజాపరాసతీ | మాతాపితృవిహీనాచ పుత్రసోదరవజ్జతా |
అనింద్యకర్మణాకాల యాపనంక్రియతేసదా ||

తా॥ ఆప్రతివ్రతయైన శ్రీ కౌముదియును నామముచే ప్రసిద్ధిగలదై నామ మునకు సార్థముగా వెన్నెలవలెనే ఆహ్లాదము చేయునదై పవిత్రమైన స్వభావము గలదై దయాయుక్తురాలై, ప్రతివ్రతయై యొకానొక వత్సకుని కుమారతేజయైన శివవిష్ణురాధన యుక్తురాలై తల్లిదండ్రులులేనిదై పుత్రులును అన్నదమ్ములునుకూడ లేనిదై యాపట్టణమందుండి దూషితముగాని పనుల నాచరింపుచు సర్వకాలము గడుపుచుండెను.

శ్లో॥ జన్మాంతరకృతాత్సపా ద్బ్యవైధవ్యసంయుతా |
శ్వశూశ్వశురహీనాచ దేవరాదివివర్జితా॥

తా॥ ఇంక నెట్టిగుణములు కలదంటిలేని పూర్వజన్మమున సంపాదించిన పాప మువల్ల బాల్యమండే వైధవ్యమును బొందినదై అత్తమామలు లేనిదై, మఱుదులయిన లేనిదై యుండెను.

శ్లో॥ తథాపిలోకేమహతీ పుణ్యాత్మాచపతివ్రతా |
గుణాలవాలాసాధ్వీచే త్యాహుర్బుధజనాస్సదా॥

తా॥ అతిగ సమస్త బంధుజనరహితమైనది గనుకనే స్వేచ్ఛావిహారమందు స్వాతంత్ర్యముగలదయినను లోకమందు తన్ను పండితులందఱును మిక్కిలి పతివ్రత, సద్గుణములుగలది, గొప్పస్వభావముగలది, స్వాత్మికగుణముగలదని యెల్లప్పుడు వచించునటులు, ప్రవర్తించెను.

శ్లో॥ ఏవంస్థితేత్రత్రపుర్యాం సత్యనారాయణవ్రతం |
కుర్వతికారయంతివై పుణ్యాత్మానోమహాధియః॥

తా॥ ఇట్లుండగా ఆపట్టణమందు పుణ్యాత్ములయిన పండితులు సత్యనారాయణ వ్రతమును చేయించుట తాముచేయుట మొనలయినవి జరుపుచుండిరి.

శ్లో॥ యేయేకుర్వంతిసత్యస్య వ్రతంవాంఛితసిద్ధిదం ।
తేషాం తేషాంవాంఛితార్థో భవిష్యతితదాతదా॥

తా॥ అట్లు జరుగుకొలమందు యెవరెవరి సత్యనారాయణవ్రతము చేసియుం
డిరో వారివారి కోరికలప్పుడప్పుడు జరుగుచుండెను.

శ్లో॥ ఏవజగతివిఖ్యాతం వత్తాంతంశ్రుణ్వతీసతీ ।
సంతానహీనాజగతి వంధ్యాస్తేలోకవిశ్రుతాః॥

తా॥ ఇట్లు జగమునందు ప్రసిద్ధమైన వ్యాపారమును పతివ్రతయైన యొక
వంధ్యునిన్నుచై లోకమందు సంతానములేనివారు వంధ్య అని చెప్పబడుదురుగదా
యనుకొనెను.

సూతః॥ శ్లో॥ ఏతస్మిన్నంతరేతత్రా బ్రాహ్మణీకాచిదస్తిహి ।
సత్యదేవప్రసాదేన పుత్రరత్నమజీజనత్॥

తా॥ ఇట్లు జలుగుచుండగ నాపట్టణమందొకానొక బ్రాహ్మణ చిన్నదికలదు
ఆమెకు సత్యనారాయణానుగ్రహముచే శ్రేష్ఠుడయిన పుత్రుఁడొకడు కలిగెను.

శ్లో॥ తద్వృత్తాంతంనిశమ్యాసౌ వంధ్యాహరిమధాబ్రవీత్ ।
హేసత్యదేవహేనాథ మమతందదాసిచేత్ ।
మదైశ్వర్యానుసారేణ తవపూజాంకరోమ్యహమ్॥

తా॥ ఆచృత్తాంతము నీ గొడ్డురాలయిన చిన్నది విని విష్ణువునుగూర్చి యీచె
ప్పబోవు ప్రకారము పలికెను. ఓ సత్యనారాయణమూర్తి! ఓ పాలకుడా! నాకు
పుత్రుని కలుగ జేసినయెడల నాసంపదకు తగినటులు మీపూజ చేసెదను.

శ్లో॥ ఇతిసంప్రార్థ్యవచసా వైశ్యపత్నీమువాచహ ।
భోవైశ్యపత్నిత్వంచాపి ప్రార్థయేత్త్యాహపుత్రకమ్॥

తా॥ ఈప్రకారమువంధ్య వాక్యముచేప్రార్థించి సమీపమందున్న యాశో
మతి భార్యను గూర్చి ఓవైశ్యపత్నీ, నీవును కుమారుడు కలుగునట్లు ప్రార్థించుమని
పలికెను.

శ్లో॥ ఇతిహేళనవాక్యేన చోదయామాసతాంశదా ।
తదాకర్ణ్యవచస్తస్యాః పరిహాసనపూర్వకం ।
దదాసిచేజ్జగన్నాథ కరిష్యేవ్రతమద్భుతం ।
ఇతిహేళనయావాక్య ముక్త్వాతూష్ణింబభూవహ॥

తా|| ఇట్లు పరిహాసముచే దిక్కులేని యాకోమితీభాష్యును ప్రోత్సాహపట
చేను పరిహాసయుక్తమయిన గొడ్డారీవాక్యమునువిని ఓ జగన్నాథుడా! పుత్రుఁడు
కలిగిన యెడల సత్యనారాయణవ్రతము చేసెదనని పరిహాసముగా పలికి యూర
కుండెను.

శ్లో|| తావన్నాత్రేణసంతుప్త సత్యనారాయణప్రభుః ।

స్వప్నకాలేతయాసార్థం సంగతింకృతవాకపారిః॥

తా|| సర్వసమర్థుడయిన సత్యనారాయణమూర్తిఁ ఇట్లు పరిహాసముచే పా
ర్థించిన మాత్రముననే సంతోషము కలిగినవాడై స్వప్నమందా శ్రీతో సంగమును
సలిపెను.

శ్లో|| ప్రాతరుత్థాయసానారీ జ్ఞాత్వాతత్స్వప్నచేష్టితం ।

కిమిదంమహదాశ్చర్యం స్వప్నచేష్టాభయంకరీ॥

తా|| ఆశ్రీ నూర్యోదయకాలమున లేచినదై స్వప్నమందు జరిగిన వృత్తాంత
మును చెలిసికొని యిదియేమి, గొప్పయాశ్చర్యముగ నున్నది. స్వప్నవ్యాపారము
బహుభయంకరముగా నున్నదేయని యనుకొనెను.

శ్లో|| గర్భోత్పత్తిర్భవేన్నూనం తదాతుమమకాగతిః ।

పరలోకభయంనాస్తి త్విహలోకభయంభవేత్ ॥

తా|| ఈ స్వప్నచర్యచే నిశ్చయముగా గర్భముకాగలదు. అట్లు గర్భవతి
నయినప్పుడు నాకు గతియేమి? సాక్షాత్తుగా శ్రీహరివల్ల నిష్టికార్యము గలిగినప్పుడు
పరలోకమందు భయములేదుగాని, యిహలోకమందు తప్పక భయము కలుగును.

శ్లో|| ఏకాక్షేనీవిభర్తాహం సర్వబంధువివర్జితా ।

అపనాదార్ణవతర్తు మశక్నోమిరమాపతే॥

తా|| ఆవిధముగా వాలోచించి ఓవిష్ణుమూర్తీ! పెనిమిటిలేనిదానదై సమస్త
బంధువులులేని నేనొక్క దానను యీ అపవాదమును సమద్రము దాటుటకు సమ
ర్థురాలనుగాను.

శ్లో|| శరీరంమృత్యుసంయుక్తం మలాద్యైరపిదూషితం ।

అస్తిస్తంభంసాయుబద్ధం పినద్ధంచర్మణాఢ్రువమ్॥

తా|| విచారించిచూచిన శరీరము, జన్మముగల వస్తువులవల్ల మరణముగలభను

వ్యాప్తిచే, నెప్పటికయిన మరణించునదే అట్లు చనిపోయినను ప్రస్తుత మనుభవించుటకు తగినదేమోయని యాలోచించినచో మలయాత్రానులచే నిండినజై యెముకలను స్తంభములు కలిగి స్నానము వులచే కట్టబడి చర్మముచే కప్పబడియున్నది. నిశ్చయము.

శ్లో॥ అస్థిరంమాంససంయుక్తం క్షణభంగురమధ్వివం ।

ఏషద్దేహేకథంప్రీత్యా పరివాదధురాంవహే॥

తా॥ ఇంక యెముకలతోను, మాంసములతోను కూడినదై క్షణములో నశించు స్వభావముగలది. కనుక నస్థిరమయిన ఈదేహమును కాపాడు ప్రేమతో స్థిరమయిన ఈయపవాదమును భారము నెట్లు వహించెదను.

శ్లో॥ తస్మాద్ధాలాహలంప్రీత్యా విస్సజామ్యధ్వివాగతనుం ।

ఇతిసిశ్చిత్త్యమనసా విషంసంగృహ్యాయత్నతః ।

పాత్రేసంస్థాప్యతత్పాంతుం ప్రయత్నంకుర్వతీనతీ॥

తా॥ ఆ హేతువుచే నీయపవాదమును బోగొట్టు కొనుటకు విషపానముచేసి యస్థిరమయిన యీ దేహమును చాలించెదనని మనస్సున నిశ్చయ పఱచి విషమును ప్రయత్నముచే సంపాదించి యొక పాత్రయందుంచి త్రాగుటకు ప్రయత్నము చేయుచుండెను.

శ్లో॥ ఏవంస్థితేవిష్ణుమాయా రూపానిద్రాసమాగతా ।

ఆవృత్యతాంచప్రజ్ఞాంతు చకారమహతీబలాత్॥

తా॥ ఇట్లు వ్రయత్నమందుండగ విష్ణుమాయా రూపువాలయిన నిద్రాదేవి వచ్చినదై యాశ్రీనావరించి తెలివితేనిదానిగ చేసెను.

శ్లో॥ తత్కాలేసత్యదేవేన పాత్రంగరళపూరితమ్ ।

హృతంపశ్చాత్ప్రబుద్ధాసా రురోదబహుధాభృశమ్॥

తా॥ అట్లు నిద్రాయుక్తురాలయిన కాలమంగు సత్యనారాయణునిచేత విషముతోనిండిన పాత్ర హరించబడెను. పిమ్మట కొంత తడవునకు నిద్రమేల్కొంచి నదై యాచిన్నది మిక్కిలి దుఃఖమును బొందెను.

శ్లో॥ అనేకశోఽనేకధాతు మృతౌయత్నపరాభవత్ ।

అనేకశోఽనేకధాతు కృతంవిఘ్నంమహాత్మనా॥

తా॥ ఇట్లు జరిగిన పిదప ననేకమార్లు అనేక ప్రకారములుగా మృతినొందుటకు ప్రయత్నించెను. ఆ సత్యనారాయణుడును అనేక పర్యాయము అనేకరీతులుగ నాప్రయత్నమును విఘ్నముచేసెను.

శ్లో॥ విఘ్నేరప్రాప్తమరణా మనసాశ్చత్యచింతయత్ ।

అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మసుభాశుభమ్॥

తా॥ ఈ విధముగ విఘ్నములచేత లభింపని మృతిగలదై మనస్సున నిట్లాలోచనచేసెను. జన్మాంతరకృతమయిన కర్మము మంచిదయినను చెడుదయినను అనుభవించియే తీరవలయును.

శ్లో॥ నాభుక్తంక్షీయతేపాపం కల్పకోటిశ్చతైరపి ।

వారిణాపిహారేణాపి బ్రహ్మణాపిసురైరపి ।

లలాటలిఖితారేఖా పరిమార్దుంసశక్యతే॥

తా॥ పాపము నూఱుకోట్లు కల్పములయినను అనుభవంపకతప్పదు. ఇంతయేల, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులయిన దేవతలయిన నుడుట నా యుగీతను తప్పించలేరు.

శ్లో॥ ఇతిశాస్త్రంసమాలోచ్య స్వస్థచిత్తాబధూవహ ।

తతఃప్రభృతికాలేన గర్భచిహ్నిస్సురంతిహి॥

తా॥ ఈరీతిని శాస్త్రముల నాలోచించి స్థిరచిత్తురాలై యుండెను. అది మొదలు కొంతకాలమునకు గర్భిణీ లక్షణము కాన్పించెను.

శ్లో॥ మిథోమిథశ్చతద్వార్తా తత్రితత్రశ్చతాఖలు ।

ఇతికేచిద్వదంత్యత్ర సమయేకేచిదాగతాః ।

ప్రజంతికణాంరంధ్రౌచ సంపిధాయతీశీఘ్రతః॥

తా॥ ఇట్లు జరుగుకాలమందు కొంతమంది వచ్చినవారై యొకరి కొకరు నీవృత్తాంతమునే దెప్పకొనుచున్నారని చెప్పిరి. మఱియొక సమయమందు కొంతమంది వచ్చి యీవాతకనువిని చెవులు మూసికొని త్వరగా వెళ్ళుచుండిరి.

శ్లో॥ కేచిద్వందతిసానారీ దృఢచిత్తాపతివ్రతా ।

తత్రేదృశీకదాజాతా నకదాపీతిన్చియమ్॥

తా॥ కొందఱు ఈ శ్రీ లిక్కిలి దృఢమయిన చిత్తముగల పతివ్రత. ఈ మె యండిట్టివారై యెన్నడు కలిగియుండకు. నిశ్చయమనిరి.

శ్లో॥ ఇత్యాదిజనవారైసు ప్రవృత్తాసుతదాతదా ।

ప్రస్ఫుటంచాహృదంచిహృం దృష్ట్యాసర్వేమహాజనాః ।

చింతమానాస్తుతేస్సర్వే తూష్ణంభూతాస్తదాభవత్॥

తా॥ ఈ ప్రకారము బనులవారై లప్పడప్పడు జంతుగుచుండగా సమస్త జనులు స్ఫుటమయిన గర్భిణీచిహ్నముచూచి కొంత తడవు విచారించినవారై యూర కుండిరి.

శ్లో॥ గతేషునవమాసేషు దశమేమాసికౌముదీ ।

సహస్రసూర్యసంకాశం సుందరంమదనోపమం ।

అసూతబాలకంవంద్యం వ్యోమోమధ్యగతేరవౌ॥

తా॥ అంతట నవమాసములు వెల్లినపిమ్మట పదవమాసమందు ఆకౌముదీయను కోమలిచిన్నది వెయ్యిసూర్యులకాంతితో ప్రకాశంపుచున్న మన్మథునిబోలియున్న సౌందర్యముగల సర్వజనవందనీయుండగు పుత్రుని నూర్మూడాకాశమధ్యమును బొంది యుండగా ప్రసవించెను.

శ్లో॥ దేవదుందుభయోనేదుః పుష్పవృష్టిశ్చఖాచ్ఛతా ।

సజ్జనానాంహృదిబభూ వాద్భుతాప్రితిరంజనా॥

తా॥ ఆ ప్రసవకాలమందు సత్యదేవుని మహిమచే కలిగివాడగుటచే దేవవాద్య ములు మ్రోగినవి. సత్పురుషులయొక్క హృదయమందాశ్చర్య కరమయిన ప్రేమ శీఘ్రముగా కలిగెను.

శ్లో॥ అక్షరస్వీకృతింతస్య వర్దేపంచమసంజ్ఞకే ।

కారయామాసతన్మాతా గురుణైవముదాసతీ ।

తా॥ అట్లు జన్మించిన యాపిల్లవానికి ఐదవసంవత్సరమురాగా నాపిల్లవాని తల్లి సంతోషముతో గురువుచే నక్షరాభ్యాసము చేయించెను.

శ్లో॥ విద్యారంభంతతశ్చక్రి గురుశ్చిష్యేఽతివత్సలః ।

నకృన్నిగదమాత్రేణ సర్వవిద్యావిశారదః ।

అభూత్ప్రమకారుణ్య మూర్తికానాగురునాసమః॥

తా॥ ఆరీతిగా నక్షరాభ్యాసమయినతర్వాత గురువు శిష్యుని యందలి ప్రేమ గలవాడాయెను. గురువు ఒక్కపర్యాయము మాత్రమే చెప్పినవాడగుచుండగా సర్వవిద్యలయందు నేర్పుగలవాడై మిక్కిలి కరుణాపూర్ణుడై గురునితో సమాన మైనవాడై యుండెను.

శ్లో॥ తందృష్ట్యాసజ్జనాస్సర్వే తేభిరేహషణ్ముత్తమం ।

చక్రిరేదుర్జనాస్సర్వేఽసూయాంపరమఘాతుకీమ్॥

తా॥ సజ్జనులు పెనిమిటిలేని శ్రీకలిగిన యాపిల్లవాని జూచి యీచిన్నవాడు దైవప్రసాదముచే కలిగినవాడు. మహానుభావుడని తెలిసికొని మిక్కిలి సంతోషముతోనుండిరి. కొందఱు చుట్టలు జ్ఞానములేని మిక్కిలి చెడుచైన యనూయభావము నవలంబించిరి.

శ్లో॥ రండాపుత్రోఽయమిత్యాహుర్బాలకంగుణజాలకం ।

పితరిస్వర్గతేపశ్చ త్వంజాతోసిత్యనామక॥

తా॥ అట్లు అనూయభావముగలవారై మంచిగుణములు గల యాపిల్లవానిని ఇతఁడు రండకు కలిగినవాడని అనుచుండిరి. ఇట్లా పిల్లవానితో పలికి నీవు నీతండ్రి చనిపోయినతర్వాత కలిగితివి నీయజ్ఞానమేమి తెలిసికొనలేకుంటినిగదా యని పలికిరి.

శ్లో॥ జానాసిచేత్పితాకుత్ర వర్తతేవదనామకిం ।

వదస్వనోచేదద్యైవ శిరోనత్వావ్రజాధమ॥

తా॥ లేక తండ్రినెఱిగిన వాడవయిన యెడల నీతండ్రియెచ్చట నున్న వాడో యతని నామధేయమేమో చెప్పము. అట్లు చెప్పని యెడల తలవంచుకొని యింటికి వెళ్లుము. ఓఅథముడా యని పలికిరి.

శ్లో॥ ఇతిబ్రువత్స్వసత్యేషు రోషవిస్మితమానసః ।

పునర్నిగృహ్ణంతతోక్రధం శాంతోఽభూదయమర్భకః॥

తా॥ దుష్టజనులీ పుకారము పలుకుచుండగా రోషాశ్చర్యములు కూడిన మనస్సుగలవాడై యాపిల్లవాడు వచ్చిన కోపమును కనపఱచుకొని శాంతిగలవాడై యుండెను.

శ్లో॥ వరాటికాదిక్రీడాసు సర్వేషాముత్తమోత్తమః ।

నానాశాస్త్రప్రసంగేషు విజయీబహుసంసది॥

తా॥ ఆ చిన్నవాడు గవ్వలాడుట మొదలగు నాటలయందు అందఱిలో శ్రేష్ఠుడగుచు ననేకమాటులు సభలయందనేక శాస్త్ర ప్రసంగములయందు జయము కలిగి యున్నవాడు.

శ్లో॥ భీమవన్మల్లయుద్ధేషు ప్రతిమల్లవిభీషణః ।

ఈర్ష్యయాదుష్టమనసో హంతుమారభిరేచతమ్॥

తా॥ ముష్టియుద్ధములయందు భీమునివలె శత్రువులయిన జెట్టిలకు భయమును చేయువాడు. ఇట్లుండగ దుష్టులు సహించనివారై యాచిన్నవానిని చంపుటకు ప్రయత్నించిరి.

శ్లో॥ కదాచిత్సుప్తికాలేతు పాదౌబద్ధ్యాజలేఽక్షిపత్ ।

తద్బంధచ్ఛేదనంకృత్వా తీరంప్రాసాతిశీఘ్రతః॥

తా॥ అట్లు ఆదుష్టులు చంపనిచ్చుతో నొకానొక కాలమందు పాదములను కట్టి నదీజలమందు పడవైచిరి. అట్లు పడవేయఁగా నాబంధముల శ్రేంచుకొని త్వగలో నదీతీరము చేరెను.

శ్లో॥ విషందదుర్దృష్టచిత్తైః కేచిత్కుంతేనతాడితాః ।

కేచిద్దావాగ్నిమధ్యస్థం కారయామాసురర్భకమ్॥

తా॥ ఆచిన్నవానికి కొంతమంది దుష్టులు విషముపెట్టిరి. కొంతమంది బల్లెములచే పొడిచిరి. కొంతమంది వనాగ్నియందుంచిరి.

శ్లో॥ విద్యావినిర్జితాస్సంతో ఘాతుకంకర్మచక్రిరే ।

దుష్టాత్మభిఃపీడితోఽపి నాపాయంప్రాప్తవాన్సుధీః॥

తా॥ ఆచిన్నవాని విద్యలచే జయింపబడి యీరీతిగ ననేక దుష్టకర్మలను చేసిరి. ఇట్లు దుర్మార్గులచే పీడింపబడియు నాతఁడు అపాయమును బొందని పాడాయెను.

శ్లో॥ పాపాత్మభిఃకృతంకర్మ నిష్ఫలంయాతిదుష్టవత్ ॥

తా॥ పాపులచే చేయబడు కర్మము దుర్బుద్ధిగల మనుజునివలె ఫలములేనిది కనుక నాచిన్నవాని కపాయము కలుగకపోయెను.

శ్లో॥ తదంబాంకౌముదీనామ్నాం నిత్యం హేళనపూర్వకం ।

రండాచకులటాలజ్ఞా హీనాసాకతసాధ్యసా ।

ఉన్నమయ్యముఖంలోకే కథంసంచరతీత్యహా ।

వదంతిలోకాస్తతస్థాః పామరాఃకూరవృత్తయః॥

తా॥ ఇట్లుండగా నాపట్టణమందు దుష్టవృత్తిగల జ్ఞానములేని జనులు ఆచిన్న వాని తల్లిని కాముదీయను పేరుగలదానిని యిది పెనిమిటి చనిపోయిన తర్వాత గర్భముచేసికొనినది రంకులాడి, సిగ్గుచువిడిచి భయములేనినై లోకమందు తలయెత్తు కొని తిరుగుచున్నది. ఎంత ఆశ్చర్యము అని పలుకుచుండిరి.

శ్లో॥ అయంకుమారోబలవాక్ విద్యావాన్దణవాఖలు ।

చతుష్టమికళాదక్షో వాణిజ్యేచాతిబుద్ధిమాన్॥

తా॥ ఈచిన్నవాడు బలవంతుఁడును, విద్యగలవాడును, గుణముగలవాఁడును అటువదనాలుగు విద్యలయందు సమర్థుఁడును, వర్తకమందు నేర్పుగలవాఁడునై యుండిను.

శ్లో॥ పరీవాదస్తస్యలోకే బలవాన్జాయతేఽన్యవత్ ।

కథంనివృత్తిస్తస్యస్యా దిత్యాలోచ్యచపండితైః ।

తాంస్తాన్ద్రామస్థితాన్సర్వాః సమాహూయసభాకృతా॥

తా॥ ఇట్లుండ యిదియేని, లోకమందు పామరునికి బోలె పండితుండయిన యాచిన్నవానికి అపకీర్తిఁ బలమగుచున్నది. ఈయపకీర్తి యెట్లు నశించునని యా లోచించి ద్రామమందుండు జనులను పిలిపించి పండితులు సభచేసిరి.

శ్లో॥ తస్యాంసభాయాంకేచిత్తు కౌముదీగుణశాలిని ।

తస్యామేవాపవాదోఽయంజాయతేజనసంసది॥

తా॥ అట్లు సభనుచేయఁగా నాసభయందు కొందఱు యీ కౌముది యను చిన్నది. మిక్కిలి గుణవంతురాలు. అట్టి గుణవంతురాలయిన యామె కపకీర్తిఁ జనులయందు పుట్టినది.

శ్లో॥ దైవానుగ్రహమాత్రేణ సుతోత్పత్తిర్భవిష్యతి ।

మాతుర్భీమకవేర్నార్యాః పుత్రోత్పత్తిశ్చనశ్చతా॥

తా॥ దైవానుగ్రహముచేత పుత్రులు కలుగుట లోకమందు కలదు. దానికి

దృష్టాంతమేమనిన, “భీ మ క వి య ను” వానితల్లికి యాకవి కలిగిన వాత= మీ చే వినబడలేదా.

శ్లో॥ కోలాహలస్వపత్న్యాంతు పుత్రోఽభూత్ జ్ఞానవాన్నివాత్ ।
కణికోవిధవాజ్ఞాతః ప్రసాదాచ్ఛాలవాణినః॥

తా॥ కోలాహలండను వాని భార్యయందు శివానుగ్రహము వలన జ్ఞానము గల పుత్రుడు కలిగెను. కణికుండనువాడు శివుని యనుగ్రహమువలన విధవయందు కలిగెను.

శ్లో॥ తస్మాదస్మాదపిగ్రాహ్యః కథంవదతభోజనాః ।
ఇత్యానఃపరభీతేన మనసాతత్రసంస్థితాః॥

తా॥ కావున నో జనులారా! ఆమెయందపవాద మెట్లుండునో చెప్పడీయని పరలోకభయములల మనస్సుతో నా సభయందుండు జనులు పలికిరి.

శ్లో॥ తచ్చుత్వానిర్గుణోనామ సభాయాంకశ్చిదుస్థితః ।
ధర్మాత్మానస్సత్యపరా యూయంపరమనిండకాః ।
ఈర్ష్యాసూయావిహీనాశ్చ పరోపకృతిశాలినః॥

తా॥ అట్లు కొందఱు చెప్పిన వాక్యమును నిర్గుణుండనువాడు విని సభయందు లేచినవాడై మీరందఱు ధర్మాత్ములు, సత్యవాదులు, కోపములేనివారు, పరులమేలును సహించువారు, పరుల తుపకృతము చేయువారు.

శ్లో॥ తథాన్వహందురాత్మాచ నిందకఃపరపంచకః ।
యమలోకస్యసంచారో మమా స్తిభవతాంనవా॥

తా॥ మీరలటువంటి వారలగుదురుగాత. నేను దుష్టుండను. పరులనునిందించు వాండను. పంచనసేయువాండను. యముని లోకమందు సంచారము చేయువాండను మీరట్టివారుకొరకు.

శ్లో॥ ఏషావేశ్యాసమావృత్యా దుర్భగాదుష్టచాదిణీ ।
సర్వదాకౌముదీత్యాజ్ఞా సందేహోనా స్తిభోజనాః॥

తా॥ ఈకౌముదియను చిన్నది నడవడికచేత వేళ్ళతో సమానమైనది. దొర్భాగ్యురాలు. దుష్టసంచారముగలది ఓజనులారా! ఏవిధమున నయినను నీమె విడువఁ దగినది. సందేహములేదు.

శ్లో॥ తన్నామోచ్చారణానర్హా తయాకింపాపచేతనా ।
 ఇత్యుదీర్యసభామధ్యే కేషాంచిత్కణాగోళకే ।
 మంత్రయిత్వాతదాతాంస్తాః సంఘీకృత్వావత్తిష్ఠతే॥

తా॥ దీని నామము కూడ తలంపకూడదు పాపముగ్ధిగలదానితో మాకేమి అని పలికి సభామధ్యమందు కొందఱితో నాలోచించి యప్పుడు కొంతమందిని తన పక్షము చేర్చుకొనియుండెను.

శ్లో॥ ఏవంతిష్ఠత్తివై శ్వేచ నిర్గుణోనామకేఖలే ।
 దద్భార్యాశీలసంపన్నా కమలాక్షీతిపిశుతా ।
 తాంద్రప్రస్వాగృహమధ్యేతు దాసీభ్రాంతిమవాపసః॥

తా॥ ఈరీతిగ గుఱ్ఱుండయిన నిర్గుణుండను కోమటి కత్తు నవలంబించియుండగ పాతివ్రత్య స్వభావముగల కమలాక్షీయను పేరుగల తనభార్యను తనగృహమందు చూచినవాడై యాకోమటి దాసియను భ్రాంతికలవాడాయెను.

శ్లో॥ కిమిదంగృహమధ్యస్థా కథయామాసదుర్భగే ।
 ఇత్యుక్త్వాతచ్ఛ్రీకాంగృహ్లాంనా దేనాయడయ త్తదా॥

తా॥ అట్లు భ్రాంతికలవాడై యిదిమేమి, ఓ దౌర్భాగ్యురాలా ! ఏలగృహ మధ్యమందుంటిని చెప్పుమని దానికొప్పుడు వట్టుకొని కాలితో తన్నెను.

శ్లో॥ తంద్రప్రస్వాప్రాణనాథంసా దౌవారికభ్రమంయయా ।
 హస్తవర్త్యంకుశేనాశు తాడయామాసతంముసుః॥

తా॥ ఆనద్రుత్తిగల భార్యయు పెనిమిటినిజూచి ద్వారమందు కావలి యుండువాడను భ్రాంతికలదై హస్తమందుండు సంకుశముతో నతనిని వేగముతో కొట్టినది.

శ్లో॥ కాత్వంసేచకులేజాతా మద్గేహంతఃప్రవిశ్యసి ।
 దౌవారికాధమత్వంకో మాంతాడయసినిఘ్నం॥

తా॥ నీవెవతవే సీచకులమందుపుట్టి నాగృహములోనికి ప్రవేశించితివని నిర్గుణుండనగా నతనిభార్య ద్వారపాలకులలో నధముడవయిన నీవెవ్వడవు నన్ను కఠినముగా కొట్టెదవని పలికెను.

శ్లో॥ ఇత్యూచమానౌతౌదృష్టౌ వీధ్యాంవీధ్యాంప్రవిశ్యచ ।

హస్తాభ్యాంపాదయుగ్మేన తాడయామాసతుర్భ్రుశమ్॥

తా॥ ఈరీతిని ఒకరికొకఱు ప్రాగల్భ్యముతో పలుకుకొనుచు ప్రతిపిదియందు ప్రవేశించి చేతులతోడను కాళ్లతోడను మిక్కిలి కొట్టుకొనిరి.

శ్లో॥ రండేతిరండాపుత్రేతి వాగ్వాప్వపారంచకుర్వతే ।

కేశాకషణసంరంభౌ ముష్టిఘాతసమన్వితౌ ।

దండప్రహరణౌకుద్ధౌ నఖఘాతైశ్చరంజితౌ ।

పరస్పరమజానంతే దంపతీదృష్టవాన్జనః॥

తా॥ అట్లు కొట్టుకొనుచు రండ రండాపుత్రయను వాక్కులను పలుకుచు జాట్లుపట్టుకొని యీడ్చుకొనుచు, పిడికి గుద్దులు గుద్దుకొనుచు కఱ్ఱలతో కొట్టుకొనుచు గోళ్ళతో గిచ్చుకొనుచు కోపముగలవారై యొకరి నొకరు తెలిసికొనలేక తిలుగుచున్న దంపతులను గ్రామమందుండు జనులు చూచిరి.

శ్లో॥ కిమిదంమహదాశ్చర్యం హేతునాకేనచాభవత్ ।

కలావతీమహాసాధ్వీ కమలాక్షీపతిప్రియా॥

తా॥ అట్లు చూచి యిదియేమి గొప్పయాశ్చర్యము! ఏహేతువువల్ల కలిగినది. కలియుగమందీ కమలాక్షీయనునది బహుబుద్ధిగలదై పతివ్రతయై పెనిమిటియందతి ప్రేమ కలిగియున్నది.

శ్లో॥ నిర్గుణఃక్రూరచిత్తోఽపి కీర్తికమాన్లోకవిశ్రుతః ॥

ఏతయోఃప్రాకృతంకర్మ చేత్థంఫలతినాన్యథా॥

తా॥ నిర్గుణుడనువాడు కఠినమనస్సు కలవాడయినను గొప్ప కీర్తికలవాడై, లోకమందతిప్రసిద్ధుడై యుండెను. వీరిద్దఱికిట్లు సంభవించవలసినదికాదు. వీరిద్దఱియు పూర్వజన్మాజ్ఞాత దుష్కర్మమిట్లు ఫలితమిచ్చినది. మఱియొక కారణ మేమియులేదు.

శ్లో॥ ఇత్యాలోచ్యజనాస్సర్వే పూర్వేద్యుస్తస్యచేష్టితం ।

కౌముదివిషయేక్పూర వాక్యంస్మృత్వాతతఃపరమ్॥

తా॥ సర్వజనులెట్లు నాలోచించి పూర్వదినమున జరిగిన కౌముదీయను చిన్న దానివిషయమై పలికిన కఠినవాక్యమును తలచి సిమ్మట.

శ్లో॥ ఆహూయకౌముదీంపుత్రీ విషయంవాక్యమబ్రువత్ ।

మాతఃకథయపుత్రస్య వృత్తాంతగజనసంసది॥

తా॥ కాముదియను నామెను పిలిపించి పుత్రునిగూర్చి యొకానొక ప్రశ్న చేసిరి. అది యేమనిన, సమహాజన సభయందు ఓత్తనీ! నీకుమాడనిగూర్చి వాస్తవమైన వృత్తాంతమును చెప్పమనిరి.

శ్లో॥ యథార్థంవదనిశ్చేషం సభీకార్యాత్వయానఘే ।
ఇత్యుక్త్వాసామహాసాధ్వీ వక్తుమారభతేతదా॥

తా॥ నీకేలయు భయములేదు. సత్యముగా వృత్తాంతమంతయు చెప్పమని యాపతివ్రత సభయందడుగబడినపై అప్పుడు చెప్పటకు ప్రారంభించెను.

శ్లో॥ బ్రాహ్మణ్యఃపరిహాసార్థం వాక్యంశ్రుత్వాహమబ్జివం ।
మమాశుపుత్రోహే సత్యనారాయణమహాపభో ।
పశ్చాద్వ్రతంకరిష్యామి త్యుక్త్వాతూష్ణీంవసామ్యహమ్॥

తా॥ ఓ మహామహులారా! నేనొకానొక బ్రాహ్మణ శ్రీ యొక్క పరిహాస వాక్యమును కని యాదిగుఱితిగా పలికితిని. ఓ సత్యనారాయణమూర్తి! మహానుభావా! నాకు కుమారుఁడు కలిగినటులయిన పిమ్మట నీవ్రతము తప్పక చేసెదనని పరిహాసముగ పలికి యూరకుంటిని.

శ్లో॥ తావన్నాత్రేణసత్యస్య ప్రసాదాద్గర్భిణీసతీ ।
తత్కాలేమరణోపాయా బహువారంమయాకృతాః॥

తా॥ అంతమాత్రమననే సత్యనారాయణానుగ్రహము గలిగి గర్భవంతురాలైతిని. అట్టికాలమందు నాచేత సనేకమాల్ల మరణోపాయములు చేయఁబడినవి.

శ్లో॥ తేసర్వేమరణోపాయా స్తేనదేవేనవారితాః ।
తతఃపరంమనఃకృత్వా శిలారూపంవసామ్యహమ్॥

తా॥ అట్లు నాచే చేయఁబడిన మరణోపాయముల నన్నింటిని ఆసత్యదేవుఁడు విఘ్నములచే నివారించెను. అటుపిమ్మట మనస్సును రాయచేసికొనియుంటిని.

శ్లో॥ కుమారోదయమారభ్య భవద్భిక్షాకాయతేఽఖిలం ।
ఏపస్మాదన్యవృత్తాంతం నజానామిసభాసదః॥

తా॥ పిమ్మట పుత్రోత్పత్తి కలిగినది మొదలు జరిగిన వ్యాపారము మీకు విశదమేకదా. ఇంతకుతప్ప మఱియొక వ్యాపారమును నేనెఱుఁగను ఓసభ్యులారా యని విన్నవించెను.

శ్లో॥ ఇత్యుక్త్వావిరరామాసా వాక్యంవాక్యవిచక్షణాః ।

శుభ్రత్వాత్కౌముదీవాక్యం పరంవిశ్వాసమాయయుః॥

తా॥ పలుకుటయందు శేర్పగల యాకాముదియను చిన్నది యారీతిని వాక్యమును వచించి విరమించెను. సభాజనులూ కౌముదీవాక్యమును విని మిక్కిలి నమ్మికగలవారైరి.

శ్లో॥ కమలాక్షీనిర్గుణశ్చ దంపతీప్రకృతింగతౌ ।

ఇదానీమేవతాభ్యాం చేత్కాయిష్యామహేవ్రతమ్॥

తా॥ ఈకమలాక్షీయు నిర్గుణుడను దంపతులు పూర్వస్థితిని పొందినయెడల నిష్పజ్జే వారిచే సత్యనారాయణవ్రతముచేయింపగలము.

శ్లో॥ ఇత్యుదీర్యజనాస్సర్వే పశ్యంతోదుష్టదంపతీ ।

జ్ఞాత్వాఽజ్ఞానాత్మతం కర్మశిరోనత్వాఽపతుర్లహమ్॥

తా॥ ఇట్లు పలికి జనులందరు చూచుచుండగా దుష్టస్వభావముగల యాదంపతులీ కృత్యమును తెలియక చేసినదానిని తెలిసికొని తలవంచుకొని సిగ్గుచే గృహము ప్రవేశించిరి.

శ్లో॥ సంఘీభూయజనాస్సర్వే నిర్గుణంచేదమబ్రువక ।

వ్రతంసత్యస్య దేవస్య కురుశీఘ్రమతంద్రితః॥

తా॥ పిమ్మట జనులందఱు గుమికూడి ఓ నిర్గుణుడా! తొందరలేనివాడవై త్వరగా సత్యనారాయణ దేవుని వ్రతమును జేయుమని పలికిరి.

శ్లో॥ తచ్చుభ్రత్వాజనవాక్యంతు తదాచకేప్రత్యోత్తమం ।

కౌముదీధైర్యమాపన్నా వ్రతంకర్తుంసముద్యతా॥

తా॥ నిర్గుణుడనువాడు జనులయొక్క వాక్యమునువిని అప్పుడు శ్రేష్ఠమైన సత్యనారాయణ వ్రతమును జేసెను. కౌముదియు సవవాదము తప్పినది గదాయని ధైర్యముగలదై సత్యనారాయణ వ్రతమును జేయుటకు ప్రయత్నము గలదాయెను.

శ్లో॥ సర్వాన్బంధూన్సమాహూయ వ్రతమాచరితంత్యయా॥

వ్రతావసానేకేచిత్తు ప్రిసాదగ్రహణంకథం ।

ఇతిసందివ్యాశత్రస్థా నోచుర్భయసమన్వితాః ॥

తా॥ సమస్త బంధువులను బిలిచి ఆకౌముదియను చిన్నదానిచే వ్రతము చేయఁ

బడినది. అట్లు వ్రతము జరిగిన తర్వాత కొంతయు ప్రసాదమును గ్రహించుట యెట్లు అని సందేహము కలిగి యుంతకుముంగు జరిగిన నిర్గుణుని వ్యాపారమువల్ల కలిగిన సందేహమును భయముచే వెల్లడిచేయక యూరకుండిరి.

శ్లో॥ తత్రాంతరేతిగంభీరం వాక్యంగగనమండలాత్ ।

కౌముద్యాయద్యదుక్తం హితత్తత్సత్యంనసంశయః ।

విశ్వాసంయస్యమనసి నాస్తితత్సర్వసంపదః ।

హరిష్యేత్రసందేహ ఇత్యశ్రావిమహాద్భుతమ్॥

తా॥ ఇట్లుండగా నాకౌముదుండి కౌముదియును చిన్నదానిచే నేది చెప్పఁబడినదో యది యంతయు నిజము. సంశయములేదు. ఎవనిమనస్సున నమ్మకము లేకుండానో వాని సమస్తసంపత్తుల నపహరించెదను. ఈవిషయమందు సందేహము లేదని మిక్కిలి ఆశ్చర్యముగా వినఁబడినది.

శ్లో॥ తచ్చుత్వాసకలాంవాణీం జవాస్సంతోషమాయయుః ।

నిర్గుణోనామవై శ్రోత్రేపి పరాంప్రీతిమవావసః ।

తా॥ ఆ యాకౌశవాణియొక్క వ్యామను సంపూర్ణముగా విని సభాజనులు సంతోషమును బొందిరి. ఈనిర్గుణుఁడును కోమటియు మిక్కిలి ప్రేమను బొందెను.

శ్లో॥ కౌముదీసూనవేన్వస్య సుతాంప్రీత్యాచదత్తవాన్ ।

స్నుమాపుత్రసమాయుక్తా కౌముదీవిరరాజసా॥

తా॥ ఆ నిర్గుణుఁడనువాడు కౌముదియొక్క కుమారునికి తన పుత్రికను సంతోషముతోనిచ్చి వివాహము చేసెను. కౌముదియును కోమటిచిన్నది కోడలితోను కుమారునితోను కూడి మిక్కిలి ప్రకౌశించుచుండెను.

శ్లో॥ బుభోజసర్వభోగాంశ్చైవసానేహరిమందిరం ।

ప్రాప్యకల్పముషిత్యాచ తతఃకైలాసమన్వగాత్ ॥

తా॥ పిమ్మట భూలోకమందే సమస్తభోగముల ననుభవించి దేహాంతమందు వైకుంఠమును జేరి యొక కల్పకాలముండి యంతట కైలాసమును బొందెను.

శ్లో॥ తత్రస్థిత్యాకల్పమేకం జగామబ్రహ్మణఃపదం ।

తత్రానుభూయతద్భోగాన్ విముక్తింయాతిబ్రహ్మణా॥

తా॥ ఆ కైలాసమందు ఒక కల్పముండి బ్రహ్మలోకమువచ్చి చేరెను. ఆబ్ర

హృలోకమందు కొంతతడవు భోగముల ననుభవించి బ్రహ్మతో గూడ ముక్తిని బొందెను.

శ్లో॥ య ఇదం శ్రుణుయాన్నిత్యం భక్తియుక్తేనచేతసా ।

ఇహలోకేసుఖంభుక్త్వా హ్యంతేస్వర్గమవాప్నుయాత్ ॥

తా॥ ఈకథను యెవఱు భక్తిగల చిత్తముతో వినునో వారు యీలోకమందు సుఖముల ననుభవించి జేహంతమందు స్వర్గమును జేరుదురు.

శ్లో॥ యేమూఢోనిందతేఽధ్యాయ మిమం లోకేషువిశ్రుతం ।

స్వర్గలోకస్థితాస్తస్య పూర్వేనారకినోఽభవత్ ॥

తా॥ మూఢుడయిన యెవఱు లోకమందు ప్రసిద్ధమయిన యీయధ్యాయమును నిందచేయునో వాని యొక్క స్వర్గమందున్న పూర్వులందఱు నరకమును బొందెదరు.

ఇతి నవమోధ్యాయ స్సమాప్తః.

ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే రేవాఖండే సూత శౌనక సంవాదే

సత్యనారాయణ వ్రతకల్ప స్సమాప్తః.

అథ నవగ్రహసోత్త్రమ్ .

శ్లో॥ భాస్వాకాశ్యపగోత్రజోఽరుణరుచిర్యస్సింహపోఽర్కస్సమి

త్సత్త్రిస్తోదశశోభనో గురుశశీ భామస్సుమిత్రాస్సదా ।

శుక్రోమందరిపూకళింగ జనపశ్చాగ్నిశ్వరోదేవతా ।

మధ్యేవర్తలపూర్వదిగ్వికరః కుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ 1

శ్లో॥ చంద్రఃకర్కటక ప్రభుస్సితనిభ శ్చాత్రేయగోత్రోద్భవ ।

శ్చాత్రేయశ్చతురశ్రవారుణముఖ శ్చాపేడిమాధీశ్వరః ।

షట్పస్తాగ్నిదక్షైకశోభనఫలో నోరిర్భూధార్కపీయః ।

న్వామీయాయామునదేశ వర్ణసమిధః కుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ 2

శ్లో॥ భామోదక్షిణదిక్కికోణయమది గ్వింధ్యేశ్వరఃఖాదిరః ।
 స్వామివృశ్చికమేషయోస్సురగురు శాచ్రశ్శశిసామృదః ।
 జ్యోతిష్షట్రిఫలపదశ్చ పసుధాస్కందఃక్రమాద్దేవతా ।
 భారద్వాజకులోద్వహోరుణరుచిఃకుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 3

శ్లో॥ సామ్యపీతఉదజ్మఖస్సమిదపా మార్గోఽత్రిగోదోద్భవో ।
 బాణేశానదిశస్సహద్రవిసుత శ్శేషాస్సమాశ్శీతగోః ।
 కన్యాయుగ్మపతిర్దశాష్ట చతురష్షణ్ణేత్రగశ్శోభనో ।
 విష్ణుర్దైవ్యధిదేవతేమగధపః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 4

శ్లో॥ జీవశాచిగిరగోత్రజోత్తరముఖో దీర్ఘోత్తరాశాస్థితః ।
 పీతోఽశ్వత్తసమిచ్ఛస్సింధుజనిత శాచిపోఽథమినాధిపః ।
 సూర్యేందుక్షితిజాఃప్రియా బుధసితౌశత్రూసమాశ్చాపరే ।
 సప్తద్వీపవపంచమే శుభకరః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 5

శ్లో॥ శుక్రోభార్గవగోత్రజస్సితనిభః పూర్వాముఖఃపూర్వదిక్ ।
 పాంచాలస్థవృషస్తులాధిప మహారాష్ట్రాధిపౌదుంబరః ।
 ఇంద్రాణీమఘవాచలాంఘన శనిర్మితౌర్విచంద్రావరీ ।
 షష్ఠత్రిదశవర్జితేభ్యగుసుతః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 6

శ్లో॥ మందఃకృష్ణనిభః సపశ్చిమముఖః సారాష్ట్రపఃకాశ్యపే ।
 నక్రఃకుంభఃపిత్రసామ్యనగరే వక్రేందుయామారయః ।
 స్థానంపశ్చిమదిక్ప్రిజాపతి యమాదేవౌధనుషాసనా ।
 షట్త్రిస్థశ్శుభకృత్యయా రవిసుతః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 7

శ్లో॥ రాహుస్సింహాశదేశపోనిర్ముతిః కృష్ణాంగశూర్పాసనః ।
 యఃపైతీనసగోత్రసంభవ సమిద్ధూర్వాముఖోదక్షిణః ।
 యస్సరోఽప్యధిదేవతా నిర్ముతిః ప్రత్యాధిదేవస్సదా ।
 షట్త్రిస్థశ్శుభకృత్సంహగసుతః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥ 8

శ్లో॥ కేతుర్జైమునిగోత్రజః కుశసమిద్వాయవ్యకోణేస్థితః ।
 చిత్రాంకధ్వజలాంఘనోహి భగవాన్యోదక్షిణాశాముఖః ।

బ్రహ్మచైవతుచిత్రగుప్తప్రముఖః ప్రత్యాధిదేవస్సదా ।
 షట్త్రింశశ్శుభకృచ్చ బర్హరపతిః కుర్యాత్సదామంగళమ్॥
 ఏవం నవగ్రహస్తోత్రం సమాప్తమ్.

భ గ వ త్ స్తు తిః .

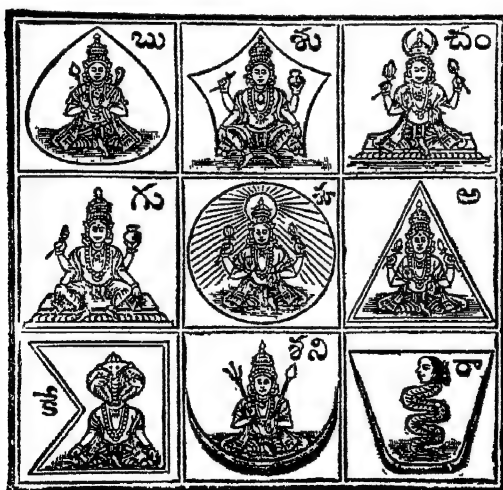
- శ్లో॥ వాత్సల్యాదభయప్రదాన సమయాదార్తార్థినిర్వాపణా ।
 దాదార్యాదఘశోషణాదగణిత శ్రేయఃపదప్రాపణాత్ ।
 సేవ్యశ్రీపతిరేకవవ జగతామేతేచ షట్సాక్షిణః ।
 ప్రహ్లాదశ్చ విభీషణశ్చ కరిరాట్పంచాల్యహల్యాయుధవః॥ ౧
- శ్లో॥ పృష్టోదాస్తియదీశ్వరోవద హరిస్సర్వత్రమేదర్శయ ।
 స్తస్మేచైవమితి బ్రువన్తమధతం తత్రావిరాసీద్ధరిః ।
 వక్ష్యస్తస్యవిదారయన్నఖముఖై ర్వాత్సల్యమావేదయ ।
 నార్తతాణపరాయణస్స భగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౨
- శ్లో॥ శ్రీరామాత్రవిభీషణో యమనఘోరక్షోభయాదాతుర ।
 సుగ్రీవానయపాలయేమ మధునాపాలస్యమేవాగతమ్ ।
 ఇత్యుక్త్వాభయమస్య సర్వవిదితోయోరాఘవోదత్తవా ।
 నార్తతాణపరాయణస్సభగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౩
- శ్లో॥ నక్రిగస్తపదంసముద్భుతకరం బ్రహ్మాదిదేవాస్సురాః ।
 పాల్యన్తామితిదీనవాక్యకరుణై ర్దేవైరశక్తైస్త్వయమ్ ।
 మాభైష్ఠీతిగిరాఽఽవిరాస భగవాంశ్చక్రాయుధశ్రీధరః ।
 ఆర్తతాణపరాయణస్స భగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౪
- శ్లో॥ హేకృష్ణాచ్యుత హేకృపాజలనిధే హేపాణ్డవానాంసఖే ।
 క్వాసిక్వాసిసుయోధనాదపహృతాంభో రక్షమామాకులాం ।
 ఇత్యుక్తోక్షయవస్త్రసమ్భ్రుతతనుంయోఽపాలయద్ద్రాతదీ ।
 మార్తతాణపరాయణస్స భగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౫
- శ్లో॥ యత్పాదాబ్జసఖోదకం త్రిజగతాం పాపాఘవిధ్వంసనం ।
 యన్నామామృతపూరకంచ పిబతాం సంసారస్త్రానరకం ।

పామాణోఽపి యదఙ్ఘ్రిపద్మరజసా శాపాన్మునేర్నోచితః ।
 ఆర్తత్రాణపరాయణస్స భగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౬
 శ్లో॥ పితృభ్రాతృరముత్తమాననగతం భక్తోత్తమశ్చభ్రువో ।
 దృష్ట్వాతత్సమమారురుక్షు రనఘోమాత్రాఽవమానంగతః ।
 యందృష్ట్వాశరణంహ్యవాపతపసా హేమాద్రిసింహాసనం ।
 ఆర్తత్రాణపరాయణస్స భగవన్నారాయణోమేగతిః॥ ౭

భగవత్ స్తుతి స్సమాప్తాః.

—♦ న వ గ్ర హ ప్తా ర్థ నా ♦—

శ్లో॥ ఆదిత్యాయచ సోమాయ మంగళాయ బుధాయచ ।
 గురుశుక్ర శనిభ్యశ్చ రాహవే కేతవేనమః॥

ఇతి నవగ్రహ ప్తార్థనం కుర్యాత్॥

శ్రీ సత్యనారాయణ అష్టోత్తరమ్.

ఓం శ్రీ సత్యనారాయణస్వామి

నేనమః.

సత్యవ్రతాయ

సత్యవరాయ

సత్యసన్ధాయ

సతాంగతయే

సత్యేశాయ

సత్యసంకల్పాయ

సత్యవారిత్రలక్షణాయ

సత్యధియే

వైకుంఠమందిరాయ

ఆయుఃప్రదాయై

అష్టేశ్వర్యప్రదాయై

లక్ష్మీనాయకాయై

దుస్వప్నధ్వంసకాయ

సుస్వప్నఫలదాయకాయ

మాక్తికమాలికాయ

మందారబామ్పయమాలినే

రత్నాభరణసముత్తే

చంద్రశ్రీఖిణ్ణవేషవతే

చక్రణే

శక్తినే

కాస్తుభద్రప్రియతే

శ్రీవత్సాక్షితపక్షస్కాయ

లక్ష్మీసంశ్రితహృత్కటాయ

నీలోత్పలనిభాకారాయ

కస్తూరితలకాశ్చితాయ

ఓం ఝషాఙ్గవతేనమః.

సోమకప్పాణహరిణే

ఆనతామ్నాయాయ

అబ్ధిసచ్చరాయ

దేవాసురవరస్తుత్యాయ

పతస్సందరధారకాయ

కచ్చప్పాజాయ

పయోనిధివిమన్థకాయ

అమరామృతసన్ధాతే

హిరణ్యాక్షవిదారిణే

౧౦ యజ్ఞాయ

లీలాకాడాయ

ప్రతాపవతే

దణ్డకాసురవిధ్వంసినే

వక్రదంష్ట్రాయ

నృసింహాయ

జాలాకరాశవదనాయ

శ్రుఖాస్తమోబద్భవాయ

హిరణ్యకోరస్థలఖన్నఖాయ

సింహముఖాయ

౨౦ ప్రహ్లాదవరదాయ

శ్రీలక్ష్మీనృసింహాయ

మాణ్డియుజేనమః

భాత్రకాయ

దద్ధినే

కృష్ణాజనధరాయ

వటవే

౩౦

౪౦

౫౦

ఓం జామదగ్న్యాయనమః.

కుఠారిణే

కార్తవీర్యదిదారిణ్యాయ

దుష్టక్షత్రియమర్ధనాయ

దుష్టనిగ్రహాయ

ఖడ్గినేన

ముసలినే

హలినే

శూలినే

రవివంశసముద్భూతాయ

విశ్వామిత్రప్రియజ్ఞరాయ

అహల్యాశాపవిచ్ఛేదినే

జానకీపరిణేత్రే

హనుమత్పురిలోప్రితాయ

విభీషణవరప్రిదాయ

దశకణ్ఠశిరోధ్వంసినే

దేవకీగర్భసంభూతాయ

కాశీయఫణిదర్పఘ్నే

కంసగ్రీవానికృన్తునాయ

తామ్రల్యురవినాశకాయ

బాణబాహువిదారకాయ

బుద్ధాయ

విశుద్ధాయ

కృతుహింసావినివృత్తకాయ

ఓం కల్కినేనమః.

మేచ్ఛప్రహరే

దుష్టనిగ్రహకారకాయ

ధర్మప్రతిష్ఠాకారిణే

శేషాద్రినిలయాయ

వృషదృష్టోచరాయ

విష్ణవే

దామోదరాయ

నీలమేఘనిభాయ

బ్రహ్మాదిదేవదుర్ధరవిశ్వరూపాయ

౬౦ వాసుదేవాయ

ద్రవస్మిగ్మదాసక్తవిగ్రహాయ

నిత్యంరకాదనమూర్తయే ౯౦

అర్ధితార్ధప్రిదాత్రే

విశ్వతీర్థాఫహారిణే

అచ్యుతాయ

క్షీరాబ్ధివాధాయ

వైకుంఠాచలవాసినే

ముకుందాయ

అవంతాయ

౭౦ శ్రీనివాసాయ

గోవిందాయ

సువర్ణముఖరస్నాత ౧౦౦

మనుజాభీష్టదాయినే

పన్నగాశనవాహనాయ

పుణ్యశ్లోకాయ

తీర్థపాదాయ

వేదవేద్యాయ

దయానిదయే

సర్వగ్రహరూపిణే

౮౦ పరాత్పరాయ

౧౦౮

అష్టోత్తరమ్ సమాప్తః.

శ్రీ సత్యనారాయణ సహస్ర నామావళిః.

ఓం శ్రీ సత్యనారాయణాయనమః.
 విరూపాక్షాయ
 విశ్వేశాయ
 విశ్వభావనాయ
 విశ్వసలిజే
 విశ్వసంహారే
 విశ్వప్రాణాయ
 విరాడ్వపుక్ష
 శేషాదినిలయాయ
 అష్టేషభ ర్తదుఃఖప్రణాశనాయం
 శేషస్తతాయ
 శేషశాయినే
 విశేషజ్ఞాయ
 విభవే
 స్వభవే
 విష్ణవే
 జిష్ణవే
 వర్ధిష్ణవే
 ఉత్సహిష్ణవే
 సహిష్ణుకాయ
 భ్రాజిష్ణవే
 శ్రసిష్ణవే
 వర్తిష్ణవే
 భరిష్ణుకాయ
 కాలయన్త్రే
 కాలగోత్రే
 కాలాయ
 కాలాస్తకాయ

ఓం అఖిలాయనమః.
 కాలగమ్యాయ
 కాలకణ్ఠవస్త్రాయ
 కాలకలేశ్వరాయ
 శంభువే
 స్వయంభువే
 అమోఘబునాభయే
 స్తంభితవారిదయే
 అమోఘనింధనీజానయే
 రోణామోఘజపద్రవధాయ
 కమ్భుగ్రీవాయ
 శమ్భురాలిరూపాయ
 శమ్భురక్షేక్షణాయ
 బిమ్బార్ధరాయ
 బిమ్బరూపిణే
 ప్రతిబిమ్బక్రియాతిగాయ
 గుణవతే
 గుణగమ్యాయ
 గుణాతీతాయ
 ౨౦ గుణప్రియాయ
 దుర్గుణధ్వంసకృతే
 సర్వసుగుణాయ
 గుణభాసకాయ
 పరేశాయ
 పరమాత్మనేన
 పరస్మైజ్యోతిషే
 పరాయైగతయే
 పరస్మైపదాయ

30

౪౦

౫౦

ఓం వియధ్వాససేనమః.
 పారమర్థశుభప్రదాయ
 బ్రహ్మాండగర్భాయ
 బ్రహ్మణ్యాయ
 బ్రహ్మసృజే
 బ్రహ్మభోధితాయ
 బ్రహ్మస్తుత్యాయ
 బ్రహ్మవాదినే
 బ్రహ్మచర్యపరాయణాయ
 సత్యవ్రతార్థసంతుష్టాయ
 సత్యరూపిణే
 యుష్మాదనతే
 సోమకప్రాణహరిణే
 అనీతామ్నాయాయ
 అబ్ధిసంభవాయ
 ధేనాసురవరస్తుత్యాయ
 పతంగదరధరాయ
 ధర్మస్తరయే
 కచ్ఛపారిత్యాయ
 పయోనిధివిమన్థకాయ
 అమరామృతసద్భాతే
 ధృతసమ్మోహినీవపుష్పే
 హరమోహకమాయాలినే
 రక్షస్సద్దోహభజ్జనాయ
 హిరణ్యాక్షవిదారిణే
 యజ్ఞాయ
 యజ్ఞవిభావనాయ
 యజ్ఞీయోర్వసముద్దరే

ఓం వీలాక్రోడాయనమః.
 ప్రతాపనతే
 దణ్డకాసురవిధ్వంసినే
 ౩౦ వక్రదంష్ట్రాయ
 క్షమాదరాయ
 గనధిర్వశాపహరిణాయ
 పుణ్యగన్ధాయ
 విచక్షణాయ
 కరాళవక్త్రాయ
 సోమార్కనేత్రాయ
 పద్మణవైభవాయ
 శ్వేతఘోషినే
 ఘూర్ణితభ్రువే
 ౪౦ ఘుర్ఘురధ్వనివిభవాయ
 ద్రాఘీయసే
 నీలకేశినే
 ౧౦౦ జాగ్రదంఘ్రిజలోచనాయ
 ఘృణావతే
 ఘృణిసమ్మోహయ
 మహాకాలాగ్నిదధితయే
 జ్వాలాకరాళవదనాయ
 మహాలాకులనీక్షణాయ
 సటానిర్భిణ్ణమేఘాఘాయ
 ౫౦ దంష్ట్రీరుగ్ధ్వజ్జ్వలంతటాయ
 ఉబ్బాసకృష్ణభూతేమాయ
 విశ్వాసత్యక్షవిశ్వసృజే
 ౧౧౦ అస్త్రర్భుషణగదరాయ
 అనంతాయ

ఓం బ్రహ్మకపాలహృతేనమః.

ఉగ్రాయ

వీరాయ

మహావిష్ణవే

జ్వలనాయ

సర్వతోముఖాయ

నృసింహాయ

భీషణాయ

౧౨౦

భద్రాయ

మృత్యుమృత్యవే

సనాతనాయ

సఖాస్తమోభద్రవాయ

భీమాయ

శిరోమాలినే

మహేశ్వరాయ

ద్వాదశాదిత్యచూడాలాయ

కల్పధూరుసటాచ్ఛరయే

హిరణ్యకోరస్థులభినఖాయ ౧౩౦

సింహముఖాయ

అనఘాయ

పల్లవదవరదాయ

ధీమతే

భక్తసంజ్ఞప్రతిష్ఠితాయ

బ్రహ్మరుద్రాదిసంసేవ్యాయ

సిద్ధసాధ్యప్రపూజితాయ

లక్ష్మీనృసింహాయ

దేవేశాయన

జ్వాలాజహ్న్వస్త్రీమారికాయ ౧౪౦

ఓం ఖడ్గినేనమః.

భేటినే

మహేష్వాసినే

కపాలినే

మౌనలినే

హాలినే

పారినే

శూలినే

మహాబాహవే

జ్వరఘ్నాయ

౧౪౦

రోగులుణ్ణకాయ

మాణ్డ్యుజే

భాత్రకాయ

దణ్డినే

కృష్ణార్జునధరాయ

వటవే

అధీతవేదాయ

వేదాంతోద్ధారకాయ

బ్రహ్మనేష్ఠికాయ

అహీనశైకప్రీతాయ

౧౫౦

ఆదితేయాయ

అనఘాయ

హరయే

సంవిత్ప్రియాయ

సామవేద్యాయ

బలివేత్తప్రతిష్ఠితాయ

ఓం ఖలితౌళితపాదాబ్జాయనమః.	ఓంరవివంశసముమ్భాతాయనమః.
విన్ధ్యావళీమానితాయ	రాఘవాయ
త్రిఫాదేభూతిస్వీకరేన	భరతాగ్రజాయ
విశ్వరూపదర్శికాయ	కౌసల్యాతనయాయ
ధృతవిక్రమాయ	రామాయ
స్వాక్షిసఖభిన్నాబ్జకర్పరాయ	విశాఖమిత్రపియబ్జగాయ
పజ్జాతవాహినీధారావిత్రిత	తాటకారయే
జగత్రియాయ	సుఖాహుఘ్నాయ
విధిసమ్మానితాయ	బలాతిబలమస్త్రవతే
పుణ్యాయ	అహల్యాశాపదిచ్ఛేదినే
దైత్యయోద్ధే	ప్రవిష్టజనకాలయాయ
అయోర్జితాయ	స్వయంవరసభాసంస్థాయ
సురరాజ్యప్రదాయ	ఈశచాపప్రభజ్ఞనాయ
శుక్రమదహృతే	జానకీపరిణేత్రే
సుగతీశ్వరాయ	జనకాధీశసంస్తుతాయ
జామదగ్నాయ	జమదగ్నితనూజాతయోద్ధే
కుఠారిణే	అయోధ్యాతిపాగ్నిదైత్య
కార్తవీర్యవిదారణాయ	పితృవాక్యప్రతీపాలాయ
రేణుకాయాణరోహరిణే	త్యక్తరాజ్యాయ
దుష్టక్షత్రియమర్దనాయ	సలర్ముణాయ
వర్చస్వివే	ససీతాయ
దానశీలాయ	చిత్రకూటస్థాయ
ధనుష్కృతే	భరతాహిరాజ్యకాయ
బ్రహ్మవిత్తమాయ	కాకదర్పప్రహరే
అత్యుదగ్రాయ	దక్షిణకారణ్యవాసకాయ
సమగ్రాయ	పశ్చిమవీరహరిణే
శ్యామగోధాయ	సధర్మపరిపాకాయ
దుష్టవిగ్రహాయ	విరాడఘ్నే

౨౦౦

౧౮౦

౨౧౦

౧౯౦

౨౨౦

అగస్త్యముఖ్యమునిసమ్మానితాయ	ఓం శూరాయనమః.	౨౫౦
పుంసే	విభీషణవరప్రదాయ	
ఇన్ధ్రబాహుధరాయ	సేతుకృతే	
ఖడ్గధరాయ	దైత్యఘ్న	
అక్షయసాయకాయ	ప్రాప్తలజ్జాయ	
బిరాన్తకాయ	అలంకారవతే	
దూషణారయే	అతికాయశిరశ్చేత్తే	
త్రిశిరస్కురిపవే	కుమ్భకర్ణవిభేదనాయ	
వృషాయ	దశకణశిరోధ్వంసినే	౨౩౦
శూర్పణఖాణపాచ్ఛేత్తే	జామృవత్సరిముఖావృతాయ	
వల్కలధారకాయ	చాసకేశాయ	౨౬౦
జటావతే	సురాధ్యక్షాయ	
పర్ణశాలస్థాయ	సాకేతేశాయ	
మారీచబలమర్థకాయ	పురాతనాయ	
పక్షిరాట్కృతసంవాదాయ	పుణ్యశ్లోకాయ	
రవితేజసే	వేదవేద్యాయ	
మహాబలాయ	స్వామితీర్థనివాసకాయ	
శబర్యానీతఫలభుజే	లక్ష్మీసరఃకేళీలోలాయ	
హనూమత్పరిలోషితాయ	లక్ష్మీశాయ	౨౪౦
సుగ్రీవాభయదాయ	లోకరక్షకాయ	
దైత్యకాయక్షేపణభాసురాయ	దేవకిగర్భసమ్భూతాయ	౨౭౦
సప్తవాలసముచ్ఛేతే	యశోదేక్షశాలావితాయ	
వాలిహృతే	వసుదేవకృతస్తోత్రాయ	
కపిసంవృతాయ	నన్దగోపమనోహరాయ	
వాయుసూమకృతాసేవాయ	చతుర్బుజాయ	
త్యక్తపమ్మాయ	కోమలాజ్ఞాయ	
కుశాసనాయ	గదావతే	
ఉదన్యతీరగాయ	నీలకున్తయ	

ఓం ఇంద్ర సేవ్యామనమః.

ఓం పూతనాప్రాణసంహారేనమః

తృణావర్తవిनाశనాయ

గర్గాతోపితనామాజ్కాయ ౨౮౦

వాసుదేవాయ

అధోక్షజాయ

గోపికాస్తన్యపాయినే

బలభద్రానుజాయ

అచ్యుతాయ

వైయోఘనఖభూషాయ

వత్సజితే

వత్సవర్ధనాయ

క్షీరసారాశవరతాయ

దధిభాణ్డప్రవర్ధనాయ

౨౯౦

నవనీతాపహరే

నీలవరదభాసురాయ

ఆభీరదృష్టదౌర్జన్యాయ

నీలపద్మనిభావనాయ

మాతృదర్శితవిశ్వాస్యాయ

ఉలూఖలనిబన్ధనాయ

నళకూబిరశాపాంతాయ

గోధూళిచ్ఛురితాబ్జకాయ

గోసజరక్షకాయ

శ్రీశాయ

300

బృందారణ్యనివాసకాయ

వత్సాస్తకాయ

బకద్యోషిణే

దైత్యామ్బుదమహాలాయ

మహాబుగరచణ్డాగ్నయే

శకటప్రాణకణ్ఠకాయ

పుణ్యగ్రాతాయ

ఖరజితే

చణ్డదీధితయే

3౧౦

తాళపక్ష్యఫలాశినే

కాళీయఫణిదర్పఘ్నే

నాగపత్నీస్తుతిప్రీతాయ

ప్రల్భసురఖన్తనాయ

దావాగ్నిబలహారిణే

ఫలాహారిణే

గదాగ్రజాయ

గోపాజనాచేలచోరాయ

పాథోపీలావిశారదాయ

వంశగావప్రసీదాయ

3౨౦

గోపీహస్తామ్బుజార్చితాయ

మునిపత్యాపృతాహారాయ

మునిశ్రేష్ఠాయ

మునిప్రియాయ

గోవర్ధనాద్రిసంధరే

సక్రందనతమోపహారాయ

సదుద్యానవిలాసినే

రాసక్రీడాపరాయణాయ

వరుణాభ్యర్చితాయ

గోపీప్రార్థితాయ

33౦

పురుషోత్తమాయ

అకూరస్తుతిస్ప్రియాయ

కుబ్జాయకావనదాయకాయ

ముష్టికోరప్రహారిణే

చాణూరోదరదారణాయ

మల్లయుద్ధాగ్నిగణ్యాయ

ఓం పితృబంధనమోచకాయనమః.	ఓం సిద్ధాయనమః.	
మ త్రమాతజ్జపజ్ఞాస్యాయ	పాత్రాపప్రియకోత్సవాయ	
కంసగ్రీవాలిక్మస్తనాయ	భద్రద్రప్రియాయ	
ఉగ్రసేనప్రతిష్ఠాత్రే	సుభద్రాయాభ్రాత్రే	3౪౦
రత్నసింహాసనస్థితాయ	నాగజతీవిభవే	
కాలకామిఖలద్యౌషిణే	కిరీటకుండలధరాయ	3౨౦
ముచికున్ధవరప్రదాయ	కల్పపల్లవలాలితాయ	
సాల్యసేవితదుర్ధ్వరాస్మయ	భేష్ఠప్రణయభాషావతే	
	నివారణాయ మిత్రవినాదిధిపాయ	
రుక్మిగర్వాపహరిణే	అభయాయ	
రుక్మిణీనయనోత్సవాయ	స్వమూర్తికేశినవిర్భూతాయ	
ప్రద్యుమ్నబవకాయ	లక్ష్మణోదారమానసాయ	
కామినే	పాగ్జ్యోతిషాధిపధ్వసినే	
ప్రద్యుమ్నాయ	తత్రైన్యస్తకరాయ	
ద్వారకాదిపాయ	అమృతాయ	3౫౦
మణ్యాహరే	భూమిస్తుతాయ	3౮౦
మహామాయా	భూరిభోగాయ	
జామ్బవత్కృతసజ్జరాయ	భూషణామ్బురసంయుతాయ	
జామ్బువదాంబరధరాయ	బహురామకృతాహ్లాదాయ	
గమ్యాయ	గంధమాల్యానులేపవాయ	
జామ్బవతీవిభవే	నారదాదృష్టచరితాయ	
కాళిన్ద్రప్రధితారామకేళియే	దేవేశాయ	
గుణ్ణావతంసకాయ	విశ్వరాజే	
మందారసుమనోభాస్వతే	గురవే	
శచీశాభీష్టదాయకాయ	3౬౦ బాణాబాహువిదారకాయ	
సత్రాజిన్మానసోల్లాసినే	తాపజ్వరవినాశకాయ	3౯౦
సత్యాజావయే	ఉషోద్ధ్వయిత్రే	
శుభావహాయక	అవ్యక్తాయ	
శతధవ్యహరాయ	శివవాక్తుప్తమానసాయ	

మహేశజ్వరసంస్తుత్యానునమః

శీతజ్వరభయాన్తకాయ

నృగరాజోద్ధారకాయ

పౌణ్డ్రికాదివభోద్యతాయ

వివిధారిచ్ఛలోద్విగ్న

బాహ్యణీషుదయపరాయ

బిరాసన్ధబలద్వేషిణే

రేందైత్యభయజ్కరాయ ౪౦౦

చక్రిణే

బైద్యాన్తకాయ

సఖాయ

రాజబద్ధవిమోచకాయ

రాజసూయహవిరోభ్రతే

స్నిగాదిగాయ

శుభలక్షణాయ

దానాభక్షణసమ్ప్రీతాయ

కుచేలాభీష్టదాయకాయ

ద్రౌపదీమానరక్షకాయ ౪౦౦

భీష్మధ్యేయాయ

భక్తవశ్యాయ

భీమపూజ్యాయ

దయానిధయే

దస్తవరక్తశిరశ్చేతే

కృష్ణాయ

కృష్ణాసఖాయ

స్వరాజే

వైజయంతీప్రమోదినేహ

బర్హిబిర్హవిభూషణాయ ౪౦౦

పార్థరారవసన్ధానరారిణే

ఓం దుశ్శాసనాన్తకారిణేనమః.

బుద్ధాయ

విశుద్ధాయ

సర్వజ్ఞాయ

క్రతుహింసావినిష్ఠకాయ

పురస్త్రీమానభజ్ఞాయ

సర్వశాస్త్రవిశారదాయ

నిర్వికారాయ ౪౩౦

నిర్మాయాయ

జగమ్మోహకధర్మిణే

దిగ్విస్తాయ

దిమతీశ్వరాయ

కల్కినే

శ్లేచ్ఛప్రహరే

దుష్టినిగ్రహకారకాయ

ధర్మప్రతిష్ఠాకారిణే

చాతుర్వర్ణవిభాగకృతే

యుగాన్తకాయ ౪౪౦

యుగకృతే

యుగభాసకాయ

కామారయే

కామకారిణే

నిష్కామాయ

కామితార్థదాయ

సవితుర్వరేణ్యాయభర్తసే

శార్జిణే

వైకుంఠామందిరాయ

హయగ్రీవాయ ౪౫౦

తైటభారయే

ఓం గాహ్మాయనమః.

గజరక్షకాయ

సర్వపండియవిచ్ఛేదే

సర్వభక్తసముత్సకాయ

కపర్దినే

కామహరిణే

కళాయై

కాష్ఠాయై

స్మృతయే

ధృతయే

అవాదయే

అప్రమేయకాలుపే

పథానాయ

సన్నిరూపకాయ

నిర్ణేపాయ

విస్ఫుహాయ

ఆసంగాయ

నిర్జయాయ

నీలవారణాయ

విప్రైష్ఠ్యాయాయ

విప్రీయాయ

శాంతాయ

నిష్ప్రపంచాయ

వధయే

నయాయ

కర్మిణే

అకర్మిణే

వికర్మిణే

కర్మేష్వతే

ఓం కర్మభావనాయనమః.

కర్మాజ్ఞాయ

కర్మవిన్యాసాయ

మహాకర్మిణే

మహాప్రతిని

కర్మభుజే

కర్మఫలదాయ

కర్మేశాయ

౪౬౦ కర్మనిగ్రహాయ

నరాయ

౪౯౦

నారాయణాయ

దాంతాయ

కపిలాయ

కామదాయ

శుచయే

తత్తే

ఒత్తే

అక్షమాలావతే

౪౭౦ గత్తే

నేత్రే

౫౦౦

లయాయ

గతయే

శిష్టాయ

దత్తే

రిపుద్యేష్టే

రోష్టే

వేష్టే

మహానటాయ

౪౮౦ రోష్టే

ఓం లోదేనమః.

మహాయోదే)

శ్రద్ధావతే

సత్యధియే

శుభాయ

మల్త్రిణే

మప్తాయ

మప్తగమ్యాయ

మప్తకృతే

పరమస్త్రహృతే

మస్త్రభృతే

మస్త్రఫలదాయ

మస్త్రేశాయ

మస్త్రవిగ్రహాయ

మస్త్రాంగాయ

మహాత్మయ

స్థిరధియే

స్థిరవిజ్ఞానాయ

స్థిరపజ్ఞానాయ

స్థిరాసనాయ

స్థిరయోగాయ

స్థిరాధారాయ

స్థిరమార్గాయ

స్థిరాగమాయ

నిశ్చేయసాయ

నిరీహాయ

అగ్నేయే

నిరవద్యాయ

నిరజ్ఞనాయ

౫౧౦ ఓం నిర్వైరాయనమః.

నిరహంకారాయ

నిర్ధంభాయ

నిరఘాయకాయ

అనంతాయ

అనస్తబాహూరవే

అవక్తాంఘ్రయే

అనక్షదృయే

అనక్షవక్త్రాయ

అనన్తాక్షాయ

౫౨౦ అనక్షరూపాయ

అనక్షకృతే

ఊర్ధ్వరేతసే

ఊర్ధ్వలింగాయ

ఊర్ధ్వమూర్ధ్నే

ఊర్ధ్వశాఖకాయ

ఊర్ధ్వాయ

ఊర్ధ్వద్వరరక్షిణే

ఊర్ధ్వచాలాయ

నిరాకులాయ

౫౩౦ బీజాయ

బీజప్రదాయ

నిత్యాయ

నిదానాయ

నిష్కృతాయ

కృతినే

మహతే

అణీయ

గరిమే

౫౪౦

౫౫౦

౫౬౦

ఓం సుషమామైసమః.

చిత్రమాలికాయై

నభస్పృణే

నభసోర్వాతిమే

నభస్యతే

నభసే

అభవే

విభవే

ప్రభవే

శంభవే

మహీయసే

భూర్భువాకృతే

మహాసనాదియ

మహాశూరాయ

మహారాశయే

మహాత్మిశాయ

మహాకోధాయ

మహాజ్వాలాయ

మహాశాంతాయ

మహాగుణాయ

సత్యవ్రతాయ

సత్యవరాయ

సత్యసద్ధాయ

సతాంగతయే

సత్యేశాయ

సత్యపంజ్కలాయ

సత్యచారిత్రలక్షణాయ

అస్తశ్చరాయ

అస్తరాత్మనే

౫౭౦

౫౮౦

౫౯౦

ఓం పరమాత్మనేనమః.

చిదాత్మకాయ

రోచనాయ

రోచమానాయ

సాక్షిణే

శౌరయే

జనార్ధనాయ

ముకుందాయ

నందనిష్పందాయ

స్వర్ణబిందతే

పురస్థరాయ

అరిష్టమాయ

సుమందాయ

కున్దమన్దారహాసవతే

స్యందనారూఢుచందాంగాయ

అనన్దినే

నన్దనందాయ

అనసూయానన్దనాయ

అత్రిప్రేతానన్దనాయ

సువన్దవతే

శంఖవతే

పంకజకరాయ

కుంకుమాంకాయ

జయ్యాంబుకాయ

అంబోజమకరధాన్యాయ

నిష్పంకాయ

అగరుపంకిలాయ

యింద్రదాయ

చంద్రరథాయ

౬౦౦

౬౧౦

౬౨౦

ఓం చంద్రాయనమః.

అతిచంద్రాయ

చంద్రభాసకాయ

ఉషేంద్రాయ

ఇంద్రరాచాయ

వాగీంద్రాయ

చంద్రలోచనాయ

ప్రతీచే

పరాచే

పరస్మైభాషే

పరమార్థాయ

ఋరాత్పరాయ

అపారవాచే

పారగామినే

పారాకారాయ

పరావరాయ

సహస్వతే

అర్థదాత్రే

సహనాయ

సాహపినే

లయినే

తేబస్వినే

వాయువిశిజినే

తపస్వినే

తాపసోత్తమాయ

అయిస్వర్వాదర్శాతికృతే

భూతయే

ఐశ్వర్యాజ్ఞకలాపవతే

అంబోధిశాయినే

౬౩౦

౬౪౦

౬౫౦

ఓం భగవతేనమః.

సరజ్జాయ

సామపారగాయ

మహాయోగినే

మహాధీరాయ

మహాభోగినే

మహాప్రభవే

మహావీలాయ

మహాశుష్టయే

మహాప్రప్తయే

మహాగుణాయ

మహాదేవాయ

మహాబాహవే

మహాధర్మాయ

మహేశ్వరాయ

సమీపగాయ

దూరగామినే

స్వర్గమార్గనిర్గళాయ

నగాయ

నగధరాయ

నాగాయ

నాగేశాయ

నాగపాలకాయ

హిరణ్మయాయ

స్వర్ణరేతసే

హిరణ్యచ్ఛిషే

హిరర్వాదాయ

గుణాగణాయ

శరణాయ

౬౬౦

౬౭౦

౬౮౦

ఓం పుణ్యక్షీర్తయేనమః.

పురాణగాయ

ఒన్యభృతే

ఒన్యసన్నద్ధాయ

తివ్యఃశ్చాయుధాయ

వశినే

దౌర్జన్యభంగాయ

వర్జన్యాయ

సౌలన్యనిలయాయ

అలయాయ

లులంధరాంతకాయ

భస్మదైత్యనాశినే

మహామనసే

శ్రేష్ఠాయ

ప్రవిష్ఠాయ

దృఢిష్ఠాయ

గరిష్ఠాయ

గరుడధ్వజాయ

జ్యేష్ఠాయ

ధృడిష్ఠాయ

వర్షిష్ఠాయ

ద్రాఘియసే

ప్రణవాయ

ఫణినే

సమృద్ధాయకరాయ

స్వామినే

సురేశాయ

మాధవాయ

మధవే

ఓం నిర్నిమేషాయనమః.

విద్ధయే

వేదసే

బలవతే

జీవనాయ

బలినే

౧౦ స్మరే

గోత్రే

వికరే

ధ్యాత్రే

నేత్రే

సమాయ

అసమాయ

హోత్రే

పోత్రే

౨౦ మహానత్రే

రంత్రే

మస్త్రే

ఖలాంతకాయ

ధాత్రే

గాహహిత్రే

మాత్రే

నియంత్రే

అనస్తవైభవాయ

గోస్త్రే

౨౦ గోపయిత్రే

హస్త్రే

ధర్మబగరిత్రే

భవాయ

౨౧౦

౨౩౦

౨౪౦

ఓం కర్త్రేనమః.

క్షేత్రకరాయ

క్షేత్రపదాయ

క్షేత్రజ్ఞాయ

ఆత్మవిధే

క్షేత్రిణే

క్షేత్రహరాయ

క్షేత్రప్రియాయ

క్షేమకోరాయ

మరుతే

భక్తిప్రదాయ

ముక్తిదాయ

శక్తిదాయ

యుక్తిదాయకాయ

శక్తియుజే

మాక్తికతగ్విణే

సూక్తయే

ఆమాయసూక్తిగాయ

ధనంజయాయ

ధనాధ్యక్షాయ

ధనికాయ

ధనధాధిపాయం

మహాధనాయ

మహామాలినే

దుర్వాధనవిమానితాయ

రత్నకరాయ

రత్నరోచణే

రత్నగర్భాశ్రయాయ

శుచయే

270

280

220

ఓం రత్నసామనిధయేనమః.

మాళిరత్నభాసే

రత్నకంకణాయ

అంతర్లతాయ

అంతరభ్యాసినే

అస్తద్భ్యాయ

జతాసనాయ

అస్తరర్థిగాయ

దయావతే

అస్తర్థాయ

మహార్పరాయ

సరసాయ

సిద్ధరశికాయ

శిధయే

సాధ్యాయ

సదాగతయే

ఆయుర్ధప్రదాయ

మహాష్మతే

అర్చిష్మతే

ఓషధీపతయే

అష్టశీయే

అష్టభాగాయ

అష్టకకుబ్దాస్త్వస్తయశసే

ప్రతినేనమష్ట

అష్టాపదాయ

సువర్ణాభాయ

అష్టమూర్తయే

త్రిమూర్తిమతే

అస్వపాయ

250

260

౨౦౦

ఓం స్వప్నగాయనమః.

స్వప్నాయ

సుస్వప్నసలదాయకాయ

దుస్వప్నధ్వంసకాయ

ధ్వస్తమర్షిమిత్రాయ

శివంకరాయ

సువర్ణవర్ణాయ

సమ్భవ్యాయ

వర్ణితాయ

వర్ణసముఖాయ

సువర్ణముఖరీతీరశివధ్యాప

ప్రదామ్బులాయ

దాతౌయణివచస్తుప్తాయ

దూర్వాసోద్వప్తిగోచరాయ

అమ్బరీషవ్రతప్రీతాయ

మహాకృత్తివిభజ్జనాయ

మహాభిచారకధ్వంసినే

కాలసర్పభయాన్తకాయ

సుదర్శనాయ

కాలమేఘశ్యామలాయ

శ్రీమంత్రీభావితాయ

హేమామ్బుజసరస్సన్నాయ

శ్రీమనోభావితార్పతయే

శ్రీపదత్తామ్బుబ్రహ్మస్వణే

శ్రీకేశీయే

శ్రీనిధయే

భవాయ

శ్రవదాయ

వామనాయ

ఓం లక్ష్మీనాయకాయనమః. ౮౩౦

చతుర్బుజాయ

సంతృప్తాయ

తర్పితాయ

తీర్థప్రాప్తసౌఖ్యప్రదర్శకాయ

అగస్త్యస్తుతిసంహృష్టాయ

దర్శితావ్యక్తభావనాయ

కపిలార్చిషే

కపిలవతే

౮౪౦ సుస్నాతాఘవిపాటనాయ

వృషాకపయే

౮౪౦

కపిస్వామిమనోన్తస్థితవిగ్రహాయ

వహ్నిప్రియా

అర్థసంఖాన్యాయ

జనలోకవిధాయకాయ

వహ్నిప్రభాయ

వహ్నితేజసే

శుభాభీష్టప్రదాయ

యమినే

౮౫౦ వారుణాక్షేత్రనిలాయ

శ్రీవరుణాయ

౮౫౦

వారుణార్చితాయ

వాయుస్థానకృతావాసాయ

వాయుగాయ

వాయుసంబృతాయ

యమాన్తకాయ

అభిజనకాయ

యమలోకనివారుణాయ

యమినామగ్నిగణాయ

ఓం సంయమినేనమః.

యమభాదితాయ

౧౬౦

ఇన్ధ్రోధ్యాససమీపస్థాయ

ఇన్ద్రద్వగ్విషయా

ప్రభవే

యక్షరాట్యరీవాసాయ

అక్షయ్యనిధికోశకృతే

స్వామితీర్థకృతావాసాయ

స్వామిధ్యేయా

అథోక్షగాయ

వీరాహదృష్టతీర్థభిసేవితాఘ్ని

సరేరుహాయ

౧౭౦

పాండుతీర్థాభిషిక్తాంసా

యుధిష్ఠిరవప్రదాయ

భీమాస్తకరణారూపాయ

శ్వేతవాహనసచ్చివతే

నకలూఢయదాయ

మాదిసహదేవాభివందితాయ

కృష్ణాశపథసన్ధాత్రే

కుస్తస్తుతినతాయ

దమినే

నారదాదిమునిస్తుత్యాయ

౧౮౦

నిత్యకర్మపరాయణాయ

దర్శితావ్యక్తరూపాయ

వీణావాద్యప్రమోదితాయ

షట్కటితీర్థచర్యవతే

దేవతీర్థకృతాశ్రమాయ

బిల్వాకులలద్దపాయ

సరస్వత్యమ్బుసేవితాయ

తుమ్బురూదకసంస్థరబనచిత్ర

తమోషహాయ

మత్స్యవామనకూర్మాది

తీర్థరాజాయ

౧౯౦

పురాణభృతే

చక్రధ్యేయపదామ్బురాయ

శంఖపూజితపాదుకాయ

రామతీర్థవిహరిణే

బలభద్రపతిష్ఠితాయ

జామదగ్న్యసరస్వీర్థముషే

భవతర్నితాయ

పాపాషహరికిలాలసుపాతాఘ

వినాశనాయ

౨౦౦

నభోగంపాభిషిక్తాయ

నాగతీర్థాభిషేకవతే

కుమారధారాతీర్థస్థాయ

వటువేషాయ

సుమేఖలాయ

వృద్ధస్యకుమారత్యప్రదాయ

సాంద్ర్యవతే

సుఖినే

ప్రియంవదాయ

మహాకుక్షయే

౨౧౦

ఇక్ష్వాకుకులసన్దనాయ

నీలగోక్షీరధారాఘవే

వరహచలనాయకాయ

భరద్వాజపతిష్ఠావతే

బృహస్పతివిభావితాయ

అఙ్గానాకృతప్రసాదవతే

ఓం అజ్ఞనేయకర్తార్చితాయనమః.	ఓంవిష్వక్సేనకృతస్తోత్రాయనమః
అజ్ఞవాద్రినివాసాయ	సనన్దనపరివృతాయ
మంబకేశాయ	జాహ్నువ్యాదినదీసేవ్యాయ
పురన్దరాయ	సురేశాద్యభివందితాయ
కిన్నరద్యయసంబంధిబంధమోక్ష	సురాంశనాకృత్యపరాయ
ప్రదాయకాయ	గందర్వాద్యాయవప్రియాయ
వైఖావసమఖారమ్బాయ	రాశేందుసంకాశశఖాయ
వృషశిషికయాయ	కోమలాంఘ్రిసరోరుహాయ
వృషాచలా	కచ్ఛపప్రదాయ
వషకాయప్రతీతే	మన్దగుల్ఫకాయ
కీగవాచారప్రమృమాయ	స్యచ్ఛూమార్పరాయ
సావర్చతేయవివృత్తరాచ్యాయ	మేదురస్వర్ణవప్త్రాధ్యవటిదేశ
నారాయణప్రియాయ	సమేఖలాయ
దుర్మేధోభంజకాయ	శుభంకరాయ
ప్రాజ్ఞాయ	అవన్తపద్మజస్థానవాచయే
బ్రహ్మాత్మసమహోత్సుకాయ	మాక్రికమాలికాయ
భద్రాశిరశ్చేత్రే	మద్దారచామేయమాలినే
భద్రక్షేత్రినే	రత్నాభరణాసమ్ముతాయ
సుభద్రవతే	లమ్బయజ్ఞ్యాపవీటిక
మృగయాక్షీణసన్నాహాయ	చంద్రిశఖిణ్ణవేపవతే
శజరాజన్యతుష్టిదాయ	వరదాయ
స్థానిస్థాయ	అభయదాయ
వైనతేయాజ్ఞభావితాయ	చక్రిణే
అశరీరవతే	శక్తిణే
భోగీంద్రభోగసంస్థానాయ	కౌస్తుభదీప్తిమతే
బ్రహ్మాదిగణసేవితాయ	శ్రవతాన్తిగీతవత్సస్కాయ
సహస్రార్కచ్ఛటాభాస్వద్యి	లక్ష్మీసంశ్రితహృత్కటాయ
మాన్దస్థితాయ	నీలోత్పలనిభాకారాయ
గుణినేన	శోణామ్భోజసమావనాయ

కోటిమన్మథలావణ్యాయః
 చన్ధ్రికాస్మితపూరితాయ
 సుధాస్వచ్ఛస్థపూర్ణాయః
 కస్తూరితలకాఞ్చితాయః
 పుణ్డరీక్షీక్షణాయః
 స్పృచ్ఛాయ
 మాళిశోభావిరాజితాయః ౯౦౦
 పద్మస్థాయ
 పద్మనాభాయ
 సోమమణ్డలగాయః
 బుధాయ
 వహ్నిమండల
 సరార్వాయ
 సూర్యమణిలసస్థితాయః

శ్రీపతయే
 భూమిచానయే
 విమలాద్యభిసంవృతాయ ౯౯౦
 జగత్కుటుంబజితే
 రక్షకాయ
 కామితప్రదాయః
 లకష్మణాయః ౧౦౦౦
 విశ్వతేజస్వరూపవతే
 జ్ఞప్తయే
 జ్ఞేయాయ
 జ్ఞానగమ్యాయః
 జ్ఞానాతీతాయః
 సూరతిగాయః ౧౦౦౦
 సహస్రనామములు సమాప్తం.

మంగళహారతి.

శ్లో॥ సత్యనారాయణశ్శ్రీమాం దదాతు సకలం శుభం ।

ఆయురారోగ్య మైశ్వర్యం సంపదస్సకలాస్సదా ॥

తా॥ శ్రీమంతుడైన సత్యనారాయణస్వామి సకల శుభములను, ఆయుర్దాయమును, ఆరోగ్యమును, విశ్వర్యమును, సంపదలను శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతమును చేయుటచే పొందుచును.

శ్లో॥ యఃకరోతి సదాదివ్యం సత్యనారాయణవ్రతం ।

ధనధాన్య సమృద్ధిచ లభతే మోక్షసాధనం ॥

తా॥ ఎవరీ దివ్యమైన సత్యనారాయణవ్రతమును చేయుచునో వారు ధన సమృద్ధిని మోక్షసాధనమును పొందుచున్నారు.

మంగళహారతి సమాప్తం.

ల. కృ. సు. మా.

మం త్ర పుష్పము .

ఓమ్ ధాతాపురస్తాద్య ముదాజహారశక్తిః ప్రవిద్వాన్ప్రది
శశ్చతప్రిః తమేవం విద్వా నమృత ఇహభవతిన్యాసః సంధాలయ
నాయవిద్యతే॥

సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షుల విశ్వశంభువం ।
విశ్వంనారాయణం దేవ మక్షరం పరమం పదం ॥
విశ్వతః పరమాన్నిత్యం విశ్వం నారాయణగ్ం హరిం ।
విశ్వమేవేదం పురుష స్తద్విశ్వ ముపజీవితీ ॥
పతిం విశ్వస్వాత్మేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివమచ్యుతం ।
నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం హరాయణం ॥
నారాయణ పరోజ్యోతి రాత్మానారాయణఃపరః ।
నారాయణ పరంబ్రహ్మ తత్త్వంనారాయణఃపరః ॥
నారాయణ పరోధ్యాతా ధ్యానం నారాయణఃపరః ।
యచ్చకించి జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతేఽపినా ॥
అస్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః ।
అనస్తమవ్యయంకవిగ్ం సముద్రేస్తం విశ్వశంభువం ॥
పద్మకోశ పృథీకాశగ్ం హృదయం చాప్యధోముఖం ।
అధోనిష్ఠ్యా వితస్త్వాస్తే నాభ్యాముపరితిష్ఠతి ॥
జ్వాలమాలా కులంభాతి విశ్వస్వాయతనం మహత్ ।
సంతతగ్ం శీలాభిస్తు లంబత్యా కోశసన్నిభం ॥
తస్వాస్తే సువరగ్ం సూక్ష్మం తస్మింతసర్వం ప్రతిష్ఠితం ।
తస్యమధ్యే మహానగ్ని ర్విశ్వార్చి ర్విశ్వతోముఖః ॥
సోగ్రీభుగ్వి భజన్తిష్ఠ న్నా హరమజరఃకవిః ।
తిర్యగూర్ధ్వ మధశ్శాయీ రశ్మయ స్తస్య సంతతా ॥
సంతాప యతిస్త్వం దేహరూపాద తలమస్తకః ।
తస్యమధ్యేవహిం శిఖాఅణీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితః ॥
నీలతోయదమధ్యస్థా ద్విద్యుక్లేభేవభాస్వరా ।
నీవారశూకవ త్తస్త్వి పీతాభాస్వత్యణాపమా ॥
తస్యాశ్శిఖాయామధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః ।
సబ్రహ్మస శివస్సహరిస్సేన్ద్ర సోక్షరః పరమస్స్వరాట్ ॥
గ్ం ధం స మా త్తం .

